

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

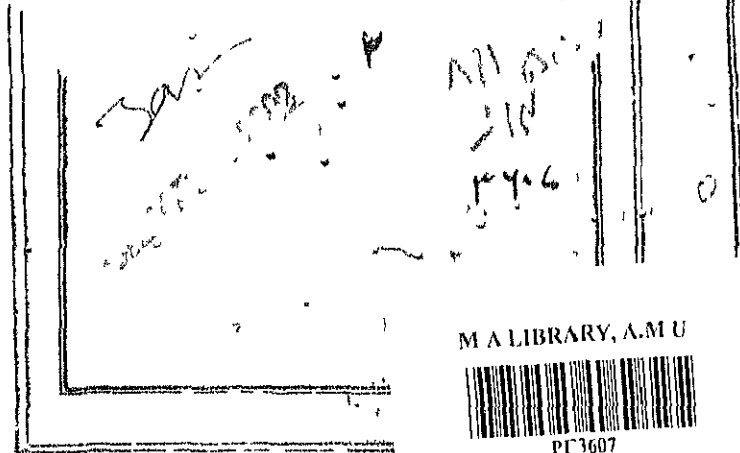
الحمد لله الذي جعل في كتابه ما لا يحصى ولا ينفد

بسم الله الرحمن الرحيم

مختصر نظام
در بیان نظام

(840)

M A LIBRARY, A.M.U

PT 3607

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَشْرَفُ مِنْكُمْ رَجُلًا كُنِيَ اَعْطَانَا اَتَحَاءَ الْاَوْلَادِ وَالنَّعِيمِ وَاسْأَلَ اِلَيْنَا بِكُلِّ مَجْمُوعٍ وَلَكِنْ
شروع میگزین است از مستوده که در باره اقسام نهضت های ظاهر و باطن را و جاذبه های جسمانی و فکری و دگر را
اُمّی خَلَقْنَا وَصَبَّأْنَا الْاَعْيُنَ لِيَدْرِيَ الْكَثِيرُ وَلِيَدْرِى الْاَلْسَانُ وَالْاَلْسَانُ الْاَلْسَانُ
یعنی آن سر را و میگردانی مانند ای خوش مرز بسیار را می کشد از آن زبان و لب های پاکیزه
الْمَلَكُوتِ لِيَتَرَى بِهَا الْاَبْدَانُ وَمَعَهُمَا الْقَصُوفُ الْاَلْوَحْشَةُ الْاَلْوَحْشَةُ الْاَلْوَحْشَةُ
و نگاه کن به این نهضت ها از آن با ما دنیا و آن هر دو کوته گم می بسند ستاده برای سکونت و آرام
و اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي خَلَقَ الْاَنْفُسَ الْاَلْوَحْشَةَ الْاَلْوَحْشَةَ الْاَلْوَحْشَةَ الْاَلْوَحْشَةَ الْاَلْوَحْشَةَ
و بر نهضت ها و استقامت ها و سرسبز برای چشمها در این دوما نیز گردانیدار الدارک از آن نقد
لِقَضَائِهِ الْاَحْكَامَاتِ وَصَبَّأْنَا الْاَلْبَابَ وَكُنَّا اَرْسُلَ كُلِّ الصِّدْقِ وَالْاَقَابِ وَشَرَّفْنَا بَشَرَهُ
برای هر برای ما دنیا و آن را شب و روز از هر آسیبها و آفتها و بزرگواران و امان
اَلْعَالَمِ وَنَحْمَدُكَ عَلَى سَائِرِ الْخَلْقِ قَابِلِ الْمَشَارِكَاَتِ وَنَحْمَدُكَ اَمَامَ اَبْنِ الْمَرَاةِ
علما را می حصول برتری بر تمام آن سر دکان بشه کسان و گردانیدار از منبر کنده و بیان تمامی

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِ الْأَنْبِيَاءَ وَالْمُرْسَلِينَ لِيُخَوِّفَ بِهِ الْقُلُوبَ وَيُخَوِّفَ بِهِ الْقُلُوبَ وَيُخَوِّفَ بِهِ الْقُلُوبَ
وَشَيْئِي از هر دو سو و قوت در که پس هر که را باریست خود و زنده است بر ما گذردن روزه
وَالْقَبُولُ وَتَهْنِئَةُ الرُّسُولِ عَنْ قَوْلِهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِ الْأَنْبِيَاءَ وَالْمُرْسَلِينَ
وَنَارِ بَرَكَاتِهِ وَتَهْنِئَةُ الرُّسُولِ عَنْ قَوْلِهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِ الْأَنْبِيَاءَ وَالْمُرْسَلِينَ
خَارِجًا عَنْ حَدِّ النَّفْسِ وَشَرًّا لِمَنْ أَفْسَدَ طَائِفَتُهُمْ فَأَمَّا قَوْلُهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِ الْأَنْبِيَاءَ وَالْمُرْسَلِينَ
بیرون از حد بیان و پارسایان را که بسیار گذشته از حد نوشتن است
الْعَزِيزُ الْقُدِيرُ الْعَلِيمُ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِ الْأَنْبِيَاءَ وَالْمُرْسَلِينَ لِيُخَوِّفَ بِهِ الْقُلُوبَ وَيُخَوِّفَ بِهِ الْقُلُوبَ
مطلب توانا بخشنده مهربان دوست دارد بنیادنا آوسته الی که اسان که
الَّذِينَ آمَنُوا بِالْغَيْبِ وَهُمْ يَسْتَعِينُونَ وَمَنْ عَلَيْهِ إِبْرَاهِيمَ إِسْمَاعِيلَ هُودَ الْكَافَّةَ اللَّهُ لَهُ الْمَقَادِيرُ الْمُسْتَوْدَعَةُ
بوی اسان که در غیب نهایت دوست دارد بنیادنا آوسته الی که اسان که
وَلَيْسَ الْغَبْرُ اللَّائِي لَهُ الْغَنَاءُ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ الْمُحْمَدُ هُوَ الْحَسَنُ الْقَاسِمُ الْكَرِيمُ الْكَرِيمُ الْكَرِيمُ الْكَرِيمُ
و نیست قائم همیشه گراست غالب ستوده شکر کرده آوسته اسان که در غیب نهایت دوست دارد بنیادنا آوسته الی که اسان که
الْجَبْرُوتُ الْمَلَكُوتُ النَّارُ الْمُؤَنَّنُ الْغَيْبُ الْأَعْمَالُ هُوَ سُلْطَانُ الْكِبَرِ السَّلَاطِينِ مَرَالِكُ
کنندگان ماسیان پشیمان هستیم بدی اعمال آن پادشاه بزرگترین پادشاهان مالک
الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَتَحْتَهُ عِبَادُ الْغُفُورِ قَائِمُونَ لِعَدَمِ الْفَنَاءِ مَا أَذِنَ اللَّهُ لَكَ مِنْ
نیز در آسان است و ما بندگان خیرترین بندگانیم بولکنندگان نیست نابود شدن را نگذاریم سپاس دهیم
مِنْ عَشْرِ أَلْفِ إِحْسَانٍ لِيَسَاءَ تَرْسُلُ السَّعَاتِ وَمَا جَعَلْنَا بِصَاعَاتِ السَّعَاتِ إِيَّاهُ
از ده هزار اسان بیش در ساعته از ساعات و زوایا ده گردا داریم مایه های نیکی را از گردان
الْأَوْقَاتِ فِي الضَّلَالَةِ لَا سَبِيلَ لِنُفْخِ مِنْهُ نَافِثَاتٍ لِيَكُونَ مِنَ الْطَائِفِ وَلَا يَأْتِ
و تها در گمراهی ما نسبت مایه های بانیان بندگان را روزی است بجز بانیان و تهمینه
عَلَى عَفْوٍ مِنْ أَعْيُنِ عَائِلٍ أَعْلَفٍ إِنَّا قَدْ خَوَّلْنَا الْمَلَائِكَةَ السُّورَةَ عِنْدَ الْفَيْتِنَا بِالْحَقِيقِ
بر عفو عیال مایه های بانیان بندگان را روزی است بجز بانیان و تهمینه

وَمَنْ يَرْزُقْكَ بِكَافَّةٍ أَعْمَالُ الْغَنِيِّ تُنَسِّبُ الْمَسْكِينَةَ لِنَفْسِكَ قَبِيحٌ أَيْامُكَ لَا حَيَاةَ لَكَ
 واما انچه پادشاه اعمال به نسبت کرده اند بسوی نظر تامل ای برای من تو
 كَرِيمٌ خَلِيلٌ وَهَيَا مَلْجَأِي الْكَرِيمُ رَحِيمٌ كَرِيمٌ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ مِنْ بَلٍّ لَمْ يَكُنْ لَكَ كَرِيمٌ
 بخشنده بزرگ دای پناه من تو مهربان منی دلفری تو بسیارستی پناهی نیست ماری بهمنه
 دِهْ لِيْزِيكَ فِي الْحَيَاةِ وَبَعْدَهَا وَلَا مَفْرَدُونَ عَتَبَتِكَ فِي الدَّارِ الدُّنْيَا
 دانه تو در میات و موات و پناهی گزینست سواي استانه تو در دنیا
 وَالْعَفْوَ الْعَفْوُ أَحْسَنُ مِنْ جَنَابِكَ لَا تَحْتَابِ الْخَطَاةَ لَكَ أَنْتَ الْبِقِ بِإِحَابَةِ
 آخرت تجز نیکست درگاه تو برای سامان خطا برای این که تویی سزاوارترین برکتها
 الدُّعَاءُ وَالشُّعْرُ أَحْسَنُ مِنْ جَنَابِكَ لَا تَحْتَابِ الْخَطَاةَ لَكَ أَنْتَ الْبِقِ بِإِحَابَةِ

دعا و قافیه بهترست بهارگاه تو باید عفو از یکدیگر حق نزد تو سامان

الْقَصْفُ وَعِنْدَ الْعَدُوِّ مَسْتَقِيمٌ لِلصَّغِيرِ وَالْعَطَاءُ فَظَم

تقصیر وقت عذر سزاوارستند برای درگذر بخشش

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَوَسَّعَ لَكَ يَوْمَئِذٍ سَبْعًا

ای که هست ترا ای که آفرید آفتاب را روشن و وسعت دادی برای تو

جَعَلَ الْكَيْسَ لِيَأْسًا لَا حَسْبَ مَا وَصَاكَ

گردانید کیش را پرده شمار کرد و بشود و صفای تو

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَوَسَّعَ لَكَ يَوْمَئِذٍ سَبْعًا

سبحان تو ای که آفرید آفتاب را روشن و وسعت دادی برای تو

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَوَسَّعَ لَكَ يَوْمَئِذٍ سَبْعًا

سبحان تو ای که آفرید آفتاب را روشن و وسعت دادی برای تو

سُبْحَانَكَ يَا مَنْ خَلَقَ الشَّمْسَ صَبِيحًا وَوَسَّعَ لَكَ يَوْمَئِذٍ سَبْعًا

سبحان تو ای که آفرید آفتاب را روشن و وسعت دادی برای تو

نعت نربانی ترکی

کوپ پتوق و اوسو قو لوق فی سزاوار اولی قو تلموق جناب ایر و گیم انی ننگر تجمالی اوزی ساو
 است بندگی اور بت غلامی کے لائق وہ مبارک جناب ہو کہ اوسکے بندہ ہی برتر ستے اپنا پیہر
 قبیلہ سی و ہارچہ فضل لار و عالم لار و اوز کا کیشی لار فی زانی است الہدی سبحان اندر اول اولوغ حضرت
 کیا اور تمام فاضلون اور عالمن اور آدمیوں کو اوسکی امت کیا سبحان اللہ ایس بزرگ دگاہ
 غہ گوز گوز اسام گیم نیمی ہر ایت نینگ بول کو زنگی ایزور و سعادت نینگ بیورت فی زخضر و نور
 کا دیکھنے والا بیون مین کہ میری ہر ایت کی راہ کا دیکھ لائے والا ہو اور سعادت کی منزل کا نصیب
 ہر فی گیم شک نینگ سو سو زلیقی فی زائل قیلموچی دورانی روان تفتیر سیرا و ہر فی گیم شک
 جو کچھ کشک کے دیا نھن دور کرنے والا ہو اوسکی روان تفتیر ہی اور جو کچھ کہہا کے
 اولوغ فصیح و بلیغ لار فی تیل سیریلدی انی تخریرا بکیشی لار فی کوکل لار نینگ یشکاندہ نور
 بیٹے نصیون اور بیغون کو سنے زبان کیا اوسکی تخریر ہو آدمیوں کے دلون کی مغل بین نور کی
 لومک انی معرفت یلوق ابلادی و کول لار فی راحت و باغیر لار فی طراوت انی سیون لیت
 شمع اوسکی معرفت سے روشن کی اور جانوں کو راحت اور جگہوں کو طسراوت اوسکی دوستی سے
 باغیشلادی تو کوک گیم ہارچہ نیمہ لار دین رفیع ایزور انی رفعت قدر کو رقب اوزی حفیض
 ہنشی یہ آسمان کہ تمام چیزوں سے بلند ہو اوسکی رفعت لدر دیکھ کر اپنی پستی پر
 غمہ گچہ وہ پلدر لاریاس لار دین نہ چنلار و بو قویاش و بو ای گیم ہارچہ یاروغ لوق لار دین یاروغ
 رات مین ستاروں کے آئینوں سے روتا ہو اور یہ آفتاب اور یہ جہت اب کہ تمام روشنیاں شیشے کی شیشوں میں
 راق بارانی آلن نینگ نور انی قولوقی ایستار طوبی اوچاغ بستاندہ او شول ایچون ہر چیز
 اوسکی پیشانی کے نور کی غلامی چاہتے ہین طوبی بہشت کے باغ مین اسو لسطے ہر بیوہ کے
 براق غمہ قار ایر و روض کونثر و ساسیل الی و ضو قیلماق ایچون قولوقی لیل و نکور سے منبر
 جینے مین قار ہی اور حوض کونثر اوز سبیل اوسکے وضو کرنے کے واسطے پری بل شاخ کے منبر مین

انی شہنشاہ اوقاف ایچون چچان نینگ عمامہ فی ایستاکو چچی دور و سراسر بوی نینگ قفس
 اور سکی ثنائے خطیب کے پڑھنے کے واسطے پھول کے ٹائے کو چاہئے والی ہی اور پڑھ سکے تھے کے
 کور غور مان تین قمری سے تیلہ قسب ملک چچی تونز سترن و نسورن ایچیرہ سنے خلق نینگ
 دیکھنے سے قمری کو دیوانہ کر سنے والا ہی اور سترن اور نسورن ہیں اس کے خلق کے
 شمیم ایر وروانی پر نکو اتلا کو حی لاسے نے یونست لار نینگ گردنی آست نسیم دوراوشول والا جی
 شمیم ہی اور اس کے رکاب کے سوار ہونے والو کی منزلوں کے گرد گھوڑا نسیم ہی وہ برزج باب
 بارگیم بارچہ بدعت و اشتعل خرمن لاسے نے انی ذوالفقتارنی بترق کو تندر ووی و کفر قبول
 کہ تمام بدعت اور ظلم کے خیر منوں کو اس کی ذوالفقتارنی برق نے جلایا اور کفر کی راہ
 نینگ قمر غولتقیہ انی ہدایت نینگ مشعل نے نائق اوچور دسے آیزمی انی افذشی الیکری
 کی تاریکی کو اس کی ہدایت کا شعل کی روشنی نے اوڑایا تھاسے اس کو اپنے
 تیلاندی و آسے افذشی حبیب دیب تواندی کوک نینگ شفقش اووشول ایچون جسراج
 پاس بلایا اور اس کو اپنا حبیب کہہ کر خوشش ہوا آسمان کی جھنڈیں اس کے واسطے معراج کی
 کچیرہ حشرق بولدی کو کتہ کتہ باغی لاسے نہخت بو قدر بدین خجالت سامی ایچندہ غرق
 رات میں پارہ ہوئیں اور بڑے بڑے باغیوں کی غوث اس کے قدر سے خجالت کے دریا میں غرق
 بولدی انی براق آست دور وانی قنبر قول ایرور
 ہوئی اس کا براق گھوڑا ہی اور اس کا قنبر غلام ہی

سالت کوک سبے بلد و زور محمد	جہان قبیلدی ضیا دین پر محمد
پیچہ جیدی کے آسمان کا ستارہ ہی محمد	جہان کے روشنی سے پر محمد
قرنواوی نیگیچ بو جہان بادر	لوک بو اویدہ اول شاہ زمان بادر
تاریک گھر کے مانند یہ جہان ہی	سمنع اس گھر میں وہ شاہ زمان ہی
تغیث بزبان فارسی	

وہ احباب عاقل و متعصب ہیں کہ جب تک باعث بالیگی کوئی نہ ہو ان میں الٹا اور جو صبا و شہابی اور
نسیم اور اسید طرغلی اور ہوا میں کہ چمن خلط کو اسامہ دین اور انکی محبت ہی کہ جنہیں بغیر فی اپنا
اجاب کیا جہاں تک فوارسی کہ نہ میں ترقی رونق ملت کی تھکے اونکی وہ خزانہ بانی دانی ہیں
اور غیبی و خبیث کہ زمین سی دریا حکام شریعت کی اوگی اونکی وہ جڑ و پھانی دانی ہیں اگر وہ
بلبل و رقیہ کی طرح گل و سرور پر خیر و سعادت کی عاشق تھی تو کیوں آواز اونکی نہ مومن
میں ہوا غلط کے سامعین نے اسوقت کی اپنے کانوں کو سنا لی اور اگر نہ رکے ہانکے مانند
کہ ابر یوں میں حق و انصاف کے روانہ تھے تو کیوں تماشائیوں نے اسوقت کے
اس سپر یعنی زیارت سے اونکی آنکھوں کو ٹھنڈک پہنچا لے اگر وہ تھی علو تربت نہوتے
تو کیوں نسیم سحر کی طرح عنایت ابرہی اونکے ترقی در ارج کی گلاز کو کھلا تے
اور جو وہ بر سر باطل ہوتے تو کیوں خلقت خدا کی اونکے قبول اطاعت کے پورے اپنی
زمین خاطر میں بھلا تے اونکی سہی کے پیشوں نے جب خازر ارشاد کو حیرت سے
صاف کیا تب ہر ایک کا پانوں اونکی راہ میں پڑا اور جب اونکی عدالت کے پہلوں نے
بدعت کے گرد ہوں اور نالوں کو بالکل بھردیا تب سکا قدم ثبات و یقین اوس زمین پر گرنا
اگر اونکے قدم میدان اطاعت دین میں سب سے آگے نہ پڑتے تو شاید ان نزول آید کہ کیا ہو
الٹا ہوں حضرت حق سے نہوتے اور زمان رسول سے کسوا سطر اٹھائی کا نتیجہ کہ جاتے
اگر اپنی شعل سے سہی کی رہشنی سے ظلمت کفر کو نکھوتے ہیستوائی اگر نصیب اونکے
ہونی تو نبی کی پیروی میں اور صدارت اگر پائی تو فراغت گسٹری اور پیغمبر کی دنیا لہو

یہ پیشانی
وہ شہابی اور
نسیم سحر کی
طرح عنایت
اگر وہ ترقی
در ارج کی
گلاز کو کھلا
تے

نظم	وہ ہیں مہن فضل و کمال	وہ ہیں ہم بخشش بے زوال
جہاں انکے ہی عدل احسان ہے	صدر جیسے ہو در غلطان ہے	آغاز دعا

اما بعد فقیر پر تقصیر خواجہ امام الدین معرونی، خواجہ مامی خانہ طراز چہرہ شاہدین
بیان ست کہ چون این خاکسار پیدار بر آستان سعادت تلخ حضرت پیر و مرشد برحق مسجود و ملائکہ
شاہ ولی

[illegible]

20

[illegible]

بی التفاتی خوب نیست الحاصل مرزا ابودیده آستانچی آیدم در روز شنبه جلوسه یاران نزد فقیر بود و فقیر کرام خان پسر خانسان جنگا
محلی و محمد کمال خان ملاهوری و سیدی حسین خان آناه بودند آنان هر دو صاحب خرد این وقت رخصت شدند و سیدی

سین خان نشہ اندیکہ خیریت

[illegible]

رقعه آن بوش چشمه ملاقات و شیرین کام نیر لافان طالع و بعد شنباق وید از شریف محقق نمائند که در روز یکشنبه در
 شهر حال بود از فیض آن بوش کروی اتفاق افتاد امروز از این بوش کروی شنباق شد پس فردا بسلطان پوزیر سیریم از آنجا به طرف
 کرباب و داندجا می کشیدی و درین سفر سوا می داری و گوئی و در حیرت و بگو از قیوم شکاف نیست مرا آمدی علی خان صاحبزاده
 که از بطن خاص محل است یکشنبه پیش از کوی و فیض آگاه شدید و در شده و دانه لکونو گوید و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 و بدست خاص داری که از این سینه کار و فصل خیر و خوب و چون نوبت تحقیق از خود می رسیدی نام یکی از رفقای خود ظاهر
 گرد کن من زنده ام و زده است شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 بیرون گردانیده شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 که الا خود بار بار برقی چشمه کشتن گرفتار و شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 عربی است شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 بر چوبه دار افلاک شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 بکنید هر چه دریافت میشود آنرا از دهن نماند و آنچه نخواهد فهمید من خواهم فهمانم اما رقه دوین طولیل بوده است چرا
 آن درین کاغذ نگهید چه برتر از عبارتی که باقی مانده بود و بر بار چیده دیگر نوشته شد هر دو کاغذ را ملا حظت نماید همه بخوبی عالی
 خوانده شد و در قهای فارسی بعضی عبارتها که شش بر دو کسبه علم ریاضی است البته بشمار دست نخواهد آمد زیرا که من
 راه اختصار پیوده ام و مشیخ آن طول را می خواهم افشا و احد القدر اینهم بوقت رسیدن فقیر آسانی خواهد شد دیگر آنکه
 شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 من خود البته نوشته خواهم داد و لیکن سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 آن نزد من بفرستید نام خدا شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق

این رقه در روز یکشنبه در شهر حال بود از فیض آن بوش کروی اتفاق افتاد امروز از این بوش کروی شنباق شد پس فردا بسلطان پوزیر سیریم از آنجا به طرف کرباب و داندجا می کشیدی و درین سفر سوا می داری و گوئی و در حیرت و بگو از قیوم شکاف نیست مرا آمدی علی خان صاحبزاده که از بطن خاص محل است یکشنبه پیش از کوی و فیض آگاه شدید و در شده و دانه لکونو گوید و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق

رقعه آن بوش چشمه ملاقات و شیرین کام نیر لافان طالع و بعد شنباق وید از شریف محقق نمائند که در روز یکشنبه در
 شهر حال بود از فیض آن بوش کروی اتفاق افتاد امروز از این بوش کروی شنباق شد پس فردا بسلطان پوزیر سیریم از آنجا به طرف
 کرباب و داندجا می کشیدی و درین سفر سوا می داری و گوئی و در حیرت و بگو از قیوم شکاف نیست مرا آمدی علی خان صاحبزاده
 که از بطن خاص محل است یکشنبه پیش از کوی و فیض آگاه شدید و در شده و دانه لکونو گوید و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 و بدست خاص داری که از این سینه کار و فصل خیر و خوب و چون نوبت تحقیق از خود می رسیدی نام یکی از رفقای خود ظاهر
 گرد کن من زنده ام و زده است شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 بیرون گردانیده شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 که الا خود بار بار برقی چشمه کشتن گرفتار و شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 عربی است شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 بر چوبه دار افلاک شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 بکنید هر چه دریافت میشود آنرا از دهن نماند و آنچه نخواهد فهمید من خواهم فهمانم اما رقه دوین طولیل بوده است چرا
 آن درین کاغذ نگهید چه برتر از عبارتی که باقی مانده بود و بر بار چیده دیگر نوشته شد هر دو کاغذ را ملا حظت نماید همه بخوبی عالی
 خوانده شد و در قهای فارسی بعضی عبارتها که شش بر دو کسبه علم ریاضی است البته بشمار دست نخواهد آمد زیرا که من
 راه اختصار پیوده ام و مشیخ آن طول را می خواهم افشا و احد القدر اینهم بوقت رسیدن فقیر آسانی خواهد شد دیگر آنکه
 شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 من خود البته نوشته خواهم داد و لیکن سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق
 آن نزد من بفرستید نام خدا شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق و سینه شنباق

از ایشان شده صاحب چهره و دولت زینت دارد خدا کند که شما بهین استند و مانند سستاقان بگریید و صاحب
 را که از امانی پرسید بگوید که صلاح ما به صلاح خود شما مستحق نقل و انتقال است هر چه خواهد بود که در خوب خواهد بود
 از پرسید و در جوابی میفرمود علی میر نصیر الدین مراد خاص شما را تا آنکه بناوس رسیده و بگوید که آمد و منوچهری الهی بن
 خان صاحب باندیده ام بعد از آنکه در وقت خود که در آنجا بود بافتن او نشد و او را به آنجا میفرستاد و او را که در آنجا
 اتفاق می افتاد میپرسید و بگوید که در آنجا که در آنجا بود اتفاق می افتاد میپرسید و بگوید که در آنجا که در آنجا بود
 پس بدین قدر که گفتار فتن احوال با فتنیک خدمتگذار در یافتند خدا کند که بماند و صاحب شما نیز تعریف تاج گنج الکسب آباد
 را تمام کرد و بدین هم از اول تا آخر دیده که به پیشی که مناسب بود عمل آورد و نقل آن نزد صاحب هم خواهد بود و صاحب سابق
 آنجا صاحبان خود هم رسانیده شد جواب آن در همین خط ملاحظه فرمایید و در خط که آمده است جواب آن بعد از این خواهد رسید
 و رفته میر نصیر الدین بی اتفاق درین زمان است مسکین مراعات نداشتند و نقل خط نموده من هم برای بدین اتفاق کرده ام چنان
 که این قدر از شخص آبادی که بگوید که بی بد و سطر امرش لال را هم یاد می کرده باشند که از هواداران این است و تعریف از لاله
 هیچ حقیقت ندارد میان حاجی در همان داری من قدم بقدیم شما هستند و وقت رخصت تا بدروازه می رسانند از نا هر سنگه
 نیاز مندی و اشتیاقها برسد خط شما که اسمی ایشان است و قتی که آقا صاحبان خواهد بود و خواهند که با ایشان خواهد رسید
 رفته ام به بخارین طوطیان شکوه خاشرین گفتاری و قلم از کف نشان باغیان درین فتنای مرزا امانی صاحب
 دامن کار از قدری سببه احوال خیر مال فتن نشین این خیر سگال گردید و چهره بی بر با هر نوعیکه باشد و غرض از آنکه
 برین باید ساخت که راه عدم پیش گیر و الا لاغر این قدر خون کجا دارند که هر روز از ضیافت آن گرسنه طبع ازلی غمده
 نموده بدین قدر باید گفت که مراد به شما هر دو را نه ای تر از اشخاص ضعیف است که بگویند که نقدی غیر از مال در دنیا اندازیم
 بفرمایند اگر می توانیم کرد اگر می روی برو والا بکنند ناخن بچیند و بگویند که اگر خرد و خردم بدست منتم سر است
 در شان زوی که بخدمت شریف است چه ضرر و بهایانند من خودم آمده میگیرم و آنرا از آنجای فارس بخدمت میفرستاده
 به علم منسوب است که در وقت ثانی بطور خود نوشته آورده بود و یا مستمسک هم بدست خود داشت لیکن چون مرد کم استنداد
 را سالها افت و در آنکه چه تحقیق است تحریر او قابل اعتبار نیست صاحب چهره قلم بران گذاشته و این هم در وقت
 شده که او را از این افسانه منفرس بجای فارس چه فائده بود فرض کردم که هر دو یک معنی داشته اند که در یک معنی است

این خط را در وقت ثانی بطور خود نوشته آورده بود و یا مستمسک هم بدست خود داشت لیکن چون مرد کم استنداد را سالها افت و در آنکه چه تحقیق است تحریر او قابل اعتبار نیست صاحب چهره قلم بران گذاشته و این هم در وقت شده که او را از این افسانه منفرس بجای فارس چه فائده بود فرض کردم که هر دو یک معنی داشته اند که در یک معنی است

لفظ فصیح متصل یافته شود چه ضروری که آدمی در بنای غیر مشهور رود و اگر مخفی نماند که در رفته ملازمان که در پیش
روز پیش ازین چکیده به خاصه برافت ثلثه بود این عبارت را ازین قصه چه کازخت تخیل شدم زیرا که اسبج
رازی از دزدای ستمت و ستم زبان فارسی از انصاحب مخفی نیست پس با وجود این معلومات ازین قصه بجا
باین قصه نیلی اتحاد دار گمان میبرد که در عالم عجیب تر اتفاق افتاده والا این مقدمه مقدم نیست که
از صاحب کمالان پنهان بوده باشد آئینه غمان بدست بی پروای بناید سپرد و قصه نیلی اقا صاحبان
که مرزبانند و صاحب برای خود میخوانند باز خواند تجربه نماید که من آن مطلب را بنسبایان تفویض نمودم و
بعد از آنکه در وقت دست نشاندان را هر قدر که عرق بریزی امکان دارد و پاس خاطر شریفین را بخوار سازد
زیاده غیرت بر محرومی ملازمان چنانچه در آتش افروزی ایشان تریک مدعا را گرم نمی کند تا سبک کل
در رم این وقت ملعام سال گره جناب عالی از خانه خاص محل آمده بود و قریب سجدت شریفین هم میسر شد
و در وقت نهال نورس حدیقه معانی و در دانه صد فکته دانی سسکله آمدن تعالی خطی که در جواب مکتوب
والد ماجد شما میسر در خط خاکی ملغوف نموده باید فرستاد و جدا در آن بناید او هرگاه خط سرکار نوشته شود در جهان
خط بگذارد و دیگر آنکه فی الواقع حاشیه پیکریت تر از مجلسی است هر جا که این صحبتها سوا می مجلس فقرای صوفیه
التقادی پذیرد و شبانه اتفاق می افتد روز اندیشه و الحق که شطایف می خوب را که در لگن مستند که نشیب و
سوا می اینها هر که هست منصف ندارد و لا فک شود پرستان بی لیاقت است و صاحب غمان را همین می باشد
که فرقیه این چنانچه نوشو که قدر و منزلت درین سو و از دست دهند آنگی محل را ده این است که روز پیش
از پنج سو ار شده شما را باین اراده همراه بگیرم که در کربلا چند ساعت مکث نموده هرگاه برگردیم با اتفاق اینجا می
و نیمه سرخ سلطانی که فوساخته شده است بشما بنمایم یک روز پیش از روز و جناب عالی استاده خوانا باشند زیرا که
ملازمان جناب وزارت با هم اول روز که هنوز دو گهزی یا سه گهزی روز بخوابد اما شریفین خوانا دهند او را و در این
چنین قرار پذیرفته که هر روز پیش از بیدار شدن استاده شود و فرش را درست نمایند تا روز جمعه بوقت مذکور بجا آید
جناب عالی زیاده از یک پاس بلکه کمتر خوانا دهند نشست باقی زمینها تا سه چهار خوانا دهند لیکن بودن شما
بقدری بشما و مجلسی زنی لطف محض است اگر شب می بودم و نقد بدست هر کار با هم هستند چه ضروری که آدمی

[illegible]

برای چه بود لیکن شاخ و برگ گشتند که این چیز را پیش از انبیا حقیقت ندارند اقبال نشان من بدانید که یک سال
 زن فخر پیش از شاه می نشیند و وزیر اعظم مستاده می ماند لیکن بلا پیش از من نیز چه حقیقت دارد این تاده شدن برای
 شما خوب شد و من بسیار خوش شدم برای این که شما از خداوند الهی و علما هستی و توفیق از خدا صاحب ابرید و نام نشان
 بزرگان هم بگوشت شما خورده گمان آن بود که شاید از دست خودی و سر فرشته باشد اما اگر این مستاده شدن
 پیش از بزرگان ضعیف بود و شما باقی نماند و مردان را زمین می باید که چه گمان من غلط بود چرا که شما گاهی بنده
 این نام و نشان نبوده اید و بارها گفته اید که از نام بزرگان ما را چه فایده نامی که برای ما باشد البته بکارهای دیگر
 و روزیکه خالصتاً گشتند که صاحب دست فتنی گری و بروی همه احیان عالیشان نمی نشیند شما بکمال شکستگی
 گفتید که از نوکری و اوقاتی این شرطها مثل نکاح چه حقیقت دارد و همه غرض بعد از این بر یافت ای مرد
 لازم که اینده هیچگونه اندیشه بل نیارود و بندست آقامی فتنه باشند و بی دیگر فرار و نه خوان باشند و رو پیش فتنه
 بر اوقات گذاری کافی است تا خود و بخت را آبی و راه حاشی می فتنه کلی و این فتنه و بین امور رجعت حکمت بلقان
 ام و حق نیست پیشتر هم خطی بر اینها نگاه می فرستاده شد و رسانید و با شید و خط دیگر رسید پس این هم بیان از انبیا
 خاصه است شای قدیم و مهران بحال فقیرند اما قاضی ایشان و میرزول ایشان بودن مضایقه ندارد و دیگر
 شما اندیشه از طرف خالصتاً و دل و ارید خالصتاً هرگز اندیشه بر و جان حساب از فرغت معاش شما منتهی است
 بهر طور که اتفاق افتد خط دیگر برای جناب مدوچ هم نزد میرز مصطفی علی صاحب سانیه خواندند ایشان خود را
 ملاقات و مزاحمت خوانند و خط و اوصاحب جایجا رسانیده شد جواب بعد از این خوانا رسید و ناچار
 بهر خطی که گذری گفته است ملا خط باید که آقا صاحبان هنوز و چه دانی هستند و من هم در حضور فرزند اراک
 شمس و ارم و آقا صاحبان هم تعیین کردند و احوالی سر و نه و اتفاقاً شب شفق خود را از خط و صاحب بسیار خوش نشاند
 و جواب را بنده من تقوی یعنی خود را من بعد از این خوانا هم نوشت از صفحه دوم و عا و جواب کوشش از شما و شد
 رفته **۵** بر بدل در منزل حضرت خواجه ماسینه نماز که خط پیش از این هم از انصاحب سیده بود
 لیکن چون بعد از صاحب و والد صاحب فرزند کرد و رسید بهار و فرزند یک است که از دیگر هم بسیار پسین بهتر
 اینست که بعد و معل خط دیگر جواب هر دو گفته بسیار با کمال شانه آید چون هر شوم بعد است که محبت با بر فقیر هم

نیز او شمس را با اقا صاحبان محترم و اقا صاحب خود را خوش و عزت جانشینان و قریب صحت است چون من این وقت بخاطر
استم و فردا را ده حضور پر نور دهم از طرف خود و الا به حسب حکم دعا و از طرف دیگر آن سلام میرسانم به خطا بهر سگه و درین خط
ما فوق است فردا من و قاضی صاحب و اسیر صاحب قاضی بی نو که بجهان توئی تو پیش رو و خواهم رفت تا شام آنجای ما نیهم
این صاحبان بجهان صحت خواهند کرد و من بجهان میرا انشا را در میان پیوسته امسم کرده بود.

رقعه ۱۴ گوهر روح علو نسبت اختر روح سمو حسب سلک امدت عالی بجا افتد یا قضا محقق نماید که پر بر روز که پانزدهم شهر محال بود
دو شنبه بود و موافق قاعده مستتره عنونی معمولی با کافه غنای اسی فقیر رسیده مشهور از حالات آن سر را با یک لایه گرد و چینی که
اسی اقا صاحبان بود نیز رسانیده شاید این صاحبان بعد یکماه کامل ویر و در داخل توایی خود شده اند من هم بریر و زبانه زده
روز پنجشنبه آمده ام مطلق که دوست اقامت صاحب مختار سر کار فیض آن اقا صاحبان هم به یاد میباشان نوشته بود و نیز به خط امدت عالی
در ان خط آن بزرگ جمع کرده باید و او درین لایه از قصه قلاده این که امیر خسرو و کتابی دارد و سوم با عجمار خسروی و زبانه زده
صفت شهر می بسیار ذکر کرده از انجمله قصه متضمن است شش خطی نوشته یعنی هر خطی برابر خود و قطعی هم صورت خود را در مثل

این عبارت در ویشان در ویشان چون بسته خون بسته بهر تانی بهر بافی میان دنیا بند معلوم نیست که این عبارت به خط
طبع امیر خسرو است یا کافه قلم دیگری با لحنه شخصی این عبارت نیز جناب عالی برده بود و بسیار بسته بدید و حکم نافذ با عجمار
دولت صادر شد که هر کس بقدر استعداد خوش عبارت متضمن این صفت نوشته بیاید و یا در هر طرف درستی از و غلامان صاحب

مخروم میرا انشا را در میان هم دو سه قطری نوشته بودند و بسته طبع عالی نوشته بجهان پیوسته امسم که این عبارت تمامای غلامان و بعضی
حضرت محفل معنی فرستادند لایه امثال هم دو سه عبارت نوشته برای اصل حاجت و راقم فرستاده بود و از الحی زده که نوشته بهر سگه

از غلامان پاکس بود و لیکن به خط و بسته بنشیند جمعی از هند و مسلمان عبارت تمامای عرب و دو نام و لوط از دیگران نویسانیده
از نظر فیض آنرا که را بنیاد بعضی بنام خود و بعضی بنام همان شخص که خون جگر خورده است بنادگان و در این نمیت که هر که

عبارت باین صفت خود نوشته بیاید و زیاده از آن کس که عبارت بخیر بخواند و مورد الطاف شود و یکا نویسد و آن برز و طبع و

خواننده هر دو برابرند حال این عبارت هم به خط غزال علی پادشاه ویران است که هزار بار غزال این بجز که گفته شود

بود و لیکن اینجاست که نوشته شد بر پر و زده ای شهرهای هندوستان همه به از غزال او بودند و عبارت تمامای بیاران و برز
پست از عجمار است که نوشته شد بر پر و زده ای شهرهای هندوستان همه به از غزال او بودند و عبارت تمامای بیاران و برز
بسته عبارت تمامای از خوشی ۱۲

در این زمین وقت که چارگلای روزی نگذاشته است متوجه توبه نشده ام شاید خطای من باشد که این را نگذاشته است و در وقت نمودن
آمد فوالماد والادش خطای من بود خطی خواهد رسید ۴۰

رقعه ۱۹ خواجه بکمال بن سلیمان الله تعالی خطای من را مقرر فرمود و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
روز جمعه بود و در این عصر رسیده جهان جهان خوشدلی به افروخت از جبهه روز و من به خطای من بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
نی شد به قدر که تا مل یک روز و من این عقده در روز از خطای من بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
هم ثابت است که برای قتل من در این بلا بر سر من است و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
از این چه نوشته که یک روز و من این عقده در روز از خطای من بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
بوده اند از آن اجتناب ضرورت است که خطای من کسی نیست و بلا صرفه ندارد و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
ندارد و اگر باشد مثل شاه پیر از اول نامی برای آن قابل بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
دیده شد و خطای من در این روز و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
با احتیاط تمام نگاه باید داشت هرگاه تشنه پیار نبرد و حاشیه دیوان نقل آن بردار و حقیقت پیش کارید این است که اگر
آن امر دیگر برای صاحب قدر اندیشه و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
نوشته ام و اگر این بالفعل صورت پذیرد و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
موسوف هم در توفیق و تکریم صاحب حق و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
و او هر با من محبت شده و از خطای من بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
رسیده که اگر برگشته خالی می بود و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
تقصیر من و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
امور من است و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
عده زاد و کار و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
اعرای خطای من باشد و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور
با قضا من از این نیست و من را بفرموده است که در روز که نوزدهم شهریور

صاحب خانه و دیگران بوق حشم که در آن گرفتند و حضور را بسواری بنشیند و ده که آن تا بکثرت فرست بر دهنش میبرد
 ملازمان و اهل ابر بر سر سجد و او نه و خود نشان از فرید و سینه بسته پنداده شدند بندگان اقدس با شماره ابر و حکم بنشیند
 و او نیز با بعد تسبیح هر یک بجای می نشست و تا که در نشست و وقت نشست حضور بر نور بر سر سجد صاحب خانه و اشرفی دیگر
 گذرانیدیم که کسی بکشتن اتفاق افتاد و بعد از آن حضور بدو کلمه مختصر که این اطم را پایان نیست و دل چنین می خواست
 که تفریق شدی درین خانه بیا که بیکم با مقتدرستیزه توان کرد حق تعالی شمار بر سر فرزندان آن موجوده ملاست و
 آنرا از زیر سایه لطف شاه بهر و از رسد اقامه فرموده نمود و چون در عزت بشیرستن خدایه قانون هست سال
 خورشید ششم شمس را از طون بر او کلام عرض کرد که از تشریف آوردن حضور اقدس سرافرازی را موم بشکال افلاک
 پیدا آنچه پیش لی نعمتانی بجای علمان و خاندان می بایست از حضرت و اهل بهر آورده لیکن ما را از سبب
 پیش کشید که شنبه که بخوبی در عالم عزت خلاف رسم او بل دره سرخالت پائین است ارشاد شد که در عالم تنها
 این تکلف ما ضرورت نیست انشاء الله العزیز ما برین با تقریباً متوینست و اینجا نوار و خوار و خواریم پیشکش خواهم گرفتارین
 فر فرموده برخاستند آنجا بر سجد حضور را از کنار فرشت بنشیند و خود تاسیر و در و از بهر شایسته و در و در
 بعد از ادب و حضور شد برای اطلاع حواله بقلم شد دیگران اقامه صاحب تاطیف نشان چند تا فرجه و یک ساله و اند و
 چند و اند شفا خواهر برای شفا فرستاده اند بایگرفت و احوال و فاقا پس روزه میر محمد علی صاحب که چاره ساله قصدا کرد
 دریافت شده باشد و پیکار شنبه انا رب است مجری و لاک شرف شده بود معلوم نیست که بجای نه مطالب چه وقت رسید
 و قفسه ۲۲ سر سجد و خشت بر است و کرد و بر بوستان از اعت طال عمر که بعد از شنبه اقامه که قدر شرف بان ستر را از آب که سگان
 و تخریش خاصه و در بان را با خوشی و منت و گریان می سازد پوشیده نماز که در مکتوب انوار صاحب نقلی دیده شد که
 غلط آن زور را هم آفتم چون تل لونی بهر جهان افزون ظاهر است و آن این است که لفظ پاره را که معنی دست بخن و کین نظم
 و شرف استعمال پذیرفته و آن زور نیست که تر نان آراشیش دست بان می نمایانده تا با لاف لاف نوشته بودید جان من
 یا رب یعنی قدرت و توانائی در اشعار و مانند و منشیات نشان یافته شده یعنی پاره و نظر فیه بر سیده لیکن اینهم
 نمی گویم که با یا بنی معنی غلط است صورت این است که اگر این لفظ را در بر بان قاطع دیده اید مضایقه ندارد و الا با دیگر
 افزان می های و در نوشته باشند و بعد از این بهر لفظیکه غیر مشهور باشد از کتاب دیده با طبعینان تمام بنویسید نیست

فایده‌ی در سر کار صاحب موجود است و مستحق آن در هر روز الفاطحی و ال بشا صراح را همراه بر قند استیلا رسیده و بزرگ
 دیگر یکم و امر و زشتی را بکنار گوشتی و مقام هم است و هنوز که استوار نیشتند و غلبه این به تمامی رسیده
 بعد از این گوشت و شاد و یکم برای مقام بهتر ازین قند است و زینتی نیست از سر یا اگر بخاید که نمک نماند و جبهه با شاد
 دیگر خیریت و این قند است و این نیمه حضور پر نور و زلال و طالع طالع است و بهمان چنان به هم پیوسته اند که اگر زانی و بسوف
 همسته حرف می زنند و هیچ کلامی نشنوند و علی هذا القیاس ازین طرف و از جهت آمیزش اوقات برای سر و منی که نقای
 هر دو طرف در آن می مانند از هم تمیز نمی شوند و حال حسد و مروت نیز به همین صورت است
رقعه ۲۳ حرز اصحابی از قدر و زامای صاحب و ام که اگر تکلم بر و چون امید صاحب را طبع تحصیل زیر پنج
 پنج نداشتند و در زو افق و عده حرکت اعمل نباید و از پنج تا وقت عصر بر پنج طر از حاجی صاحب ال یا جانشان
 اگر از چندی با هم عده و قسم شده بود و کوکبی بود و هم شش طالع زنانه و یک طالع زنانه بود و هم شش طالع زنانه را
 کسل طبعیت نیست حرکت نداشتند و این طالع های بی رنگه بود و گلو بود و اول جادی که خواندش و صلوات
 دمی چند مجلس اگر کرده بود و لیکن دین و ما در چه حسابان و حرکت انداخته خانه بزرگ نشانی بارید که بعد از آن صاحب قاهر
 فرو نهند و نشسته است و همی شش خالی بچرخونی چند ساعت آن بنشیند است لیکن من و مرزاجی و در کان جانگاز
 از مجلس نشسته و خبر و حاصل کردیم تمام شد این حکایت امروز نشود مذکور به تمامی رسیده و در آخر و آخری بجز
 شریفه نخواهد رسید و معلوم نیست که جز ۱۱ امروز تمام کردید یا قدری باقی است و نمیدانم خوبی خبر که بنا کرد و صاحبیت
 مسوده خود را از پیش شش برای اصلاح آورده بود و یا نیز این چاره افتاد و راستی در شش بهمان چاره و زیاده نیست
رقعه ۲۴ منشی صاحب را از قدر و زامای صاحب و ام که اگر تکلم بر و چون امید صاحب را طبع تحصیل زیر پنج
 صاحب به تفاوت نماید و شش فرصت در یک روز تمامش را می تواند و بدو حاصل کرد و لیکن درین روزها که شقی
 فرصت است و در روز و خوابا که شش فرصت غزل عمومی شش میسر باید و در ساینه و در غزل نو که ویر و نه چاره و بدو
 فرستاده شد نقل آن برادر و این کاغذ را نگا بدارید و بر کاغذ بکاغذ این دو غزل و سه غزل تازه که پیشتر بجا
 رسیده است نو فایده بگذرید این از دست مرزاجی بخت یافته و زو شامی آیم و این کاغذ و آن کاغذ چو دورا
 خواهم گرفت و چنانچه صاحب برای شما وقت شام شریفه فالوده و دست کرده اند شاید و اگر کسی پیشتر نشام

برآورده بامیرسانید لیکن چنانچه طریقت ثانی او را زرد و ساخته مختصرا این که میرزا جوآشتی حسن این احوال
 نوشته بدستش دادم آنرا عجب تر آنکه وقت خلوت می گفت که خدا سلامت دارد و امیدوارانعام بوده ام
 گفتیم حال معاف باید داشت دوباره کنی تا بیدر دو انعام یکجا داده خواهد شد و سکوت در زبده در دست آمد
 بر مطلب بگر این مسوده را شما پیش خود بگذارید بجز بار و زیاده من و شما هر دو خط برای میرزا موصوف که
 بنویسیم مسوده را بجز نام سنگ تو بیاورید و در حال آن که فانی کنتم یا اینکه صاحب نقل این را برداشته
 یا نزد من بفرستید هرگاه نام مشک که اینجا می آید صاف کرده پس بیدر من پیش صاحب میرزا موصوف و در وقت خلوت
 روانی کنتم و احوال تشریف آوری هر از اینها صاحب دریافت شد و ضمن احوال ایشان لفظ برادر میرزا موصوف
 گریه بود و بنام بر حیران بود و می خندیدم آنرا معلوم شد که لفظ برادر از قلم صاحب بخت بود بعد از آن
 مشتاقان را لایق نوشته بودید که برادر من میرزا موصوف خود را مستند و می بایست که چنین بنویسد میرزا برادر من برادر
 میرزا موصوف خود را مستند الحاصل این بزرگ زاده از بدت مدیدی بحال من و مریدان مست من خود هنوز
 فارغ نیستیم که بیایم و سوای این از فردا نشسته و معلوم را استعمال خواهد کرد پس بهتر این است که ایشان
 و من در رختبه نمانیم لیکن رفته و بگریم و این رفته ای آن صاحب نوشته ام آنرا بشناسد
 رفته ام مقدمه همیشه بلبلان روزگار سلیم الله استار الفنا یک فیل خود در سر کار چهل صاحب نوشته
 فیل و بین که از خانه خواب حسین علیان برادر خواهر خود معلوم نیست که برای آن دیر و فکرم بگرانی
 بسید یا آکتف با تقدیر پیا م رفت که بالای این بنگاه حواله از رفته ای نامی از نوکران صاحب زاده
 مدوخته شده بود خداوند آن مرد عزیز ادای پیام کرده باشد یا بفراموشی سپرد بهر صورت اعوذ
 بنسب اسلام اگر چه در دست بهر کیف فانی که از عاوشهاست و رانجا سوای جمیع آنها و بگری نماند
 نشسته ام فیل و اگر کسی فیل بیاورد و حاجی و خواهر عبد الله و میر عبد الله را بیاورد نشاند
 و اگر دو بیاورد فیل دیگر و حاجی و خواهر رحمت الله خان و میرزا سواری را بیاورد و اگر آن
 دو فیل بماند میرزا موصوف را بیاورد و بکنم و الا برای او که کاران که این طلب بیاوریم پیاپی موجود است
 و این تحقیق برای این است که مسادا از اینجا یک فیل بیاورد و کاران بروقت پیدا نشوند و اگر

[illegible]

بالکس بقصر و باید کرد و چهار روز و پنج روز هم گرفته و در پیه باکن زن کور باید رسانید و در پیه پشته علی خان
 اربان تخلص انداد و انشان مزبور باید پدید آید که خط در روز که در امام باژنه از انجایی صاحب بچه بودی بکه
 دای زیاد خیریت و دای مذکور گری بسیار کرد و روز خورد هم امروز ترک کردم اخبار حبیلین و شش شانه
 یکسبیل با اتفاق کوسن و از به رو پیه تا که لکود انفصال یافته بهلیان در برین نکوست که بخش چهارمین
 هم بهر ساند اگر امروز و فردا بهر سید خوش است و الا بهین یکسر گفتا و زیده بهای اقیه چون این
 کتاب هنوز ابتداء ندارد اما ابواب و فضول آن را به سرخی مقید شد بر یکده ام و قتی که خطبه و هر چه
 تبع آن نوشته می شود آنوقت سرخرها چندین دشواری است

رقعه ۳۳ میرزا علی میرزا ان نواجه صاحب عالی شان خط برانی وال را حاج شهابی رسد این را در عالم
 زمانی خوانده به طالع و صاحب حساب شود و در او در صبح بریند و خط را خاکی بچیده و ده آن بفرستید
 به نازان و دیگر می بران میقتد اطلاع نوشته شایه خیریت

رقعه ۳۴ میرزا علی خان فی سالیه تعالی درین و الا شنید شده که ناله صاحب کفر مرغان الدین حسین خان
 بین این که از کوی دست برداشته و اگر این روضه مقرون به مدق باشد و بشنود که ایشان تیران
 بعل آور و در وقت تعالی نشان پیرایه نمایان نوکری بگناید یا بچینه و شمشاد تیشا نامیده رسیدند
 که میست یکمائی از درون نیاید و او را چواری به با چشم در دهان بکند اگر آن صاحب باشد شمام هم
 یقین که شما پیش از نوشتن من چنین خوا سید که من هم نظرون در فی نوشتن زیاد خیریت

رقعه ۳۵ نواجه خواجگان میرزا ان سلیک اورد تعالی خطای نواجه قطعه الدین حسین
 سر باز میسر یعنی گرفته با فون و فون و در دانه فرایند چون خطا لوی میسر علم ایمان جواب خط من
 بود و فرستادم دست ندا و لکود اخبار برای ایشان بعد از این فرستاده خواهد شد امروز بهین
 که قاور زیم و امرونیانه برافشانده خالصتا بر فرموده و این را به این بار توقع غرض است
 رقعه ۳۶ نواجه صاحب والا قسید رضی الکماله من این وقت اقصا صاحبان مکرم تا بدمت
 نشان را میان صاحب فرموده اند چون در عالم رقابت هر کس بچهره است چار و ناچار باید شود

پس فردا و این صبح اجل صبح اینجانی آیند و فردا ضرورت تحریر و انتخاب ضامع داعی خواهد شد
در نیمه شب بزرگ فتن صاحب بنام شریف از این محرم برود و دیگر بسیار بدید چه رنگی که در محرم اول نماند
مجبور است برود ششم لیکن فردا وقت میرسد آن صاحب بی دیدن حسن ترود و انتخاب ضرورت
پس فردا وقت نماز که آفتاب بر نیاید خواهد بود و التماس شد لعنت خواهد بود

رقعه ۳۱ خواجہ امامی صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ معلوم نیست کہ آن شیخ زادہ سکین مسافر و فرزند
آمده بود اگر نیامده باشد خیرام و نہ وقت بیاید گفتگو باید کرد و اگر دیر روز نماند آمدہ باشد جواب است
کہ طی شدہ باشد یا نہ نوشتہ و اگر این وقت ہم رسیدہ باشد میرزا شمس و نقیب باید متذکرہ و اگر کم و بیش
رقعه ۳۲ خواجہ امامی صاحب سلمہ اللہ تعالیٰ سبجز از رقعات ترکی لالہ ابرت لالہ فرستادہ
اگر نقل نیماگرفتہ خواہد شد اجزای دیگر ہم خواہد رسید اگر در زمین اجزا درس میگردد و فقیہان را انجام
میکنند باقی اجزا ہم طلبیہ خواہد شد اگر بہرہ و افتخار واحد می خواہید این را باید گرفتہ برای باقی
فوقین خواہم کرد و خطیکہ سی قاضی نجم الدین خان تفویض شما نموده بودم میان ریاض الحسن طالب علم
ہر گاہ طالب نماید لکن اگر باریاد و افتخار ایگان در بیان دیدہ نمی آن باید نوشتہ و نہ نقل شدہ
خطا مولوی منیر علی نقیب نصیب شد لیکن مضبوطش سجا طردارم بہین قدر است کہ قصہ سائرہ و طلبہ
سیاہ را شہزادہ حبیب خانیدہ صبح باید نوشتہ اند چون بصفہ آید بالیدہ و صفات خودہ باید نوشتہ و
وال مولایم چرخ سہیادہ چہیز ضرورت و غذا ہر قسم کہ پرورغن باشند باید خود نوشتہ و شاعر
بابا خطا مولوی صاحب مقابلہ بکنید اگر باریک آید میرزا بیست علی خان بگوید کہ نسخہ جمع مستند الہ
در زمین کاغذ بنویسد این قدر جابجایی شہر یک نسخہ کافی است

بند و صاحب آید بود و بجز دست پیر سدر لا خطباید نمود صاحب حسیه من این احوال زمانه من نشین و حو
که یکم اند خان صاحب بیاید و اگر نیز نای من بر او را بنقد مبلغ بعد تحقیق احوال از صاحب
معاذ آقا صاحبان پیر سدر و آقا صاحبان هم رضی شوند چیرضا ایضا و الا من و شایسته

و صاحب کلان سیریک باریتیا بالاتفاق خواهند آمد البته در آن جلسه شش نفر بودند که این
 همه در دو الا جناب زیاده از چهار گوی می نمایند یک پاس نخواهند داشت بعد از این ما هم و این صحبت ازین
 همه اساس چندی ازین بستاند که مرزا بها لیکم شاهزاده را هم می بود دست در شاه جهان آبا و چون حامله شد
 زنی از راه رشک بن نشین شاهزاده موصوف کرد که این بچه که رشک دارد از شما نیست چون اغیار را
 خصوصاً اطفال را همین گوشه است و اگر بچ و مقربین زن و صاحبان بستاند بسیار نازک است و برای
 موصوف قصد کشتن او کرد و حتماً ز محمل که مادر شاهزاده باشد را و پنهان کرد و من جدا بانه غفلت سحافی
 و نواب قدسیه الله حضور اقدس اعلی مشهور نموده او را در آن لکمنوز و جدا بطلب خود ما کرد که از آن آفت کشون
 بماند و مضمون خط حتماً ز محمل استی که عاظم بهادرین بود که پیریک از لطیفین این زن متولد خواهد شد از
 شاهزاده نندی خود بگیرد و نامش مرزا بهادر بگزارد چون حامله آمد بود و بعد و ماده و چند روز وضع حمل اتفاق
 افتاد لیکن بجای مرزا بهادر از جهان افروز بانو پیدایش چون این دختر اولین فرزندان شاهزاده و موصوف
 و سوامی این زر کارهای گشتن بنانگذاشته شد که هزار روپیه در مهم شادی دختره صرف باید کرد و وزیر
 سلیمان شکوه بهادر با اهل و عیال و جناب علی دوم اقباله و صاحب کلان بهادر راجا را به خود
 باید ساخت این هزار روپیه را مادر شاهزاده مقدم اند که فرستاده بود باین گمان قوی که میسر شود و آنچه
 لیکن نوشته بود که این پول را در هر دو صورت مصرف باید رسانید تمام شد این مطلب دیگر اینکه فرزندان
 من بعضی از آنی قرین صحت است خاطر شریف جمع باید داشت این بار هم در غرضه که اسمی چند بزرگوار نوشته اند
 و وجا غلط یافته شد یکی از باعث تعبیل است چه که چنان لفظ او و مطربین این و چنین خط جمع نوشته اند
 پس گمان غلطی سوامی این نمیرود که در جلدی خیال نماند و آن نیست که شاد و ذکر نشی محمل غلط است
 یکجا باین صورت نوشته که بانوشی محمد علی صاحب که دو مرتبه خاتمه داده است ملاقات شد باین نوع و چون
 نیست بلکه سرالاصحیح و جای دیگر نوشته که باز از نشی صاحب و دو ملاقات شد باین غلط و چون
 لیکن چون شما این مایه را خوب ملاحظه کرده اید این خطا از انجیل نیست اتفاقاً است و جای دیگر
 که غلطی دوم واقع شده باین معنی معرفت بحال بقدرت است و آن لفظ است که شما آنرا است

این خطا از انجیل نیست اتفاقاً است و جای دیگر
 که غلطی دوم واقع شده باین معنی معرفت بحال بقدرت است و آن لفظ است که شما آنرا است

نوشته اند یعنی همانند که قیاسی است که در کتاب آمده و ساقی هم فاعل آن است و صیغه مضارع و درین
فعل حال چون لفظ ساقی حالا بعد از معشوق نشاء است و بنده و شاعر شاعر است یعنی آب بنده که شاعر است
و بنده یا بدیده صیغه مضارع یعنی ساقی است که شاعر است و این هم مطلع شده است و شاعر ساقی که شاعر است
گیر و و الا که شاعر است و دیگر بهر حال که در کتاب آمده است و ساقی ساقی است که شاعر است
لیکن چنین نیست پس لفظ ساقی از قبیل منقولی در قیاس تصور باید نمود که از شاعر اصلی خود بر آمده و اگر
از روی لغت که در و بر هر چه هم می باشد می تواند شد و با لفظ ساقی باعث شاعریت گرفتن لفظ یعنی شخص
مسلمان مشکب بردارد و دیگر اطلاق نمی باید بزیاده خیریت و یوان ابو الحسن خان صاحب را از شاعر
تلاوی ایام بخاطر نموده است که حساب صد تومان را در هفت فقره طاق بستان از من می پرسید و در
یکشنبه و سه شنبه و پنجشنبه و شنبه و یکشنبه بودم و چهار سه چهار و در تامل کرد و در یکشنبه
و برادر بیدار این حساب از روی قاعده غلط است زیرا که حق قانون حسابی در عدد یک هفت است
چفت مجموع طاق نامی که در طاق مجموع طاق نامی چون صد چفت است و هفت طاق هفت چفت
در آن گنجایش دارد و هفت طاق و در طاق پنج طاق در آن گنجایش دارد و در آن گنجایش
و یکم آنرا صحیح صادق خان صاحب ایشان گنجایش آنرا که نوشته اند لفظ این کتب است مطالع باید نمود و
رقعه ۳۵ یعنی همانند که در روز ششم شهر حال و روز پنجم بود و آخر روز و قریب به صبح روز
که از سبب قریب بودی چنانی بدو لقا شد و حسابها را کرد و آنرا که آمدن خود برای درس عربی نزد
فقیر فقر کرد و آنرا که در محضر خود نوشته بود و بدین دادند بعد از مطالعه دریافت شد که شاعر است
راضی نمی شود هر چند من در خط خود این ایما کرده بودم لیکن سجا طر رسید و بود که شاعر حساب این گفتگو
بزیان نمی آید و نیز درین گفتگو از من شرم خواهید کرد و مجبور بجان صاحب قبله و اولیای صاحب شما
اشاره نمود و بودم که درین خصوص ایما می نمودم که باید نمود اگر دل بخواد به ازین دو دفتر شرم
هم نمی آید و رسید حالا که مرضی صاحب دریافت شد یعنی و برین امر بیجا است اگر چه بحسب
ظاهر خاندادی چیز خوب است لیکن در اصل خود را دانسته و با انداختن دست هرگاه که طبع شما

در این کتاب
نوشته اند

نمی خواهد و ازین محالدا صراحتی در نشانی است آنچه بخود بیندیدی بر دیگری می پسندد فی الواقع
سود بسیار و دوباره خود را رسوا کرد و هیچ لطف ندارد و گویند بهتر نیست آن حد رسیدن لیکن
ندرت العجب این صورت بسیار بد و هم خوب نیست چیزی ضرر و زیاده اندیشد یکدام و دختر شاه پسران
شاه بر دیار سیاحتی و سبزی و فزونی در شامی شود هزار آفرین بر فهم شما خوب نصیحت اید و مظهر
مال اندیشی بکار برده اید کدام بر قصه دیگر این مردم عجیبی نمی غیرتی نیستند که بر شما قرائت
کردند و اسحاق بی آنکه تقاضای شدید از طرف شما نکند و آید اسی زرقیت آن در خصم ندارند
درین صورت هر چه آید رسیده است مال بابای شان شد زیرا که تقاضای شدید چه گزایای
طلعت است هم ازین طرف محال می نماید دیگر احوال این است که خان صاحب مکرم و الامتاق
تاج الدین حسین انصاری در بیج اول منتهی سی صدر و پنجه و پانجه و ولایت علی
بابت دیوانچه داده بودند و مگر میساف معلوم شار علی نامی در قرض خواسته امیر خان صاحب
بر دو صد و پنجاه و دیگر که در بیج اول است و طلب هم هنوز صورت وصول ندارد و ازین جهت که جناب بیج
بست و یکم بیج اول روانه گانپوش شده اند و از انجا مع انچه را داده فرخ آباد دارند و بیست
که خطی بخدمت شان روانه نموده شد هنوز جوابش نرسیده سبحان علی حسن صاحب کلبان بزرگ
خواهد آمد نزد من خواهند فرستاد من امروز رفته بخدمت ایشان فرستادم و در آن رفته ام
بوده است که فیروز و زخو خواهد آمدی آمده بودند و گوی بخدمت ملازمان نوشته اند ایشان هم در جواب
سلام و آشتیاق بشما نوشته بودند و پانزده روپی هم رسید و وصول شدن نزد خواجده قاضی صاحب
خواهم رسانید بنابر چه و کتب کوره را خریجه و صحیح نموده نزد شما خواهند فرستاد که بان امر و که بپسند
شما می دانید که من از شما هم نازک مزاج تر ام نگاه شما خانه اسی را که لذت زندگی موقوف بر آنست گوارا
نگردیده و نسیه که ما ام الحیوة و درینج و بلا گرفتار خواهم ماند از من کی می شود که یک یک درق
این نسخ را ملا خطه نماید لیکن در بنجوی نسخ و پسند و ناپسند رفاقت خواهم کرد و می دانید که مردم زمان
شاه پیران و قبیله انی گانیم که با سر و داغ تصحیح کتابهاست و در بنجریه الامانی که تصحیف نمودند

برای خروج و کار خود از میرزا عثمان علی باید گرفت چون آدم نزد میرزا عثمان رفت گفت که من می‌دانم که
 از کار خود دست بردار و خود را بکار خود بگذار چون فرستادند حال او را به آدم گفت و آدم گفت که من می‌دانم که
 ما هم با قریب یک سال که حال این خط است که بر این پیش نهاده بودیم اما این خط را به دست خود می‌نویسند
 پیدایی بر سر هم بیان حواله او کرده اند یا که گشتند و خود را که سپید کار و سالی بود
 حواله او سازند من منع کردم گفتند بعد از این به سبب که آدم از آنجا خود را می‌برد و پاره‌ها را
 هر قوم بود که من باین پوری به مردم می‌گویم آدم نزد میرزا عثمان رفت و آدم از او را به سبب
 نامبر و بخیر است خالص صاحب خواهد رفت این خط را نشان ما سبب خود می‌نویسند و پاره‌ها را
 بنا بر ضرورتی هنوز در گیر کردن نشتر نهند و از آن نزد صاحب و نامبر خواهد شد و پاره‌ها را به سبب
 برسانید و این قدر دیگر عرض کنید که اگر نقد به آدم می‌گویم که اگر نقد به آدم می‌گویم که اگر نقد به آدم
 به خود برسد و الا غیر فلانی قدر دارد برسانید و این قدر دیگر عرض کنید که اگر نقد به آدم می‌گویم که اگر نقد به آدم
 رسید و فرستادن اقبال نمود و به هم عرض باید کرد که فلانی حال او را به آدم گفت و آدم گفت که من می‌دانم که
 خوب بجز دیگر هم دست هرگاه درست می‌آید و آدم می‌گوید که اگر نقد به آدم می‌گویم که اگر نقد به آدم
 که عمرش زیاده از سی نهایت سی و دو سال نیست و در چهل پنج چند قسم نان ساختن چاه است و به سبب
 هم مهارت درست دارد لیکن نوکری در کار دارد آن گاه می‌نگزد و است و نمی‌کند خود را بکار و به سبب
 این زیانش هم درست است و پدرش مثل بود و این همه احوال خط را نشان ما سبب خود می‌نویسند و پاره‌ها را
 گفته شد یکس بند خط و الدراج شهابی و به سبب غرض دیگر در دیوار نه است و دیوار او به سبب
 صاحب برده اند از این جهت فرستادن آنرا و دیگر و دیگر و به سبب غرض دیگر در دیوار نه است و دیوار او به سبب
 عرض کرده بود که بعد وفات این نواب احمد به الدوله امیر الدوله مرصوم خواست که او را با نام در آنجا
 نکرد و حاجت آن بنیال فرسیده باشد ظاهر است که امیر الدوله نهشت سال پیش از آنجا به الدوله امیر الدوله
 شاید عرض شد امیر الدوله حسن رضا خان بوده باشد باید که امیر الدوله خطاب به میرزا عثمان گفت که من می‌دانم که
 را بر سر از الدوله می‌گفتند و رضا خان برین اقبال غرض است که گفتند که گویند و به سبب

منقول کتب می سازند و اندکی تحقیق نموده حرف باید زد و مقدمات و بار بسیار نازک می باشد اگر چه شما هنوز طفلی
 احوال اماره است لکن خوب است دانید و چه ضروری که این چیزها را تحقیق بکنید و بکنید در روز بارانچه معلوم باشد باید
 رقص خطیست و در روز که بحساب رویت چهارم ربيع الاول و بحساب تقویم پانزدهم و روز شنبه
 بود این مشتاق رسیده خاطر نگران را به روش هزاران مسرت و شادمانی گردانید و رسیدن خط ازین طرف
 سیاهی و تاریکی است که لاله را چند شما میفرمودند که تا خط دیگر از آن طرف نیاید از اینجا چیزی نیاید و نوشتند چند
 روز دیگر انتظار بیاورید اگر درین عرض خط خواجهاجمی می آید خبر و الایسوسیم و شاید که خطون ایشان بوده
 است وقت روانگی زری از معما جن قرض گرفته فرمایش صاحبان اینجا هر چه آمده این خط را منتظر است اینجا هم
 استیلا بهرگاه بهرستی می آید خط و هندوی هر دو را یکجا خواجهاجم فرستاد و ما هم نیست که این حرف مقرون بعد
 بود و این یقین که دروغ نباشد چرا که این جهان مافی الضمیر خود را از من پوشیده می دارند و الا کلمه من و غم نیست
 که این خط صرف فرستاده اید باز هم آمده است من هنوز عرض شما که اسمی جدا می فرستادید و بدیدم ام بعد ازین
 خواجهاجم میفرستد و دیدن و ندیدن آن هر دو برابر است کار باریا و بیست و سلامت بوده است الحمد لله و الحمد که از
 آمدن این خط امرادی که بوده براد چون قاضی صاحب بهر روز و رنجی است باشد و خاندان صاحب و چه مافی از باعث
 فی مسافت و آخر شدن روز خط اسمی من هر خطی که کرده و عرض را از سبب خوانده نشد و نشانی وقت اینجا فرستاد
 این از دو حال بیرون نیست یا رستم وقتی نزد قاضی صاحب سید هست که عرض نزد خان صاحب و قبله سپردنی
 می فرستاد و بدیدم پیش از رسیدن او خط اسمی من نزد خود نگه داشته عرض را روانه کرده باشد و خاندان
 خود پیش از آنکه بنامش نزد من موقوف بر او نوشته یقین است که حال بیاید چون شما هم پنج طلبی و خط
 من باقی نمی گذارید و خاندان من جمع است که در عرض بهم طلبی هوای بندگی و سلام و دعا نموده باشند و امده به احوال دیگر
 تلخ البدر چرخین خان صاحب میر غلام علی خان میر دو بلانم حضور پر نور شدند شما هر خاندان صاحب بهر رویت
 و از غلام علی خان صاحب صدر و سپهر قرار یافته شما سنجید و نگار نگار فرستادیم میر غلام علی خان صاحب گذاره
 خود درین شما هر مدینه علامه دکن بودند حکیم محمدی بخروء اضاف و ایضا خدمتی از خدمات استعمال نموده نگارنده شما
 بایده دید لیکن هیچکس ازین صاحبان بایست سایه حضور نیست الاسبحان علی خان که بلا فصل بر روز

جمع باید در شش وعده کرون برای تنخواه بکوشد و عالی صاحب را لاجاء کمال الائی و در این شش است من این قدر
 نورش را در خط اول کرده بودم و برای آن بود که اگر کسی بالا بالا بدیافت شود مضایقه ندارد و الا سوائی بین
 گفتگوی تنخواه چه صرف دارد بلکه باید بگمان هم گفتگو ازین قبیل مناسب نیست شاید رفتن به صاحب را نشان
 برسد و انکار نیاید بشکوه اباد عین او اگر کرد و حال من در هیچ امری بصاحبش اهم نشود بجز آنکه آنچه در زمین
 میگذرد و شقاوتها بعمل می آید بلکه من اینجا چارگه تری بادل خود مشوره کرده و نگاشته ام بجز بعد و در کرون قبایح
 امری قرار میدهم و شاید از آنکه من بنویسم بهتر از آن کاری کنی پس مقابل با شقاوت است که تا بید روح القدس
 همراه است انشاء الله العزیز درین سفر ملاقات خان صاحب نصیب کن صاحب خود اباد شد تازه اینکه چون
 درین روزها شش سیزده و هجرتا جها نگر درین ملک من است و درو نصاحب علم بهاد و من شیرینی دکان کوی و
 چیزهای دیگر برای او بجا نپور فرستاده اند میر یوسف علی خان وکیل حقه و در ناهر سنگه تالیق شان شرف و فایده
 سواری هر دو است دیگر تو نزدیک بستی آدم هر چه دارند اول بنا هر سنگه گفته بودم که بهرین بستی کنائی
 تنما برود و پلو تنی کرد و سببش عین است که مر و که از مدتی گرون طبع به تیغ خیرت و استغنا بریده شوی بروزی
 ناچار میر یوسف علی خان را تجویز کرده ام لیکن بنص و والا نظر به غرض من میر یوسف و ناهر سنگه را هم همراه
 کردند تا یک روز که اتفاقا کاشت افت وقت سوال و جواب پیش طرف ثانی تعلیم گیر ایشان باشند دیگر اینکه
 عمارت نو که متصل کوتهی ساخته می شود هنوز مدتی باید که تمامی رسد اگر چه ترک شهر موجب پنج روحانی است
 لیکن خلاف رای سلاطین و حکام هم خوب نیست تازه اینکه سابق شخصی من است و دو سال از بزرگ
 شما پیش من برای اصلاح مسود با و در یافته امشهای تالیف نموده من آن من بود و من سوالی او را رد
 کرده بودم و درین نزدیکیا شخصی را بجا منت قاضی صاحب آید و در چنانچه چار شربت را تمام کرده اند و شقاوت
 شروع نموده است و مسود ما را هم قاضی صاحب دیدند و می گویند که مر و که عجیب بهرین تا را شنیده است و است
 مناسب است با تجویز دارو القاطع سلفی را می دانند تا با الفا طعری چه رسد تا را علی بهر شربت بهرین و بزرگ
 لازم او بود و چهار دسته بسته استاده می شد قبل اتفاقا کاری کرد و اینحال را که معاینه نمودم خون از شرم من
 بارید گفت من این او گری تا بگذارد او بجز گفتن بهر چه گفتم بعمل آورد و حال چهار و پیر از حقه و پر نور برای او تفرقه

یک تنخواه بهم یافته یکپاس روز بر باره پیش آن خاصا چپ مده می نشینید و وقت عصر میر و بعد چندی او را
تواصان حضور که این منصب منصفان میرزا را بر سر نهادند شما میدانید که بر خواصان حضور محضی نیستند عزت هم میسرشان یکم نیستند
رقعه ۵۳ مخفی نماد که امروز که هفتم ربیع الآخر سنه ۱۲۸۵ هجری روز دوشنبه است عرض شد شما محرم و دوازدهم
شهر مذکور مع خطای اینجانب بطالع و ماده سرور ساخت آنچه از احوال آن ضلع نوشینید همه بجا بود
بقول شما هیچ چیز غریبی و اتفاقی نیست و اتفاق دارد نه دوستی و دشمنی کاری آید نه شمشیر حاصل از جالین و جانی
عجب مرد با شجاعت و مردانست و الله که اگر این ملک با طعنایار تاجان موصوف می بود و آنچه برای
بر او حقیقی خود تجویز می کرد برای شما هم می کرد اگر برای صاحب چیز می صورت می بست برای برادر خود هم
می کرد و سودای این اعتبار هم شمرط است بخش منوی از دق در آن ضلع خود پیدا بود و اینجا هم وقت
تکلیت رای از باغ شفاست و نیست برای نامی عزیز و شرمند و اما هر روز شربت و شادمان ضلع خود دارد و با
کسب ساقه ندارد بلکه خدا آفرین که در همین مدت قلیل با مردم این قدر خوشش می آید اگر بدید که در شرف
شمارا دوست بسیار دارد و آرزو مند ملاقات می شوند و افتخار نامه العزیز و جلاله می شناسم به طلب می آید رسید
و کار عمده برای شما صورت نخواهد پذیرفت خاطر ضلع دارد و به و ماه میشود که من از و شانه چپ و او بیلا
و ارم حال خوب و رجا سینه چهار روز بفروردین بمسل مشرف فلوس خواهم که رفت لیکن الحمد لله که مادم فالج
نیست به و دیگری و غیره است و الله پاک می شدم اینها همین قدر بار چرخش که آنگاه نموده شده و بعد می شناسا
و ما را لیکن ستمدار و زود گوئی روز مانده با اتفاق مرزا بزرگ پسر ختا را بدو که در شرف پیدا و در من
و فرار حاجی برای شنیدن میر علی صاحب خواهم رفت الله عا نوشته شده زیاده خیریت به به به به
رقعه ۵۴ مخفی نماد که مکتوب و لنوا از شمار سید بر قومات اطلاع داد و عرض شد که برای جبار محمد خود نوشته بود
نیز مطالعه و ناورد هم چه بگویم که بدول چه گذشت لیکن چه باید کرد جای جوهر نیست خط و یگراسی منشی صاحب
بوجهی بای شریفین سر باز در همین خط مکتوب است مجدداً العزیز پسر چپ نموده بکاتب الیه برسانید تمام شد
این قعه حال نشنودید که بنیام مقام رنج و راحت است اوم اگر و روز نگذشت می گذارند و با عوفی آن
به تعبیر منی از منی عرشی پای اوم و اما صاحب شفت هر که متصرف نیست و معنی بهیشتی همین نیست که اوم

خواجہ امامی صاحب را ازین حادثہ خبر شد و من سنے لوزن صاحب لاجاہ بمین پوری پختونوا انهم رفت اگر طلب سیر
 میر و م والا خیر و نیز مرقوم بود کہ از حضور بجای باورچی و حقہ برد و تقدیر بسیارست بلکہ نوشتہ اند کہ شامی پختون
 کہ من نان خشک خورہ ہستم پس از شام توقع آنم کہ یکتا باورچی خوشبودہ روپیہ شامہ را رضی نمودہ و یک
 حقہ بردار کہ سوای ایکہ آتش مہہ قلیان بگذارد و دو گرہیج حلقہ درین کار نہ نشدہ باشد لیکن قدری خوش
 ظاہر ہو جان باشد و رو باید فرستاد تمام شدہ ضمنی شہادت نامہ خان صاحب بنی الیہ حال شامہ بشنودیکہ
 باورچی خوب در لگانہ بودہ روپیہ ہم نمیرسد چہ جای ایکہ بمین پوری بیاید و بہر دو طعام ہندوستانی و انگریزی
 خوب بہر دو لیکن شامہ حضور عرض بکنید کہ ہر باورچیے این سلیقہ ندارد کہ ہر دو طعام را بخوبی تمام بہر دو
 بتلاش بسیار شخصی بدست آید ہر گاہ حال باورچی ہندوستانی در لگانہ باین صورت باشد کہ ہفت روپیہ
 شامہ وقت و یکیش خدمت بدست آمدہ روپیہ دیکہ تا کہ ہر روز گرفتہ باشد این گوشت باورچی کہ سلیقہ
 بہر دو بلخ داشتہ باشد چگونہ در سفر کم از بست روپیہ قبول خواہد کرد زیرا کہ در لگانہ برای چنین کم پیش خدمت
 پانزدہ و شانزدہ ہفت ہست و بعضی ہر کار ہا از نیم زیادہ اگر حضور عالی مرکوز خاطر دارند کہ طعام ہای خوب نامہ
 چیدہ شود پس یک باورچی ہندوستانی کہ قدری از سرشتہ رکابداری ہم آگاہ باشد مع پیش خدمت بیچارہ
 پانزدہ و بیہ ہزار ہم فرمایند و خود دخل حساب نیست محول باورچیست و یکشان مالی ہفت روپیہ کہ اقسام
 نان چختہ و در حضور بیارود اگر شوق نان ہندوستانی نباشد و مرضی مبارک بمین ست کہ اطعمہ ہندی و
 ولایتی بہر دو در حضور بیاید پس لارشا و شود کہ باورچی باین صفت تلاش نمودہ آید لیکن شامہ مع پیش خدمت
 کم از بست روپیہ نخواہد گرفت و ماحررم یکتا بہر دو طعام بلکہ خود را خوب می فہیم قوت نیز ماد اطعمہ ولایتی ناقص
 ست لیکن اگر اتفاق میشود یک و چہ کہ خواہد چختہ باستانی کہ مستحق طعام ولایتی ہستند چنانکہ
 خواہد شد یا در حضور بامتحان خواہد رسید و دیگر آنکہ تلاش حقہ بردار ہم می کفایت ہر گاہ بہر دو آمدہ خواہد
 تمام شد این قصہ ہم غرض امامی مشاعرہ حال اگر والد ماجد صاحب شہدہ باشند و المارود و الابعہ ازین
 خواہد رسید و این پیغمبر از انست کہ من درین چند روز بنیاس فرستادم فرواد عوت چنان عالی بافرزندان
 چونہ و تمام سبک این و دیگر صاحبان عالی نشان بجا خدمت مرشد زادہ خود با بقدرت لیکن مجلس از سر شام
 بخارامہ ہست کہ درسی

لیکیده نیم پاس شب خواب برادرین صحبت فر از سلیمان شکوه نهاد و بهم خوابند بود آتش بازی از صافان دو
فریاد و ایامی برای روشنی چار طرف و بعد رفتن شهاب از دست آمدن زمین نو و محبت اجاط هم بسیار است
و بر جای کاغذی هم درست شده است این بر جای همان است که به وابلند می نشیند و عوام آنرا غبار می نامند
شما هم ملائکه سوده اید و در خود و بخواه رویه برای باور چنانچه جناب عالم و نصف آن برای منی سلطان ^{کابل} است
فرستاده شد و طعناهای دیگر اینجا هم نوشته اند و شد و دیگر غیریت در کاره شما خواججه حسن خلی با شما دوست
بچه ارشد است هر روز من میگویم که هرگاه کسی آید و در آن خبر بگوید شما پیگیری ارسال هر چه از قسم
حکایات مرکز دار و معلوم نیست که شما چه افسوس بگویند شتاب گدازان خود میدهند اید که از اصلاح عمو صاحب
بلکه فایده شما خوش نمیشوند و قوت خیر شما از همه زیاد میداند لیک بر صافی من مهربان اند روی کم فر
سیاه دلت اصلاح کسی ندارم میر و یوسف علی خان دختر خود را از شیر و آید و هست بخشش شیرینی بخا و کم
فرستاده بود جای دیگر که چو خانه ساز رفته بود و اینجا همه از کان کولی بود از آقا صاحبان بخود و آقا صاحبان
کم فرمای خود و لاله امرت لال سلام و دست ختیاق و از حضور پر نور دعا رشتا شدند و بر صاحبان غیریت اند
الافا هم واد و خانه و چندی و زینت و اصلاح داشتند حالا انشل آبی بنام روز سبیل دوم بود یک سال دیگر خواستار گرفت
و رفت ^{چند روز است} که جواب خط بان رسیده که در آن احوال خوشتر بودم رسیده بود و جوابش نوشتن فرستاد
نمود زیرا که جواب خط من بود است و با مطالبی هم تمثال نه داشت لیک چون بعد از آن که جواب خط
شما که طه و صفت خوشی استی قیام کرده آمده بود و نوشته فارغ شده ام آقا صاحبان جواب خط شما فرستاد و نمودن
خیال بودم که هرگاه در خط صاحب بیدارین بیاید عنایت نامه مغزی الیها در آن بچید و خواهیم فرستاد
درین اثنا میر حیدر حسین نامی از اولاد نواب شایسته خان که درین روز با من بود و الدما چید شما از الفصح
و چار شربت و رفقای فقیر ستاده می کنند آید و نماز نمودند که خواججه قاضی خان صاحب گفته اند که از عیادت
بعضی عوام ^{ملاطفت} خانگی نزد در خور دار فرستاده اند پس فرود اجول و فرستاده اند می دانند می گفتیم میر حیدر
نام او در چهار روز است که من خط بقاضی صاحب اودام موافق معمول بهار و زیارتی کرد و او نشود و خوب
اگر که روز از سببی دیگر کشیده مضایقه ندارد این نمیشود که چهار و پنج روز بگذرد و هنوز این مهم حال پیش

باشد شاید شما سو کرده باشید با خبی را مستقبیل ساخته گمان دارم که قاضی صاحب همین قدر گفته
 باشد که بر هر خط و طره انداخته شما بچو حال کردید که پس فرودانده خواهند میریزد و منتظر نشدند گفت این
 چه میفرمایید این قدر جلوتر نالان نیستیم که ماضی و مستقبل را از هم فرق نکنیم چون دیدم که طرف ثانی
 بر هر چه گفته بودا هر دو در خط دیگر اندامی شما نوشته مع عنایت صحیفه آقا صاحبان در یک لفافه بسته شد
 اند که نزد قاضی صاحب بنام طرف ثانی خط را بقاضی صاحب رسانیده که آمد به سو خود اقرار کرد که سبیل
 از من خطی نشد خط و طره این پوری پس بچو میریزد و روانه شد لیکن قاضی صاحب خط امروزه را از من گرفته
 و من خطی که نوشته اجازت انداخته می خواهند اگر بفرمایند بآدم تاج الدین حسین خان صاحب که در روانه
 میشود و بدین گفته اند این چه میفرمایند این قدر گفته بچو را بار فقه که چکی بخندست جناب مدوح فرستادم ایشان
 همان وقت خود خوانق معقول نزد مولوی حسین علی خان صاحب رفته خط را تفویض نشان کردند بقی که
 تا حال رسیده باشد یا بعد از این برسد هر چه در آن خط مرقوم است بران عمل باید کرد و اگر از اتفاقات خط اند که
 دیرتر برسد و آن آن این است که من یکبار بر سلام اکتفا می ورزم شما در عرض خود و غیر و عافیت خود را من
 بنویسم و پس این خط و طره ای همی آقا صاحبان نوشته لفافه بکنید و سر باز نزد من بفرستید در خط مذکور هر قدر
 که خواص را در آن خط خود و فضل و بزرگی این صاحبان خواهید نوشت خوب تر است تمام شد این مطلب
 آدم برین که بر هر خط و طره شما و خط اسمی من سید و منتهی و نه اباطالعه در آمدن خان صاحب و الا قدیر
 و رسیدن ایشان می رسد از اینجا بشما و لطیف عنایت آقایی قدر دان بجال شما و موقوف و ششنگه آگاه
 بانوی هر هر در دریافت شد و شکر آبی بجا آوردم این نخواه که بالفعل است اگر امروزی یا فردا می آید
 بچو چو من در خانه اگر چه حوصله ایست که نخواه بکس نرسد چون دنیا بامید است ازین فرد که صاحب الاجا
 بحال شما در آن منتظر بسیار خوش شدم آفرین بر محنت و جفا کشی و علم و همت شما و فیه فضل آبی شامل حال
 نخوا شد ما هم از شما امید و ان فیض خواهیم بود از اخلاق حمیده و ملازمان شریف توقع قوی داریم
 که بسو که نمایان پیش آید ما من هم بعد شازده روز بر روز حضور آمده ام و هر یک که آمد من را بسته بخط
 مستقیم در آن آقا صاحبان رسیده شب همین جاسد بروم و در شام خسته و زخمی و در شام

این خط و طره
 در خط دیگر
 نوشته شد

این خط و طره
 در خط دیگر
 نوشته شد

بکدام از مشاعره بر خاستم از باعث گل ولای که باران شدید باریده بود باز همین جا آمدیم چون آن شب
هم باران بود از صبح تا این وقت هم گاهی شترخ باریکش گاهی باران پر زور و شور می بارید حالا اندکی
استاده است هنوز همین جا هستیم شام میفرودانند کسی می آید غمهای مشاعره حال مظنه که امروز برای شما
نوشته شود و ناچار سنگ که حالا باو گذارم شهرت دارد و برین روزها از باعث پندیس کتب منتشخ و بنحو داد و
جای چاک شده است و در هم کمره یک شب پیش او بود و روز باز پنجم او بی نزد آغا صاحب مختار جعفر پرنور
رفته خلاصه بحدی آزار کشیده است که چه بگویم قلم بر نمیخواند داشت که یک سطر هم بنویسد من با اجازت او
بندگی از طرف اوصی بنویسم حالا لازم این است که شما ز قلم منتفعین متفلسفین است بحال تا لحظه و از دست
این خبرهای او بنویسد که خیلی محبت بشما دارد و از این خبرت تمام و انت تمام او

رقعه مخفی نمائند که خط سبقت نظر قرار داشت چهارم شوال سال ۱۰۸۰ هجری متناهی است و مشفق
شهر صدر رسید و هر دو ساخت بگمان باشند که او آباد بود و از خطا حال دریافت شد که بعض عوارض سما
قطع اندامها مانع حرکت گردید الحمد لله که آن ملا از سر گذشت و بمنزل مقصود و انگلی اتفاق افتاد
حالا بر من نامه خطا آنچه نمائند نوشته اید نوشته خواهد شد پیشتر از رسیدن خطوط نزد شما تردید بود و خیال میکردیم
که حالا باین وری رسیدن خطوط صورت نخواهد داشت لیکن از عبارت شما که برای عنوان جواب بگویند
خود قرار داده بهار قم نموده اید المینان کلی حاصل شد یعنی روز و دو خطوط از طرفین خواهد رسید و بنوعی
خط مشفق کرم مخدومی تاج الدین حسین خان صاحب بمعجاست آدمی که بنا بر دریافت چگونگی آقا صاحب
مخدوم مخلصان آقا محمد صادق خان صاحب که بود بقیه رسید و در زمانه کور پاره از احوال صاحب هم خبر
قلیم سپرده بودند از تخریر خان صاحب می ترازود که صاحب الاجا در شما راضی است اگر پیشش میرسد سلوک
نمایان می کرد جای شما در دل اوست بشرط و مشنگاه اتفاق که باز هم یاد فرمایید هر چند آنچه تقصیرم شماست
نداده الا ان بشما نداده ام کسی خواهد رسید و نه سعی شما و سفارشش بگیری لیکن راضی بودی تا از تو که باعث
مزید غرضها و دست رفت که چون صدر و پیر بگزین مناسب نبود این را از عالم بیخشمی زیادت یا آقا نوکران و فرستاد
هر کسی از غایت الناس بر او خواهد بود و بماند شد خدا مبارک کند و در خطا خطا مشفق کرم است و اتفاق شده و باقیه

گروه از سادات پوران طریقت در هر دو صورت توقف هیچ جا نخواهد شد چرا که این طریقت شاکست و هر دو صورت
 غیر از این دو صورت نخواهد بود و این میرسانم ابتدا از تعلیل طریقت بحث کنیم شخصی از عیال فقیه آباد و روحانی
 بیان آورید شد بود و در میان می پرسید که سواى آنچه در شرح حال نام برآورده که است تمام از من چه صاحبان بهتر اند
 گفت شخصی تعریف خوانده امامی میگردد صاحبان طریقت ایشان را ملا حظله فرموده اند گفت من هم آوازه گمان ایشان
 شنیدم من نه خود ایشان را دیده ام نه تحریرات ایشان را دیده ام و در تعجب پیش خود دارم چگونه ولایت به از ایشان کسی
 نمی نویسد لیکن آن قبله و طریقه قدیم کتابی است از بزرگان صاحبان کس در آن
 رفته اند و آنچه خوانندگان سلاطین تعالی خط سیرت و نظام قوم دوازدهم و در وقت عوفه بزرگوار شما فقیهین است
 رسید از سبط العبدان دل بسیار خوش شد رفتن صاحبان از فغان نیست ان شاء الله عز و جل هر گاه کلامی
 می آید بانه این را پلوت نزد صاحبان پورده خواهد رفت و منظور خواهد شد خاطر جمع باید و پشت این رگله از دل
 بنام شما مقرر است آنچه میگوید و کس از دوستان فقیه خواهد بود از آنچه او کس مختار نیست آن کلامی که بالکلیه
 رای بالکلیه امین را بطریق محبت از حد و حال کنونی قسمی که با من شده خوب می دانید اگر چه کم گوشت لیکن زبان نا
 جنبش میتواند و اگر حال خلاص من و شما بر ظاهر است و غیر خیریت خطای آن صاحبان این وقت فرستاده شد
 جواب بعد از این خواهد رسید خطی که نگارام با فو قست مراد که نسخه هم نوشته است ملا فله باید کرد و بنیست آن صاحب
 کلام را قدری صلابت از باعث استعمال مبررات و وعده معلوم می شود و این بی سیرت فیه است سقا سیت برندا
 طبیب جانان افکار موقوف داشته آب گوشت بایشان می داند

رقعه ۶۱ خوانده امامی صاحب سلاطین تعالی و وقطعه رقیب علی آسمی والد ماجد شما و دو عین و خصوص
 احوال خوانده قطب الدین صاحب حق و صده در رقعۀ امروزه صبحی اگر نصیر الدین صاحب بخت است
 فرستاده باشند میرسد هر دو سر باز است ملا زمان شریف خطای آن والد خود را بعد مطالعه بصبح در گرفته
 در لف خطا خانگی روانه نمایند و بخواند قطب الدین صاحب بگوید که بعد مطالعه این خطا را نیز حواله
 بصبح نمایند و دیگر آنکه شما خوب میدانید که من خود صاحب را از دادن کتاب به مردم منع میکنم لیکن چون
 میر نصیر الدین صاحب رقیب هستی من از بر علی اینی والد و شرف اند و نزدیکی چار شریف را از من بجهت

[illegible]

[illegible]

رفته اند که خواجۀ امامی صاحب سلمه الدنّی والی الدمشق را می کرد و اندامین دست که وقتیکه بر سر می ایستاد
 ایشان را می گذاشت صاحب کوفه را سدر و پیوسته صاحب شمشیر و آن پیر و صبیح خرم و دانه و گاه گاه او را و خوراک خود شش
 پیر و پادشاه و در میان بی خود نوکر سر کار بودند ایشان یعنی قاضی صاحب همین که بمنزل رسیدند بهایان را
 طلبید و گفتند که گاه او را نو هر روز چند دانه می بایند و برای گاه چیزی گیری و برای خوراک تو چه در کار است
 بهایان جواب داد که صاحب تدبیر او نهایی خود بکنند آن صاحب خرج را به باد داده اند اگر نمی داند آن صاحب
 می گوید که تمام حال که پیش ما موجود است از صاحب چه بگویم هرگز ما هضم نخواهیم گفتند این هرگز نمی شود
 که شما چنین پیش خود بخورید و این دروغ می گوی که آن صاحب خرج داده اند بهایان سدر و پیوسته اند که فرمود
 کشیده به ایشان نشان داد باز هم قبول نکردند آن طرف ثانی میجو شد غرض که خرج خوراک هر دو سید این و
 بهایان گاه او را بده ایشان بود و وقتی خدمت بهم یک پیسه انعام دادند بهایان آن سدر و پیوسته را با آن
 جدا جدا پیسید و این حکایت را نقل کرد آن صاحب گفتند که اگر طبیعت ایشان اینقدر رجز هیچ کردن
 بی اندیشه بود چه راهی برای طلب نماند و نه خوراک بهایان و بهایان هم ضایقه نداشت خرج گاه او را انعام
 چه نذر بود و تهل مال ایشان بود اصل اینجا بنویز شده بود که آنچه از ایشان خرج شده است بخت تمام
 قائم مقام پدر بزرگوار خود مستعید رسانید و شود لیکن من منع کردم گفتند عالم تمام ضایقه ندارد
 رفته بود پوشیده نماند که خط شما امروز که غرض صفت بمن رسید لیکن چون من از دیروز باز بجهت
 آمده ام و نوز و گوی سبکپا من نه بود که بجز از خاص این خدا و عهده که برای جدا می خود نوشته بودید پیش من
 نمیدانم که کار خط مذکور امروز رسانید یا دیروز فلان غالب اینکه دیروز آورده باشد خلاصه این عرض

مگر سخت نرسست و باغ مزاجی بپیر میرزا جعفر و بروی چاه کس بمن نیدا و گفتیم پیش خود بگذارد و بجهان بر وفق
 در بست نمی فهمد من برای آمدن سعی میکنم لیکن بنروز در حضور کار داشت معلوم نیست که مفراست را تا کجا حفظ کردید
 و در صدا و چند ورق باقیست خط قاضی صاحب بنیر فرستاده شد باید گرفت آن خط اول خود را قاضی صاحب بنیر که کرده باشند باید
 همین خط که را الا جواب این غرضی خواهد بود روانه خواهد کرد و ملا صدق خط آقا صاحبان بهم در خط خود خواهد مید کرد داشت زیاد و غیر
 رقصه خواهد اما حق اینها یافت نمایند که در خط مستقیم بنیر علی میرزا و فشار السیه طلبید و هر دو
 خط حواله او باین نمود که هر دو خط را بطالع در آورده همین وقت و خانه نخوش سرشان بجمع گیر و سرباز نگاه
 نذار و در میان خط اسمی مزاج را قضا صاحب بنیر کوچک دیگر است که تبه آن خط است آنرا نیز با احتیاط تمام در خط خود
 گذاشته بند بکنند نشود که کاغذ مذکور بنیت و خرابی را رود و حالا صاحب بنیر بنده که این مرد عزیز روز اول بمن گفته بود
 که صاحب بنیر نوشته بدین من سوای نوکری کسی مستدع اجزاجات نخواهم شد این قدر فرج پیش خود دارم هر روز
 زبانی صاحب بنیر یافت شد که مگر بدانی بسته اند یا بدگر من از فرستادن چنین آدمی است خجالت می کشم و کار این گونه
 مردم گاهی درست نمی شود مگر این قدر میشود که کسی بیاسخ طر کسی یا بار بطریق خیر است چیزی مید بدعت خدا
 خواهد طلب بدین که عزت خود و آبروی مرا نگاهد است خلاصه این است که خط اسمی مزاج را قضا صاحب بنیر سی و سی و
 نوشته اسم اول بنیر است که گدائی میروند و الا جواب صاف داده می شد حالا که وعده کرده بودم ایضای آن نفر
 افتاد من هم بعد در روزی آیم غرضی امروز هم گفته ام فردا با غزل دیگر سجدت خواهد رسید : : : :
 رقصه رقصه یعنی همانکه خط مسرت نهادم قوم بهشت و ششم حمادی الا ولی سلسله ایجری امروز که پنج حمادی الا ولی
 موافق سنبلین مرقوم و روز دوشنبه شهور ربو زنی امینه و شنبلیان ست رسید و ملا الشیر و جبرار و رفعت و زین
 اشتها ساخت عین کینه و قیله و کله بنیر بنیر و ملا لیکر خط اسمی خالص صاحب طه نشان برادر سید زید که
 جناب ممدوح هر روز وقت عصر مع انجیر و نان شیرین مقصود شد و ملا لیکر و ملا زین و ملا زین و ملا زین و ملا زین
 پاره باید کرد و مخلص و ناهرسنگه او پیر و بجز مت آقا صاحبان مخدوم بوده ایم ملا زمان ناهرسنگه صاحب ملک حالا
 با یک کار ام موسوند صبحی باستان دولت صاحب عالم بهادر خود را وقت سحر و است این نشان اصیل باج عذر عدم حضور
 لیکن بدون شما نوشته ای که بنیر چیزی میگویی باقی نویسم راضی صاحب طه قهوه و بنیر بنیر با بنیر و ملا زین و ملا زین

همه اگر یکدیگر بخواهند ستم طاعت و کمال از طرف ایشان خواهد رسید و گاهی ستم نخواهند کرد و از خود ستم خواهند کرد و این که در کمال
 و کمال و دیوان صاحب تفسیر فیض قلم نموده بودید با غرض سرور خاطر شد رحمت خدا بر شما را فرستد و این پنج ساله که گذشت
 ده روز پیش خود را انگشت نمود زبان ز مردم سناختن چه خبر و اگر کاران در اسب محدود یا کمال اینها بود باز هم ممکن
 نبود که شما پول صرف نکند در این قدر مدت هر چه میخواستند که کاران میسر میشد پس قدر استیلا عرف می شد اگر چه جدا
 امجد شما میفرماید که خوابه امامی آنجا اوقات خود را بگذراند پس بر دانه تخته پیش کار نداریم لیکن آنچه شما قرار داده بودید
 همان نیکوتر است یعنی هر چه بعد مصارف ضروری بماند آنجا باید فرستاد و احوال آنجا فرستاد بود یا نه یا نه یا نه و الا
 مقدم اند که دریافت شد وقت رد الکی حساب قبله و کعبه ایهم دیده رفته اند لیکن مطالبه که در بعضی از زبان خان صاحب
 بواسطت من دریافت فرموده بودید بنوشته ام و مولوی حسین علی خان صاحب فرین بتیختن نامه نگار بدو مرآت
 هم معوض نگشته و تمام شهر حسین بنیست که یکصد پنجاه روز پیش نامه فرستاد دریافت و عده امانت عداالت یافتند تا
 در تاج پهلوان آید سیکر علی خان وکیل پیروزی که کرده بودند خون بسیاری بر او و تشنه دیدند و شسته اند و زانوی
 و در روز از پیروزی بهتر بودند از طرف صاحب سلامی و بناگی بقدر مرتبه بر یکدیگر نین جاعت رسانیدن خواهش این
 مرتبه خطی بجا ناک قاصد جان محمد و هم باید نوشت بطویل و مختصر و قوت نیست هر قدر که امکان داشته غرض آنست
 رساننده حال و در شفا جدا می باشد موقوف خوانده اند پیش خود نگاه باید داشت تا وقتی که دیوان نزد صاحب رسد
 و در دیوان برای صاحب برای دیوانه است و لی و الا آنچه هر دو روانه شد خان صاحب محمد و معایت خواهند کرد و
 و در دیوان صاحب گرفتار است و خود نویسنده با پیوسته که بدو حتی بچاره رسانیده و تا روزی که خیریت
 رفته و حتی نماند که در روز جمعه بعد از شمع شبان بود خطاست منط موافق دستور و رفعت عظمی اسمی
 بنیاب قبله و کعبه مختصر صحت و سلام است و آمدن خان صاحب اشتیاق از پرگنه و همان شما بودن تا مدت یک شب آنجا
 و معایت صاحب لاجا و طلبیدن پول برای چسب و نوید تازه کردن اندک کار ساز و روش بمنصه ملوک جلوه دهد
 رسید مسرور ساخت دعوت خان صاحب مع خرم و رفقا از واجبات بود آنچه لعل می آید بجا و پس بطبع است
 و بونی که از گل ضد برگ بدماغ شما رسید است مشام گوش ما و مردم مشتاق آنست بنیم کی و باغ آرزوهارا
 معطر میکند و عذری که در حضور علی هم ارسال مبلغ متوجه او عرضی نوشته بودید بجا نمود و خوشتر آنست که در ضیافت

و دوستان شفیق، صفت و رای فتنه گوید با و خانه غراب هم ناری و دل خوش است الحمد لله که این بلا از سر باز شد
 آنرا خبر تازه این که روز خود شعبان غلامی من خاتمه است. هر تاج این چنین خان صاحب بخواهی چه ستند اگر روز
 مانی آفتاب بام بوده اند که چون همه ساله بانی اهل آوردند و نه خیر خطی از من این تقریرت بنویسم خان
 نوشته ارسال دارد که هم دنیا بهین است و عزیز بیزی خود و نیز این و آنچه بنویسد تمام شد این مطلب پیشتر نوشته بودم
 که در حسن بایامی قبله که معبر فرزند آن اهل انتقال خاسته و در جوی نویسم تا قامت گرفته و خبر است که روزی بهین
 نیز بهانجا برو و خواجیه عبدالصمد هم شایدها بنجاریفته بودند حال تحقیقت حال همین منوال است که بهین شایدها بنجاریفته
 عمارت و طرح بهای خوش و سنجامانده بهین شایدها بنجاریفته و روزی برای و روزی برای فرستادن کشتی نیاز خنجر کنایه دریا
 نزد و کلان اینها اندازید حصول فراغت ازین مهم و الدف میان کمبوا و اولاد امجا و خود و بجای خود و مر اجبت بخود
 و دیگران خود را از رفاهت نشان و زیاده نگینند که ما مجبوریم آن مکان بدل ماننی سپید تا وقتیکه اینجا خان صاحب را
 طیار نشو و ما صاحب را نمیکاریم قبله که باین چنین حرف تراکم گفتند که خوب است همین جایمان بهیام بارش عازم
 منتهی برای خود میدادیم این قدر بلخ از کباب با هم که برای سیر یکی جدا گانه عمارتی تعمیر کنیم هر حال بهین شایدها بنجاریفته
 با انجمن خود و اولاد میان کتوح فرزند آن اینجا است و دیگر وضع و شریف از انان و دکتور و طایفه کوچک
 مبرزگت بین بجای باشند و خوشی قبله که بهین این و کباب تعمیر میفرستند بهین مکان که بهین بهین شایدها بنجاریفته
 بروند و روزی نو و شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 تو هم بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 اطفال آنکه یک روز بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 که بخوبی برای چند روزی که بود و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 خالی از آدمی و بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 قبله که بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 آنجا صاحبان شغل از شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا و روزی بهین شایدها بنجاریفته و در بهادر و خاوشا گفتند که برای خدا
 میسر این بار رسیدن باید نوشت لیکن کاغذ قدری طولی و عینش باشد بر قعه و اگر آنجا بناید و روزی برای من

پاچه کو چکی گامیست که گوشت کار می بخیر و عافیت اندکین از بیکاری فرزند و لذت خوشی شوش است باشد
 چه بشود بر سر نامه و رضی لفظ علام خواجه امام الدین بود معلوم نیست که این غلام را شهاب هم می شناسید
 یا نه سابق ازین برای یاران بقدر ابو دحالا گفتن چه فایده ریاده خیریت
 رفعت مشهور سعیری نیست و لودعی جهان منزلت سلیم الله تعالی بعد از زودا خفته نمائید که ام و زکرت
 شهر حال است صحنه محبت طراز رسیده جهان جهان نشان این مشتاق ارزانی داشت بر عنوان مکتوب
 شهاب هم بود که نشانی طلبه یوان رسیده والا ترجمه میرسد آنچه گمان برده اید مقرون بصحت است اگر با
 منظره میرسد به آن نوشته می فرستادم معلوم نیست که خط مشتمل بر خطبه و ذاک فرستاده بودید یا بدست
 آدمی که این را به او سپرده اید اگر ذاک داد و آید رسیدن نشنید لیل قطعه بزرگه شهاب است باغبان
 شدن و هر چه دیدار ذاک در هر وقت از آن بایوس باید شد و اگر این هر دو علت پیشتر است که هر کس
 رسید و بود و خوش الفش نه نشسته شده بود و اگر تقویض شمس که عازم لشکر بود و نموده اید بعد ازین خواهد رسید به منزل
 که آن مرد از جهت بعضی ضروریات چندی دیگر در شهر توقف رزید و یار راه که ام باقی پیش آید در
 هرگاه خطبه باقی میرسد ترجمه اش بخیرست خواهد رسید تمام شد این مطلب هم گفتگوی دیگری خطه کلام
 خطه خانی خانصاحب قلی میرانشاه الله خالص صاحب فرستاده ام و بصاحب فرسیده رسیدنش از مجبوریه است
 شورش نیست که خاندان صاحب و یکم این خط بخیرست نشان ساینده ام و خط نوشته بود و ندیک منظره این خود
 که هر روز می نویسنده آید و ذاک سپرده بودند و پیش شمس و می پندوی پیچاه رویه بدکان مهاجر فرستاده
 از اتفاقات عباد الله خاندان صاحب خط فقیر را و خط هندوی ملفوف کرد که با حقیقا تمام برسد یا سو
 واقع شد برین قاعده فرقه مهاجر است که خط هندوی بهار بعد جمع شدن روانه می نمایند یک هندوی راز و تر
 روانه نمی سازند از نجاست سه بهار روز بدکان مهاجر نند و در چهار روز هرگاه مهاجر بکنند و رسید و آنجا رسید
 خداوند که مهاجر چه وقت با کرم علیخان صاحب پدر خان صاحب خبر کرد و بالجمله اکرم علیخان صاحب خطه کور
 به بنو دار کا نگار میرسد تقی خان سپرده اند اگر فرستاده باشند فهو المطلوب لا خدش من این وجوبی اسمیل گنج فرستاد
 باید طلبیده و بر سر خط می در رفت خط خاندان صاحب فرستاده ام آنرا هم بر خود دار خواهند رسانید یا صاحب بطلبند

۸۱ **رقعه** منشی بلاغت نشان بخند بوستان عبارت بر اعست توانان سلک الله تعالی بعد از روی ملاقات
 شریعت و لغت و خوابهای خوش و شب مناسب بای بام و خط بودن از قلیان الکوش خواجیه و ریاض صاحب
 دامن لطف و طبع باد که در روز سه روز قعه طبع زاد صاحب ملا خطه نموده با ترجمه بازی و در نشین در رتبه خود هیچیده در
 لغت خط خاستگی خالص صاحب قبا میرانشاد الله خالص صاحب و اند نمودم غلب که کروز پیش از رسیدن این خط
 بخند دست برسد یا انکار رسید بعد سافت مکان خالص صاحب زنجاس رسیدن آن میر یکشتن پیر و نیز نام
 بخند دست و الله صاحب نوشته نوشته شده شد این صورت که خط و در کال انگریزی روانه شده نزد دیوان صاحب
 خواهد رسید ایشان بقاضی صاحب خواهند رسانید اگر جواب می آید نزد صاحب خواهد رسید لطیفه شما و دست
 یا و میگویم می خندم بقاضی صاحب هم آن لطیفه اگر اجازت بدیدید بوسیتم آهال لشکر این نیست که بنویسد یک
 هست نیست کوی شنیده نمی شود شما بدینا آخره بر بیع الاخره بلکه بنویسد و جوشوند این قدر هست که از این زمین
 بقاضی صاحب کوه پیشتر رفته نیمه می زنند زیر که در اینجا از باعث مقامات قدری عفو نیست در روز هم رسیده است
 لولیان این ضلع هم در لشکر آمده اند عیب صورتی و طرفه خواندن و دارند لیکن این قدر هست که طرز خواندن
 و پوشاک لگو شود که چیه هست صورت با اختیار خدا هست بشهر موقوف نیست بهر زمانه خواندن بلا بر سر

غولهای فقیری آرند زیاد خیر نیست

۸۲ **رقعه** فتح افصح اوعب العباس سلک الله تعالی بعد دعای طول عمر خفته نمائند که ذریعة النشا طریقه
 مکتوب و دنو از شاد و سلطان بوی که بقاضی صاحب کوه از لکته کناره نگه گزینی واقع است رسیده و فرحت افزا
 خاطر نگران گردید هر دو رتبه که لغت آن بود و هست با ترجمه در همین کاغذ مکتوب است ملا خطه باید که در لیکن این
 بار اندکی غور در آن ضرورت است چرا که من از سبب تنگی جاتر جبهه الفاظ بر آن نگرد و ام شما خود نام خدا صاحب
 فهم بجا هستی در حال رتبه نظر نموده لفظی را که از آن سموع صاحب نباشد و معنی آن نفهمید و همین کاغذ الفاظ
 ترجمه را دیده عملی خود کمین و آن عبارت را با تمام دست نمایید و نیز بعضی الفاظ را که معنی آن صاحب
 میدانند و در رتبه ای دیگر هم ترجمه آن نگارشی پذیرفته از قلم ریخت حالا بنایت این روی شما آن حال اند
 که لفظ الفاظ را بشما فهم عالم الحافل تکلفیه الانبازه صاحب بجای خود وقت فرصت ترجمه را بفرمایید و ملا خطه را بنویسد

نو تواند و در جناب قبله که یکروز پیش من به منی این شعر فرموده بودند لیکن در مقام خوبی این منی بلکه
 از روی تسخیر لای کتبی میگفتند که بعضی ملاها این شعر را باین صورت می خوانند من و یوز این را فراموش
 کرده بودم چنان رسید که شاید که ام شعر بستان مستملین لفظ باشد که من سجا طندار هم ازین شعر در یاد داشته
 اند و از این بعضی دیگر صحیح و آنچه منظر صاحب ازین لفظ بر نمی آید با جمله برای شایسته نقد است و در وقتیکه در کتب
 منور بهر متنبه برای مقدمه معلوم هرگاه من می آیم تجویزی کنم دیگر آنکه عرض می نمود صاحب با بقیه و که باید او
 که در وقتیکه در یاد بود بهر زمان وقت رفته می نمود صاحب من بود نوشته بودند که عرضی من اگر در وقتیکه در یاد بود
 بهر در متنبه باشد که خیر از نظار جواب باشد و اگر بنور من جواب باشد چندی در فرستادن آن تر قفله باید که در وقتیکه در یاد بود
 در هم هرگاه از آنجا بر می گروم صدق خواهم بنابر اطلاع همین وقت نوشته شد ازین اندیشه که با او افتد و جناب
 قبله که سوار شوند و عرضی به صاحب زده برساند و طرف ثانی از اتفاقات بجهت و بفرستند و از آنجا و سخطا شد و صاحب
 را تا جایی که حضور ملک کن دو سطره باز نمودن اوضاعی که بکشد و درون عرضی موجب شک زنی مردم شود
 رفته است احوال مشاعره بنیوال است که چون روزهای موسم زمستان که هم است و تا فارغ شد از درون
 طعام و طی کردن مسافت تا باینجا و انقاد پذیرفتن صحبت سه بهر می زند ازین جهت صحبت و بیرون بهر صحبت
 کشید جاسی و روزه را بهر شده بود و خیر میر صاحب با وصف خوشگونی بدستور بوده است تا هم مبارک ایشان
 داشت و آواز را هم کسی نمی شنید لیکن من و خدا که غلاما خوب گفته بودند و احوال آن کس و ما و معلوم شد شما
 باین سهره چانه چه کار است آئین که بیاید حرف بنیای و این عادت حرف زن با ایل بازار و از این ما و خیر
 را اول غمی شما بعد از آن پدر شما باین باب رسانید که حال نفس که روحی نشنید دیگر اینکه ندگی صاحب است
 آقا صاحبان متنبه شد گفتند چه میشود که اگر شب هم ایشان همین جایانید گفتیم باید دید خاصه و در میان نیست آن
 و نیامدن و فوت طبع صاحب است دیگر آنکه صاحبان فسانه زعفران سبزی که تصنیف و فارسی طالع بود و بهر بجهت متنبه
 رفته است و در وقتیکه در یاد بود و در وقتیکه در یاد بود صاحب مستراح بودند و یکدیگر و کار دیگر
 بهر متنبه او بوده است و آنکه که از خدمتگذار که کرده وقت زن مذکور از آنرا پانک صاحب گذار شد بهر معلوم
 که از آنجا که ام سحر بهر شده بود و بطالع ز سید خلاصه شکر این بود که بریزد رفته که صاف صاف نوشته بود و در

عبارت شش خلیه چست درست و دلچسپ بود و اصلاح صاحب مسوده معلوم نیز دیده تقدیر از آفرین درین مقام معلوم
بلایع و استقامت سلیقه شما گمانهای صاحب همه است پس بود سواهی یک گمان که غلط محض بود یعنی نسبت آن
بمیر خدیجه علی زبیر که میرز بوریان نمیستواند رعید و اگر بعد هم از قدرت الهی چه بعید لیکن بالفعل خود آرزوی او با
مقام نمیدانند سید محمداً مفصل بنویسد که این مسوده و الا امرت لای درست کرده اصلاح ازین گفته بود و درین بعد بر صحت
برای ملاحظه نفس سر نهادن من با ایشان لغت ششم که این مسوده همانند شده از من پیش خود نگاه داشته ام صاحب چون
منقول غنیه پیش خود دارند بکاغذ دیگر نقل آن بنام من بعد فاطمه چه که امتحان قوت قلم شما باید که پیش نامی
نزد شما فرستادم کتب تسلیه آنکه باشد که فعل صاحب به به پا بود و آنچه بعضی را این است که آنکه کسب بفرستد شما بجهت چه
تقدیر خوب آمده است هرگز می فرستای تمهید متانندگی گویان برنو و چندین این قدر نام طاق هم حسابست و
انتظام عین از فرمایش چشم من نور ملاحظه است امیر ما ذ و بویای انظار من در ما انظار سیمایه قدر خوب نوشته اند
این یک لفظ را برین لفظ بلکه هر فقره است شما و دانید که من پاس خاطر می نمودم در این سیمایه آدم را
نماند آید بر روی او میگذازم درین مقام بهر قلم ندارم بر خود این مسوده را دیده بخند که شکر از دست
بخاک آوردم و ما هم شکر سپیدی ادا بکنید لیکن باری و خور دنیا باشد بلکه خود را نادان من لطف کرد به نسبت
عقربین برین باید کرد تا بمقامی برسید آفرین خاتم از این شما همان نش و انانیک به چشم شما درست نیامده
بود آن لفظ لفظ صاحب است مسوده شد و بایر ما را به و دیگر قلم را به هم نوشته اند یا کینه بود و در هم که ما
رفیق صبر من میکنند شما مفت رفت این را در تمام می میرا این شیوه و شیوه قلمایع الطایرین است
رفیق در این خواجگامی صاحب لکلمه عالی شایسته اصلاح شما به مسوده معلوم و بی نیای مختلف شما شده است
شما نیز اورا بخوبی می شناسید از قلم انانیک به از این خیره ایا با و شما درین بار قلم
فردی است سواهی آن شخص اول که داده که شش اصلاح که رای نه طری تحریر شده و بی
نفته است که در وقت احوال بفرستید که این احوال بکنایه سال من به شما می نویسد این مسوده را بنده
بی تامل قلم روان بکنید این پیش نباید کرد این امور را امتحان شما نگویم است با دایه ها هر چه من بگویم که بنده
همین شش صبر امروزی می خواست که آن مسوده اصلاح شده را برای نقل بگویم من برای این که با دایه ها

رقعه ۱۸ باین آغا صاحب که غرض اوست تازده در آن نوشته شده بخواند آشنائی مستعار گرفته است لیکن یا الهی
 بلیغ از همین دو بند نوشته شده حالا صاحب راضی باید که درین سرود و بنظر نگیند بر غرضی که من صفا کرده ام
 آزاد دیوان بناید نوشت و بهر چنانکه از عیال است مذکور باشد بی تامل در سر و دین بنویسند تا
 رفته در این وقت رتبه بخیر است آغا صاحبان که در فرما نوشته تفویض آدم خود نمود و ده ام نامه و بخت
 شریف می آورد و صاحب و در نقل این غرض اوست تازده بر درید و کاغذ مذکور باز آدم من بنمید که با غاصحان
 مکرم برساند و وقت نقل کردن غرض اوست آدم را بناید داشت که جانی بنود دیگر از سوا خراج که در قشیر پدر لال امرت لال
 بیچاره مرد و امروزموافق عقیده خود و او را بآتش که در تاسیر بیچاره بنیادی در غم پیرناک غرض اوست بر می گشتن این
 عزیز را بهم بیاورد و دست می دارم که از خلاص کیشان صادق الوداد دست فرود من و آغا صاحبان و ده
 دارم اگر اتفاق افتاد از جهان راه آورده صاحب را بخواه می گیریم اطلاعاتی گماشته آمد

رقعه ۱۹ خواجہ امامی صاحب کلمه الهی من این وقت از سبب قتل و مقالی که آسمان درو نمی توانم
 آمد وقت نماز ظهر عصر می گیم و اگر همین معامله است بنویسم و از دلی دیروزه که پیش بچوست بخت یکله و جهات
 نارنگی ابواب است رستم اینجا باید فرستاد و باقی با طفل باید داد و کید را تنها بچشم بگویند که کید کوچک بنگالی انزل
 خیلی لذت می خورد و آئین هر چه ازین قبیل بیاید و من در خانه نباشم شما خوار شدن کردن آن بستی حاجت با حاجت
 من نیست زیرا که یقین کلی دارم که اگر چه مطلوب خوش طبعی خواهد بود و من غمناک باشم بلکه اگر حاجتی بخوا
 خواها آمد از و بهم بر احمی من خواهم فرستاد یا نماند خواهد داشت زیرا که آنچه می درمید که مرغوب بلع فقیر است از برجا
 که بدست می آید برای من بفرستید و گوید دیگر برای صاحب این دست که در آتش ازین چهار دیوان فقیر بخانه
 مرزا جعفر صاحب نقل شد بود و نا بظلم و دیوان برای وقتی فرستاده بودند و در تاسی و دیگر دیوان بود و ازین
 و تاسی باقی مانده یک دیوان گم شده و یک دیگر در صندوق بوده است که بدست آمدن از بعضی و افع
 پو مشکل بر پروان دیوان گم شده از جانی بدست آمد در میان این دیوان بعضی شایسته است که نشان
 انشاء الله انز فرمایا و روزی ملایم و دوسره از نقل آن باید برداشت زیاد و خیریت

رقعه ۲۰ خواجہ امامی صاحب کلمه الهی من این وقت آغا صاحب لایک و مستند کار است بنویسد و کعبه

[illegible]

لیکن رفتن بر برفتن می چربد اگر ملاقات شد خوبست و الا سیر نیست و بهتر نیست که یک روزه کوچکی بدین مضمون بر سر
خانصاحب نوشته و ملفوف نموده وقت سوار شدن همراه برید مضمونش آنکه داعی نیاز کیش بر امتیاز عید حاضر شده بود
اگر چه دولت ملازمت نصیب نشد لیکن با فرشتان بدر دولت هم باعث نذر سرور دست حق تعالی ابرو عید و نذر عید دیگر مبارک
اگر ضابطه بر آنجا یافتند رفته را بنام رسیده مخلص پاره خواهم کرد و اگر نیافتید جو اگر صاحب ایمنان بخیر است نام آدم
کرده برگردید و آقا صاحبان هرگاه بخانه باشند خبر یافته باز رفت و دیگر نصیب نبرد قیام و کعبه و عوسا و خج از طرف مبارک عید
باید و در قفسه ازین بندگان که بر شش نفر نوشته ام یک نفر که قافیه آن خروشان و فروشانست در دیوان بنویسید بعد از آن
نفرهای این بنام را ملا خطه کنید بعضی غزلها سه فرشته شده است و بعضی از سبب بهمن تمام مانده چنانچه برای بهمن باقی
گذشته ام این چهار میباید که بهمن غزلهای نام تمام در دیوان برآورده اشعار غزلهای بندر آبان مقابل بکنید چه چیز
باشد از روی دیوان برکات و دیگر فتنه آرد و صحیح حاصل رفته مع بند فرستید این قدر محنت نیست و سحر
غزل ازین نمی دانست و چنین نمی دانست و یک مصرع از زمین دل خود را شناخت بسمل خود را شناخت باید نوشت
و در غزل زمین نمیدانست مصرع او آن یک شاعر را ازین داده ام تا بهمن هر چند در حدیث باطلان نیست عنداللقاب معلوم خواهد
شد ۱۱۹ خواهی صاحب من ظاهر الا آن یک را شمار بطرف کرده اند پس از ادالات نامیده خبر ندارم چرا که احوال آدم غافل
مسلطه میشد و پاره سفر شهابی در آنکه در سفر و حقه پیشانی با بود و به الله تعالی که کرده باشد که نویسد اینچنان
بعقیده من احمق و کراسی بوده باشد لیکن چنانچه در ذریعت مردی است متدین بدخواه آقا هم نیست اگر اندکی بهمن قدرگاه
بمحت و فکر او میکند جواب داده اید و اگر این قدر را بگذارد میرد تقصیری نیست و از اینها نام تا بعد ازین همچو کسی نخورد و اگر
سواد این محقق شده است که از دل دورست بهر چه بدترش آید بسیار انداخته بشود داده روشنی سیاه باید کرد و دیگر
سجای باید بگذشت و اگر چنین نهیت تقصیرش معاف باید نمود که آدم قدیم است و راز و تیر خواهم میگردد که مراد
داده انگیزم تو خط میگوئی من هرگز باور ندارم که فلانی بی سبب کسی را تقصیر قرار داده و چه بر پی مقصود از این حال را بکار
رقعت ۱۲۰ خواهی ای سلام الله تعالی چون بخود متصل برای دفع جرب عرق لیو بدین جذب شد و نیش آبشار بخار
عبادت حاضر بود لیکن فضل آنی شامل نال شده امروز در غنای بهتر خواهم کرد و در شخصی چند تا طوطی بسیار زیاده
پیش من آورده بود وقت مدری برای صاحب هم فرستاده شد چرا که مال فتوح تنها نباید فرو

رقعه ۱۱۱ خواجه امامی صاحب سلمکمند اند تعالی لاله دیبی بر شاد و رفیق و گماشته میا چند که عرضی شان بخط قاضی
 برای حضور پرنور و قلندر ان شماس است نزد شاهی آیند و ابلا و ملازمت جناب قبله و کعبه دارند ملازم که باین شانستة فقر
 بوده جناب والار بران آگاه سازند که نذر لاله نامبرده قبول فرمایند و این قدر هم عرض شود که ما و مقدمه بابو میا
 بدل سی خواهم کرد دیگر این که مشارالیه بگوید که در مذہب بنویس این ایام سمیت ندارد و در روز دیگر در رسانیدن نمی نرو
 مرشد زاده توقف مناسب است و بی بر شاد هر روز بخدمت حاضر خواهد شد هرگاه که نخست ایام نعال خواهد بود
 خود برای بدن عرضی عرض خواهد کرد **رقعه ۱۲۲** پیر روز و پیر روز بنی انشاء الله خالص حساب بر دم ام روز بار بحضور
 آمده ام و روز دیگر اینجا توقف است باز ما می و لکن خواهر لال پیر را پیر روز و در چهره راه داده میانداخته نموده
 و خط هم برای و کس نفیسانده است لیکن هیچ نخواهد شد باید دید چه میشود و چهار روز نشانی است مالیده بودم ام روز
 در ای دیگر شرف شده این ایام هر روز دیگر دایم از می الم اگر فاند که در سیر و ابهر چه بدید چرب علی شای خواهم کرد
رقعه ۱۲۳ از خبر دوران سن سواد فقیر که صاحب بخط خود نوشته اند برادر و نزد خود بگذارد و باقی را حواله
 بچو کنید و میرا محبتی از خانه نشان طلبیده باید گفت که فردا روز جمعه است بخدمت آقا صاحب عرض کرده
 سواری بدر دولت سلطانی باید فرستاد تا دوپه خوب خواهد گذشت **رقعه ۱۲۴** خواجه امامی صاحب
 سلمکمند اتالیقیل برای سواری میرسد شما و خواجه حاجی و خواجه عجب اند سوار شدند همین وقت
 بیامید لیکن بشارت می نمید همراه باید آورد اگر چه اینجا احتیاج آدم نیست لیکن باز هم بچیم بگیا را در جلو
 باید گرفت شب همین بیا بر باید رفت و باقی هم همراه شما بخاس سوار خواهم شد **رقعه ۱۲۵** ویر روز
 که دو روز هم در حال روز بخشنید و ترجمه یک لفظ شکوه آبا در آورد بعد مطالعه عرض را مسترد کردم و خط ای
 خود را بگایه آشتیم فرایش کتابهای امامیه مثل حق الیقین ترجمه شرائع سرانجام پذیرفتن انکی دشوار
 زیرا که این گونه نسخ در همین زمانه عزیز نشده است بیشتر کسی نمی رسید و حالاکه بر کس خریدار این چیز است
 اول کیاب دوم اینکه اگر این ترجمه است می آید مثل مشنوی ملای روم که در بلاد ایران عصر دولت صفوی
 بدولت طایر کاغذ شده بخط رسمی قتیض شصت و هفتاد و هشتاد و در وقت شاه سلطان حسین
 ختم سالین صفوی است بهشت آنهم کسی نمی خرید و بیک رویه گران میدانستند قدر هر چیز موقوف بر اول است

شنیده باشند که پهلوان پادشاه چون بعد از نیت خوردن از شیر شاه افغان دو پاره در آید و چلو پس
 بر تخت سلطنت تکرر و اوقاف و عده نظام ستار که وقتی پادشاه را از قلاطیم در میانجات داده بود نصف روز پادشاه
 داد و جمیع امر و اهلکاران را تابع فرمانش کرد نظام برای اینکه یادگاری در جهان بگذارد همین حکم کرد که روپیه
 و اشرفی از چرم ساخته بیاورند و قتی که ساخته شد وضع بشرف آنرا در بازار برده بمصرف در آورند و اهل بازار
 بلا تکرار بقیمت اجناس گرفتهند خلاصه اینکه این کتابها مثل کتب دیگر در بازار بدست نمی آید مگر کسی بطور خود از
 ناداری یا از راه طبع بشرفطیکه نوشته پیش خود داشته باشد بفروشد و هر فروشنده نسخه مساده بر کاغذ
 که می آرد بستم روپیه یا سی روپیه قیمت آن میکند و میگردد که این نسخه خیلی صحیح و محشی و از نظر مرزا کاظم
 شاه گرد مولوی دلدار علی صاحب کتب نوشته است حال قیمت این طرف ثانی بنگی یا نوزده روپیه فرستاده بشنای
 نوزده راسل گلستان و بوستان و سکندر نامه و یوسف زلیخا خیال کرده فرض کردم که پول دیگر هم خواهد بود
 این با فعل ازین مقدار قلیل چه کار بر می آید بکریف مرزا روزیکه شما نوشته اید چند کس گفته اند که ازین نسخه
 که بهم رسد باید آورده شخصی از بزرگان این قرار نموده بود که نسخه صحیح محشی از نظر خود می دیگر بزرگان گذشته را می
 این قدر گفته سکوت و زید است هرگاه مکر میگویم داشتیا قشتری بر او ظاهر می شود و سی روپیه یا چهل
 آن نخواهد کرد چون دلال و تابع هر دو صادق و از بزرگان این اند و دیگر از قیمت تکذیب شان لازم می آید پس
 صیبا بدید که بلا حاجت هر چه طلب نمایند بدین قیمت آن کم میتوانم کرد و نه واپس میتوانم داد زیرا که در هر دو
 خود من لیل و لی اعتبار میشود و درین صورت چه باید کرد سخت مشکل است و خاصی صاحب هم مجبورند پیش
 ایشان بیکد و فکر که از شهر برای درس می آیند آنها با کتب معرفتی ندارند لیکن بطرف ثانی هیچ نباید گفت
 بزرگان نسخه بقیمت مناسب بدست خواهند آمد اطلاع کرده خواهند شد از زر قلیل فرستادن خریدار دل نمی
 که مباد کتابی به پانزده روپیه بگیری و در نظرش مال چار روپیه باشد و هیچ دیوان انشا و الدخان باطل
 بدست محتسب ازین سبب که کاتب ما نسخه نوشته است با اصل مقابل است و دیوانی که نزد مصنف
 دیوانی بدین دیوان است مگر تصحیح آن در حالی صورت امکان دارد که مسوده غلط است و مرزا احمد از
 این خبر آید که در این مسوده قیست بیرون آید و مرزای فرور ببال چه دران نماید و این هم عیب نیست زیرا که

بجز احمد از خانه خان موصوف بعد المشرقین دارند گایتمی آید و زیاده از دو روز نمی ماند و سوازی این است
که چند روز در نفث الدم که در سر و خون بر می آید داشت پر خیف و نفعیه شده است و از باعث نزله شدید
اطباء هم او را از تحریر و مطالعه شدید مانع میشوند و قیج کتب فی تعین نظر صورت نمی بند و پس مجبوری دیوان
بعد درستی جدول بطوریکه میست بخد مت خواهد رسید و ازین حرکت که شما بجای خود چهار شربت را می بینید
دل بسیار خوش شد اگر امری از امور ضروری سرکار یا مهمی از مهمات دنیا داری و پیش باشد الوقت البتة
مانع این عمل میشود و در عالم بیکاری از خوردن و خوابیدن نیز در وجه همین بهتر است چون مطالعه تعلق بشوق
دارد بقبول استاد که میگوید مصرع شوق در هر دل که باشد رهنبری در کار نیست با حاجت باشد نیست
هر چه هست خود بخود بر شما منکشف خواهد شد و در عالم بی شوقی اگر چه بار پیش من رسیدید باز هم فائده
نمیداشت بالجملة ایطای جلی همانست که سوازی روی در آن تکرار حرف زانده باشد اگر بعد در گردان
آن حرف روی هر ع ثانی همان باشد که در مصرع اول است قافیة ازین عجیب پاک است مثل شقیان رفیقان
والا ایطای جلی دارد چون عزیزان رفیقان چه بعد دور کردن الف و نون جمع عزیز و رفیق که باقی میماند
روی موافقت ندارد و همچنین خندان نالان ازین سبب که در اینجا الف و نون است فاعلیت است هر گاه
دور کرده شد خذ و نال با هم قافیة نمیشود و خندان پنهان رفیقان پنهان خندان رفیقان جمع یک از آنها
ایطای جلی ندارد زیرا که پنهان یک لفظ است الف و نون آن زائد نیست و در خندان الف و نون برآید
فاعل و در رفیقان برای جمع است پس هر دو با هم متحد نیستند از هم متغایر اند لیکن اینجا دو چیز است
بعضی بر آنند که خندان رفیقان نیز ایطای جلی دارد و گویند که حرف زائد اگر چه در هر دو مصرع جدا جدا
لیکن چون زائد افتاده است بعد دور کردن حرف زانده از هر دو مصرع هر دو روی با هم جدا نمیشود
در یقین صورت ازین هم اجتناب ضرورت و پاره بران رفته اند که زائد در هر دو مصرع جدا جدا در کار نیست
اگر با هم متحد اند البتة ایطای جلی نامیده میشود و اگر با هم متغایرند هرگز ایطای نیست و شما گمان میکنید که
که مستطیر ایطای جلی باشد تمام شدن حکایت هم آقا صاحبان که هم سلام و شوق و محبت و اینها
از چاره روزگار که تو شربت آید در بار حکیم محمد علی خان میکنند شما به ایشان فائده

یک قسط پیشتر داده بودند که در قرض امیر صاحب رفعت و دو قسط دیگر که از باعث نبودن شان در شهر تاجا لک است
 نیامده بعد سه چهار روز هر دو یکجا گرفته میشود بعد از آن ما سیم و ولایت علیخان و خان مومعه و چون درین روزها
 پنج هزار و از قدیم یاد دست و سختی است از شرم جواب خط شما نمی نویسد لیکن بد معامله و سنگدل مال مردم
 نیست خط اسمی مرزا ابوالحسن خان فرستاده جواب آن در لطف خط خود باید فرستاد
رقعه ۳۶ مخفی نهان که پریر روز که سلخ زجید روز یکشنبه بود خط شما که مرقوم هست و سوم شهر مذکور بود رسید
 و پسندوی ده روپیہ دیروز که غره شعبان بود بمعرض حصول در آمد پریشب میرزا علی بهم که خدا شد هر دو میل
 و پنج اسپه گیسپا همیان تلنگا و ساز غری در روشن چوکی از اینجا بخانه میر میرصوفی فرستاد و تا او را از اینجا بلیا
 که خدایان آراسته از راه نخاس بچها و بی آید و دیم خواجه عبد الله از باعث بیمی که مزاج سوار نشند داعی میان
 و کرونگار ام بیک فیل دنبال اسپ نوشته بودیم و دیروز از حضور نیم خلعت با و محبت شد تمام شد این حال حالا کجا
 و گیر این است که چون جدا محمد شمارا با اطفال محبت بسیار است و تمامی بچها با خواجه وزیر صاحب انس کنین ماند
 ایشان از سبب تشنه یف داشتن جناب والد ماجد شان بچها و بی اتفاق افتاده اینجا همه اطفال در آرام دور
 یاد ایشان بودند اینجا این صاحبان از ندیدن آنها حالت مرغ نسمل اشتیاق ناچار بنابرین گذاشته شد
 که محسن و محتشم طال عمر بهار همین جا بیارید چون ممکن نبود که سن بی مادر خود بیامد و درش را نیز آوردند و هم
 نیز که میسکین بی مادر است و زنی که در پرورش او میباشه همان بچهای دایه و عاشق اوست باز نکرده و زنی
 آوردند چون نظامی او بچاقی بهم در بی اداری شریک محتشم اند آنها نیز باز نهانیکه در کنار شان بزرگ شده اند از شهر
 بچها و بی نقل کردند حالا از اطفال سوای محمد یک که بعد بریات و درستی مکانات او نیز همین جا خواهد آمد در خوابی بچها
 کسی نیست زوجه میر عبد الله از روزیکه اینجا برای دیدن والدین خود آمده است و اش رفعت نمیدید که در شهر
 هر دو دختر عموی او وسط شما نیز در شهر اند یک روز اینجا هم آمده بودند آنچه از احوال محسن پرسیده بودید و اخفای محبت
 خود با کرده ای یعنی چه آیا در دنیا کسی هست که محبت با فرزند خود نداشته باشد بر انسان چه موقوفست که حیوان
 با وجودی نصیب دل و عقل فرشته خود میباشد بالجملة محسن و احسن هر دو برادر بخیریت هستند و دیگر اطفال هم
 شما گذاشته رفته اند یکیک بعضی الی در زیر سایه عاطفت جدا محمد شما شب برو می آرند خاطر شریف ازین ربکند

سند دست سرتان این روز چهارم برسان

جمع باید داشت و بشکوه آباد موقوف نیست اگر آقا کمال بغیرت باید رفت ز محبت خدا و خصله محبت شما کار درم
چون کس عیال و عادت عادت بغیر نداشت که بی هیچ و محبت نان بزرگان خورده و یک کمان می کوزند باشد که اگر سوار فی
از بغیرتی بدست آید صد بار پیاده راه رفتن به از انست نقشه زمین مکان نو بایستد ترست که از دروازه اول تا
در دروازه دوم یک قطعه زمین است که وسعت آن یک و نیم پیرا یک در چینه حسن بیرون حویلی ششاسن یک یا دو
دران طیار میتوان شد چون در خانه زنهار از خواب جان رو سگیزد شاید بی خوابی و صوف بهانهای که گیر کرده
و از دروازه دوم تا کنار چاه قطعه زمین صد ذراع در طول و هفتاد ذراع در عرض خواهد بود و عمارت باید از این زمین
ساخته خواهد شد و اگر کنار چاه تا دیوار احاطه تمام زمین یک قطعه زمین است ماکل به شیب بلند پنج رسته طول آن
از صد ذراع بیشتر و عرض پنجاه ذراع بوده باشد این قطعه ششاسن باغچه است و باغبان هم برای کسب می آن بود
شده اند بالفعل این صد درخت گلاب رسته شده درخت بیل و موتیا در آن موجود است و انگور و اقاقیه و شمشیر
و غیره و بیست و نه درخت پسته و پنجاه مویسری و دیگر نهالهای بی ه سالانته اند و سواهی این است
بقول و بریا همین زمین بسیار خالیست تمام شد طول و عرض زمین مگر که پانصد در سیه پیرا برای احاطه
آن صرف شده و چه در سواهی غیر نهالهای پیرا که برای پرده محاسن ساخته اند کافی ندارد و بعد از این
مکانهای متعدد و تنوع فراوان است خدا کند که روانگی شما به پیوند صورت بندد و کمالات ما را مستجاب فرماید
و ناسیه ترست هر چه مرضی صاحب والا چاه پاشه بعمل باید آورد تا حال اینچه شما باد و اما این نشان که پیشتر
کرده اید همه محشور و بر موطر بوده است آینده هم خدا فضل خواهد کرد و یکم و بیش ششاسن هیچ و موقوف نیست
تا قوت در بدست نوری باید کرد که نان برزور باز و عجب لذتی دارد و فی الواقع الواسع خان مرد خوبی دادیم
سیر چشم صاحب فیتیست دوستی با و ضائع نخواهد شد رفقه بنام مرزاسی موصوف در پیرا خط موقوف است باید
باید دیگر خالص است بخود می آیند خدا کند که زود برسند تا مقدسه شما کیسه شود و خدا که این اسم الله شایسته کار کرد
رفقه ۱۲ اگر یکی فکر و براعت و قهرمان ملک لذاعت سلیم الله تعالی سلام شوق سوخته اند اق و اضی با و
رقیة الوداد و محرابی به قدم شهر حال در اهل نیکه انقیه مخدوم مخم خواجه محمد این اجرای النسب ستمقندی الوطن که نشود
ایشان باز خاک معنا است متفکر صحت و عافیت جمیع صاحبان در جواب بطور مرقه به بغیر نهالهای کمال و صلاح

آورده چشم نگران را مایه دار روشنی گردانید پیران اندک شایسته فارسی را پوشاخ کالی استلالی الفاظ ترکیب سیرتین
 طوطی کار نیست اللهم زد و از جایا کی طبیعت شهاب یا خوشتر شد و تمام خط هیچ با غلط نبوده است الا دو جا
 این غلط را غلط نیکویند بلکه خطا با اعتبار کثرت و شمر نیست و کثرت نیست که شما از شنیدن و بلویس را که دو حکیم زبرد
 جوده انشیل جالبیوس و بقدره و ابوعلی انشد و حالیه را با نیا منسوب خسته بود و هر چند این هر دو کس در طب هم مهارت
 داشته اند لیکن از کثرت فراغت در فنون یا منی میشود و مندی بیای قی شده اند و اقلیدس نیز همین حال دارد آینه
 احتراز ضرورت این سقم سقم عبارت نیست بلکه غلط و تحقیق احوال واقع شده با جمله درین روزها اکثر پادشاهان درج
 و بیلید بنی خضیر برینو از طرف جناب عالی می آید و گویا بوزنه آب پنج که خورده میشود وادی آید و جای شما سیرت
 و شما شایه لطیف دیگر دارد و مرگ خودم که این گونه کیفیت گاهگاهی بعد سالها و شهر نصیب می میشود بعد مسافت
 روزگوشن زیاده ازین نیست که از غولی شما تا بسورج گذر رفتن و آمدن و اگر زیاده ازین اتفاق افتد از خانه خود برون
 رفتن و آمدن بقصور نمایند و محقر اطیس علیه السلام اومی است اصفی بنی بیشتر مثل شیخ محی الدین بی عالی رحمه الله
 قزاس سر و کار دارد و رنج سفر را طبع راحت طلبش بر نمی تابید بجای خود خسته از سطوی زمانه است هر روز تنه بزرگ
 می پاشد لیکن گاهی نوبت بدروغ میرسد خلاصه آدم بجای نیست احتیاط خوبی دارد و دیگر اینکه بریزنیک خط دیگر
 عجمی شایسته در دو اک رسانیده ام یقین که رسانیده باشد یا برسد در همان خط اسطری چند برای شما هم است
 ما خطی خواهیم کرد و حالا از طرف عبارت شما خاطر فقیه جمع است لیکن اندک خط پیدا باید کرد و برپای تحصیل بهین
 وقتیکه خط پیدا شد خط کجا و بداند که بهترین علوم عالم تحصیل معاش و بهم رسانیدن ترفع و امثال و اقوال است و
 عینت فرزندی که بزور باذن حق و والدین او نماند از اطوار شامی بار که چیزی خواهیم شد بهر حال از فارسی حرف
 نیست بر سر آید و داشت که این دولت نصیب بهر کس نمیشود و دیگر نیز از کتاب حاصل میتوان کرد و این جهت
 و وقت میدهد هر چند شکل مست برای شما آسان است زیرا که تسویدات شما هم مطابق روز و مه است آنچه در
 خطوط امی نویسیست و در حرف زدن بجا و بدید حالا هم فارسی شما قابل مذمت نیست این قدر است
 که کم حرف میزنید و در اثنای حرف زدن دم بنوی شود و این خوب نیست و روانی از همه چیز
 بهت است افزون در اینجا مقام بود و مندر و اما سبب هم و کوچ بیشتر زیاده خیر است

[illegible]

انچه در علم میگذرد میسازم چون همدردی نیست این احوال را با یکدیگر میسازم پس بر سر روز عجب دزدی بود که راه به پارس نمودیم
 لیکن باز بهوش آمدند و هنوز نفس میبردند و گریه میآوردند از آفتاب بود و امروز از طرف شامبندگی که گفته است
 پرسیدند که کیستند و خود بخود گفتند که مرزا ابائی پسر خواجه قاضی خانست و باز گفتند که پیشتر خود بسیار اینجام بود
 حالا شاید درین شهر نبوده باشند پریش (رجوعی) آمده بود لیکن حالا نیاید این قدر که من گفته ام در جا و گریه
 تمام کرده بودند و آواز ایشان با وجود بردن گوش مقابل این شایان بگوش من نمی آمد از ده سخن یک سخن به دست آورد
 گاهش می رسید و بدین فسیل می شد و طایفه ای از ایشان حکیم تجویز کرده بود قبول نکرد و لیکن در دست آمدند
 در عالم غشی آمدند امروز همان باعث زندگی شد برادر خدا گفته که این مرد زودتر چاق شود و مرا بچهارت دید و بچهارت
 که ناگفته بگویند چه باید کرد که این امر با اختیار کسی نیست امروز روز سهیل ایشانست و دو آدم نشانیده برای ضرورتی
 در حضور آمده ام اگر عمل میکنند و چند دست اجابت میشود امید صحت است از لاغری و نقابست چه بگویم
 که هرگز شناخته نمی شوند خطی درین مقدمه زودتر برای قباله الحوائج حاجت که از فرط محبت زیاده از ایشان در گذارند
 باید نوشت احوال امروزه بلکه اینوقت که هنوز دویس نروده اند نیست بعد ازین هر چه صورت می بندد نوشته خواهد شد
 امیر صاحب هم ازین سبب بسیار مغرم اند بر سر روز امیر صاحب دیر وقت قاضی صاحب هم آمده بودند امیر صاحب را گمان
 که امروز هم برینند در تمام شهر مردم تب کرده اند لیکن تب ایشان عجیبی بود باعث اینهمه فساد و بیهوشی که ایشان را
 محض واقع شده اند این پوست را غریب باید کرد که چار چار روز در بیت الخلاء میروند از همین سبب هم که مباد افلاک
 خدا چنین نکند دیگر حالات که در عالم کرب عاینه کرده ام چه نویسم که تفصیل آن در طواریا گنجایش نیست
 رفته است اخفی نماید که خطا سمجت منظر قوم ذی قعدة از شکوه آباد ملغوف عرض رسیده مسرور ساخت آنچه از
 عدم قبول تذرات و نگویند دیگر عملی که چیری و اخلاق شخص معلوم نوشته بودید باعث اطمینان گردید گرفتن
 مزید اعتبار و ترقی دولت خواهد شد و شخص منوی بقرینه معلوم میشود که باشند شاه جهان آباد است و از انجایی
 دیگر است در آدمیان بزرگ شده باشد چون او بمیان راه تمام شمارا کسی جاد او و خودش بر موندند شبست
 نداد و لیکن هر چه صورتیکه زیاده از یک کسی و یک موندند در امکان نبوده باشد اگر دویس نروده هم در اینجا بود از انهم
 که در دویس نروده نیستند لیکن ظن غالب همین است که آنوقت زیاده از یک موندند نخواهد بود و الا شمارا کسی نمی نوشتند

به حال اگر طرف ثانی برضاد و قریبت خاطر کسی را بر سر خود هم نباشد باید که غدر بکند از خود ترغیب بر آید صاحبیت منع
 به موجب است هرگاه طرف ثانی مجبور شود چه ضایقه از رفتن شمار اینچا بسیار خوش شدیم در خانه سه ای خوردن
 و خوابیدن حاصلی نیست لیکن برای دیدن شامی خواهد و هنوز شاید بطور این مدتی نقاب خفا برود و از دیر که تازه
 به برگشته رسیده آید و تا رسیدن کلمه نور در وقت و فتق آنجا بماند باید بود و بعد از حصول طمانتت ازین امور چیزی نماند
 دیگر هم آنجا بسبب باید بر تا ایام فرصت در رسد و شما رخصت گرفته اینجا بماند دیگر اینکه که نور تر تن سنگه سپر را با لکرا
 با منشی معلوم که در سر کار صاحب اختیار کلی داشت برادرانه مربوط بودند اگر در آن ضلع میر رسیدند عرق بسیاری
 در مقدمه شما میخواستند لیکن از انقلاب فکلی آن بساط پر چیده شد یعنی شغی مزبور استحقاق داده بود پس لطف خود شک
 بیگانه است و از آن شد بهر چند حکم صاحبان بود و به صاحب کلک تر بنفینون سیده که ظانی بر این وجه استحقاق داشته است لیکن بنفینون
 از هر که فائده کرد یعنی تا رسیدن حکم نافذ طرف ثانی به بنارس سیده بود من و کلک که شستنی و کتورچی تو شتم با اعتماد منشی مزبور بود
 تمام شد این لفظ غیب مخدومی آقا محمد صادق خافه حبس لا ابعادیت شانی مطبق چاق و قدر دست اند اطلاعاً بقسم آمده
 رقع **اسلام** پوشیده نماند که در جواب خط شما که چند روز پیش ازین آمده شده و ظن غالب رسیده باشد جواب بعضی سوار
 از خاطر فراموش شده بود حالا مینویسم اینست که قافیه معمول را چون بعمل صنعت حاصل میشود است و آن قدیم
 معیوب شمرند و حالا در متاخرین داخل صنعت گردیده و قدغن نموده اند که در غزل زیاده از دو قافیه معمول در
 قصیده زیاده از چهار نباید آورد لیکن کسی بر این عمل نمیکند در غزل زیاده از پنج دیده میشود و در قصیده زیاده از یک
 البتة حاصل قافیه معمول به ترکیب دو لفظ یا بدو جزو لفظ حاصل میشود و آنرا معمول ترکیبی نامند اما آنچه بدو لفظ
 مستقل بهر دو شانش درین شعر موجود است شعر گردیو سخر تو گردیو زین بر دو وجه حاصل تو گردیو چون درین
 مصرع لفظ گردیو بطریق تبیین قافیه شده و گردیو در مصرع اول به ترکیب دو لفظ حاصل شده و در مصرع ثانی به ترکیب
 است مانند معمول ترکیبی اند و شک نیست که گردیو در مصرع اول مرکب دو لفظ کامل است زیرا که بعضی اگر حرف شش دست و لفظ مستقل
 یعنی بهایم و سباع چون این شمشیر لفظ کامل و آنچه به ترکیب بدو حاصل شود شانش نیست شعر یکی در میان یکی گشتنی یافت برین
 ازین در جانش نیافت ظاهر است که شش جزو لفظ حیاش نیست براس لفظی نیست که معنی داشته باشد و چون ملاحظه کردیم که ازین
 گرفته شد آن نیز لفظ مستقل نیست که جدا گانه بیاید بلکه جزو این چهار لفظ است که اینها با آن خود مستقل لفظ کامل اند و گاهی آن

صاحبان عالیشان از فارسی عربی رواج پذیرفته است در خاطر آنها همین منقوش شده در بعضی صورت کسی اگر
 خلاف آن یعنی صحیح بنویسد بخیر محض میدانند مجبور اطاعت قوم باید کرد و هرگاه رنگ تحریری برای صاحب
 فهم و ذکا و آشنایان کتاب صاحب قدرتان بر تحریر و محققان بخیه شود از الفاظ غلط و مشکوک و سقیم احتراز
 ضرورت تمام شد این مطلب حالا بشنود که علم هر کس که حاصل شده است از فیض مطالعه کتب است و در
 و در سه آنچه خوانده میشود و قطع نظر از اینکه یاد بماند بفهم کسی درست نمی آید پس صاحب شوق را لازم است که
 عند الفصول باستان نظر کتاب را ملاحظه نماید البته بعد مشاق فائده دست میدارد پس نیست که در وقت فراغت
 در وقت مستند بقیه های ... از آن بگذری و دارا سلطنت بر اعدا و حجامت سلیم الله تعالی بعد از این صفی قشون
 عبارات بدو قرابت شایسته الفاظ رنگین قیاس پوش منی اشتیاق تازه و آرزوهای بی اندازه در میدان قیاس
 تقدیس عاراج از نگاه افراس فرج دریا سوج بیان میسازم که دیروز که است و هفتم شهر حال و از چهار روز پیش
 آفتاب سعادت یعنی فردگاه لشکر ظفر منظر خنای عالی و ام اقبال ارض بسیار بود و امروز هم دایره دولت بهین جان شرف
 افزای قریب و جوار است فردا باید دید که کیکری به بایستی تمام است غیرت بیاض فرزدق و حسان و رشاد است
 معلقه شعری با لغت نشان که توب محبت با اسلوب از اول تا آخر مرغوب جاذب القلوب گان کل سطر
 و منی عجیب قلوب المشتاقین بعد نصف النهار که چارشت که ده دراز کشیده بودم تو سلا چهرندی یعنی
 هرگاه داک رسیده اوقات را خوش ساخت مصهر حبابی وقت تو خوش که وقت ما خوش کردی و چهار
 این صحنه لیاقت تحسین آفرین داشت چنانکه الله تعالی فی الزین خیر و خطوط دیگر که در آن پیچیده بودید هم دیده
 جواب خط و الد و عمومی شما دیروز به تحریر و راسد جواب خواج صاحب موقوف بر امروز بود ازین جهت که یکی از دوستان
 صدرالدین محمد خان آشنای والد شما میخواست که خطای از طرف خود آهسی خان مشا الله نوشته بمن ببرد باین
 توقع که راقم حروف آزادانه خط خودم روانه سازم با اینکه از صبح تا این وقت که دوپرا زدن انتظارش بر دم
 چون دیدم که بنیاد مجبور ارسال آن خط را به روز دیگر حواله نمودم دیگر احوال برین منوال است که امروز هم خمیه در میان
 و دوسه در حرکت بخالی نمی آید تا ویروز نه شیر محسوب شده بود و امروزه تا شده صبحی که جناب عالی سوار شد
 بجهت کل تشریف بردن قریب لشکر شیر ابل گرفته دو چار شد و بگله رفتن بنین غلطیده چگونه زنده بماند که مقدار

در وقت مستند بقیه های ... از آن بگذری و دارا سلطنت بر اعدا و حجامت سلیم الله تعالی بعد از این صفی قشون

معلقه شعری با لغت نشان که توب محبت با اسلوب از اول تا آخر مرغوب جاذب القلوب گان کل سطر

گاهیم قریب بنیم پادشاه است یکمتر ازین باشد خدا داند و میفرماید علی السلام را تبایز رفتن باز داشته بود و چون
 رفته باشد آنچه نوشته بودم که همیشه فارسی حرف بنید غرض این بود که هرگاه صحبت با عمو صاحب خودتان
 خواجه امیرخان درست و در آنوقت هر قدر که بگویند فارسی بگویند که در تمام روز یک ساعت بیرون بیایید و بنام
 روز در خانه باشند و برخواجده امیر صاحب چه و قوفست با جد امجد خود عمو صاحب کلان هم بنشیند و داشته باشد
 و پدر شما این نیست که از راه قفقذ باشمارف نمیزند بلکه شرم بسیاری که دارد مانع اوست آدمیم بطلب دیگر زمین بشمار
 که از پیچ و خم گاه حضور بر نورست عجب صحرائی طرفه آب روانی دارد که و صفش بزبان ادا نمیتوان کرد وانی قلمی باید که
 نکشد حضرت صاحب عالم بهار دام قباله بفرمایش جناب عالی نقشه این زمین با سواری نواب صاحب جرح بر روی کشیده اند
 لیکن پیوسته در دست و گمانور برق دیگر درست نموده پیش طرف ثانی و امانند فرستاد و دیگر خبر نیست
 رقع۱۳۴۳ شمع شبستان روشن پیاپی و درسی سهای نکته دانی انعم الله علیکم و علی اهل بیت علیهم السلام
 مسنون و اشتیاق روز از نرون واضح و لایح باد که فقیه یاد ندارم که هیچ خطی از شما درین مسنور رسیده و جواب
 آن تفویض قدیم گشته از خط امروزه شما که مرقوم هست و دوم شرح حال بود شرح می نمود که جواب خطی که از فرزند
 کلک بلاغت سلک شما تباریخ چهاردهم ماه مذکور اسمی فقیه شرم بود و صاحب سیده عزیز تر از جان من حضرت
 اینست که تباریخ هفدهم و قتی که خط اسمی خواجه امیر خان صاحب تمام کردم و از لاف و فراغت شد آدم از
 برادر رسیده که پیوسته از خوانی نشسته منتظر شما هستم زود تر بیایید گفتیم خوب است عرض میکنم فلانی برای
 استنباط رفته است حاضر میشود آنوقت سوا سی این چاره ندیدم که قدری کاغذ از تخته بریده و بسته بطوری
 حاوی جواب جواب خواص شما باشد نوشته توی لفافه و داخل خودم که اسمی غریب شما بود که اشتباه کردم برادرهای ارشد و الله
 صاحب راه که کرده نور چشم من بدین چه موقوف است اگر من ده بار خط بنویسم و شما از شکلی فرصت جواب آن خط
 من است از تحریر بنخواهم داشت و همین توقع از شما دارم که اگر من جواب خط با همال که دارم باید که شما بشنوید
 تحریر را از دست ندید و یک خط دیروز برای شما که نسبت به سوم و روز شنبه بود نوشته و از ارسال پذیرفت
 لیکن بر بنامه از سهو هرچ نسبت و دوم نوشته شده بعد فرستادن خط در داک یا در این خط جواب خط
 بر پیروز کشا بود و هست و عمو می شما خوب شد که از شما چشم ترسیده و جواب خوان و وقتن خط شما یا غلط و الله

باز آنجا بجهت خواهم رفت و از محمدی بخیر آباد رفتم از راه سندیکه بکشتی میروند بعضی
 بزرگ که تاشاه آباد خواهند رفت و نزد بعضی چنین است شده که از شهادت برگشته به پیرایه خواهند رفت خلاصه
 اگر به پیرایه میروند سیخو به بیت دوبار پیشتر هم رفته ام بنیاهم و بوجوب فرمایش والد ماجد شما آنجا هم میتوانند
 میریوسف علی در خریدن مینا خلی اهتمام دارد لیکن چنانچه زمین خسته آسمان در تنها چطور یزد دیگر اینکه عرض نموده
 ملازمان اب محمد سعید خانبهادر و رفوف این خط میرسد بخشش علی نماید و اگر رسانیده بیاید بلکه جواب این خط در جواب
 خط فقیر از مرزا محمد صادق خان هم طلبیده در خط خود رفوف باید ساخت و احوال میرعلیه صاحب اگر پیش عرض
 یا والد شما بیایند رسید و باید نوشت که بطرفی میروند و از راه سرخجام یافت بالا تمام شد بخیر تحت و دولت بهمانجا
 رفته **رقعه ۱۳۵** خواجه نامی صاحب کلمه الله تعالی بعد اشتیاقا مضمی نهان که در روز یکم غره ربیع الاول ۱۲۵۵ هجری
 دو قطعه مکتوب شما یکی در داک جناب عالی و درین رفوف خط غلام حسین خانبهادر است آدم تاج الدین حسین خانبهادر
 بابر در ورقه فقیر که در آن رفوف بود رسید لیکن خط سیال چوب و در آن بوده است معلوم شد که گذشتن آن در افغانه
 از خاطر فراموش شد حال اگر خط مذکور پیش شما باشد در خط دیگری پیچیده نزد غلام حسین خانبهادر بفرستید و اگر نشود
 خواجه محمد صالح گویند که کجی کامل خان گویند که خط اول صاحب در راه تلف شد خط دیگر بهمان خانبهادر منتظر نوشته بفرستید
 بدست آدم معتبر روانه کرده شود هرگاه بیارند در خانه پیچیده نزد خانبهادر بفرستید و اگر بفرستد تمام شد این
 از اینجا میگویم که در خط شما لفظ چه یعنی قاصد و هرگاه بود پیچیده نماید که چه شخصی را بگویند که بفرستد خود احکام باید
 برای امرای برود و جایی که القاب باشد خواه و نام ظلمت خواه و نام ظلمت بر چه بنویسد درست است و در
 این راسته شش خط مطالب دام شکم و براسه غائب دام ظلمت هم می نوشته باشند
رقعه ۱۳۶ از آن نفی نهان که در روز یکم سیزدهم جمادی الاول روز چارشنبه بود قاضی صاحب لفاظه
 خواجه امامی ساکن یار من فرستادند در لفاظه مذکوره عرضه بنام خواجه پادشاه خانبهادر خط
 نامزد این تفریر و در خط دیگر اسمی آقا صاحبان محمد و مرافقت نشان و اگر گنگارام دین بدینا فرستاده
 خط خود را بیاورند که هم پیرویه بیاورند بکاتب الیه جدا جدا و در رسانیده شد جواب از همه بزرگان رفوف
 این کافه است و اینها از آن یافت احوال مرزا بنگا صاحب سخت المی بدل رسید لیکن چون مراد است

مشکل او در و تر آسان بخت ابدش زیرا که اکثر اوقات دیده میشود که آدمی بخواهد مرد با فلاسفه سیده است و دفعه
 بیرون از دهم بدم در رزق برای او چنان و امی شود که صد یا از ماده او زله را با می کنند صاحب هم محبت
 با و دارد فکری برای او کرده باشد یا خواهد کرد و نیز از حصول علم به حقیقت حال قضی القضاة قاضی شمس الدین علی خا
 دل بدر آمد حق اینست که اینگونه آدمی محسب سیرت کجا سپار میشود و نقل دیوانه را بشمار انداخته اند که نزد و انداخت
 هنوز در مقابل بصورت رسیده مصنف آن روزی برای دیدن بر روی دیوانی چنانچه بعضی بخواهند جدا می شده آمده بود
 و از عصر تا سه پیشان نشست من قاضی صاحب گفتیم که برای چه روز دیوان بدیدید که با نقل آن مقابل که گفت
 چه فائده که این دیوان که من پیش خود دارم غلط تر از دوست و دشمن این نسخه موقوف بر محبت و سعی هر از احوال
 تمام شد این گفتگو احوال خان مریور اینست که از دو ماه پرافت شده و سبحان قلبی بیگ را غلبه شای چل ساله اش
 بود و او در تمام شهر رسوا نموده یعنی چند جور بالشیر گفته که با بی نقل آن برده شده و او سوا این کار دیگر این
 که بخواه بعضی اعزّه شهر گفته نزد خان موصوف فرستاد و این عزیز بی تامل آن بخواه تا از طرف ثانیها باین خیال فرستاد
 که گوینده را شلاق بکشد آنرا چون برین معنی مطلع شدند بجان قاضی را به اطمینان سپیدند که ای عزیز تو خود را
 چه فهمیده بودی که این راه رفتی حالا با تو چه سلوک نور چشم سبحان قلبی بیگ گفت که میان من و صاحب کرام
 معامله دنیا بود که بر سر آن هجومی کردم اینقدر گفته قرآن را بر سر گذاشت که اگر من یکایک هر صریح و نه صاحب گفته باشم
 قرآن مجید که مرا بزند چون بن درین روزها بخواست و دست خان کرده ام و او منی تواند که بشنم مرا بکشد لکن از راه
 این بهنا را گذاشته است که بخواه اعزّه خود گفته تخلص من داخل نموده است تا بزرگان و بزرگ زادگان در پی آن
 شوند چون خان موصوف بخواه بعضی بیگینان گوشه نشین و دیگر اجله و امانی کرده بود همه را گفته سبحان قلبی
 چنین حاصل شد که این بخواه گفته خان مریور است و دفعه مستعد آن شدند که بلای بر سر خان موصوف نازل
 این مرد ازین خبر دست و پاچه شده داماد و پس خود و دیگر آشنایان خود را از طرف ثانیها فرستاده با جماع
 هزاره پیش آمده بایان مکره و احلاف و عرضیه ازین بلیه محفوظ ماند اگر دور آصف الدوله می بود که با کمک
 نزد و در آنوقت جناب عالی دام اقباله احدی مجال آن ندارد که بخاند کسی آدمی فرستاده او را بفرست بکند آدم
 بر نقل کتابهای فرمایشی باشد که چند کس گفته ام ای ای من این را احدی نیاورد است روزی شخصی حق الیقین بخواه

آفریده بود سی رویه قیمت میکرد نهایت بدست و پنج مینفرد و شش چون ما بر دم را ششهای قشیش بخت
و شش در نظر است و این را هم گران میدانیم زیرا که اگر پنج یا شش بدست آید از انبساط و سپس
اگر دهم و دیگر تیرست و ضعیف و شریف در جوی صا صاحب خوشش و خرم لبسری بر بند خاطر و جوار و
روستای انقباض کنوز بر اعش و حاضر آبار لذت است که الله تعالی بخواهد و شش محبت طراز فرقه هم با نهم
شهر حال در لاف نیکه انیکه ممتاز نوع بشر مدرس رفاقم سسته شش بناب نواجیه محمد امین اجاری داماد است
ستغفر جنت و اعانت جمیع بزرگ و کوچک و غذای که در خفا ابو یوسف و تبارخ پیوسته هم ماه فروردین
بوقت سه پیر برقع خفا از عذار انبای و صول مسرت شمول یکشاد و مطالعه آن غنچه دار را سرای شکیباز
دکنار نهادی ناکه رسیه با گویم که عبارت مشتبه روزمره که شامینو یغیر به می چربید با بجله بندر که در خصوص
نوع غلط از تحریر پذیرفته بود و مجموع و منبواست چون داعی را آگاه کردن شما از نحوه تقسیم الفاظ و عبارات
که از ظاهر است و در هر چند اصلاح بر نهیم لکن این نویسم که در آخر خط امروزه هم دو غلط بود عبارت مذکور
اینست لب بالقی انیکه باعث ذلت پاز یاده ازین سبب است که قلم برداشته مینویسم مخفی نه اندک غلط بود
و اما واقع شده و آن تحریر لفظ ذلت با بدل معنیست که با زامی مجرمت دارد این لفظ را باین صورت
نوشته باشند این غلط مخصوص شیمانیست شعرای ایران و علمای پورب هم شریک حال صاحب انبیا
آنرا معلوم اند و شما پاک از لوم هستید زیرا که اگر بنیاد در چاه افتد علوم است و نایب اخیر اگر شما غلطی سرزنش معنی
ندارد از علماء و شعرا و قوی چنین خطای فاحش خیلی مستبعد می نماید و غلط دیگر این است که باعث ذلت پاز یاده
سبب است ظاهر است که لفظ باعث درین مقام گنجایش ندارد همین قدر کافی است که ذلت پاز یاده ازین سبب است و لفظ
باعث داخل عبارت باشد آخر عبارت چنین خوب است که باعث ذلت پاز یاده اینست این غلط غلط است
که این را صاحب طبعان فصیح بیان می نمند کار بر جلین بر زره چانه نیست زیاد نیست آنکه یکدیگر یعنی عیون
عبارت سلام گویند که میرد که منند هم بود خطی متضمن احوال شکر که کیشی اسمی انصاحب در داک روانه نموده شد
و بعد از آنکه خواسته بقیه دستگاه افصح الفصحاء و ابلاغ البلباء سلم الله تعالی بعد اشتیاق خالی باد که قیمه
باعث طرز منشی از فصاحت و عافیت و لاف خلا امیر صاحب در اندیشه ای و شش اشتیاق گردیده بود

خیلی منطوق ساخت آفرین صد آفرین بر پرور یک خط دیگر اسمی شما نوشته روانه نموده شده خواهد رسید انچه از ان
 و یقیناً طبع حکیم مرقوم بود مقرون بصدق است بیچاره چه کند اختیاری ندارد بن نیز مجبورم لیکن بهر صورت شوق
 او مناسب است اگر اینجا خواهد ماند تابه تر خواهد شد عمو شما که خورشید سلامت دارد در خط خودش که اسمی را تم بود نوشت
 که خطی متضمن بهارش این دو نام مرا مغل نوشته خواهم داد و خدایش خیر دهد که رحم بسیاری بر ما کسب دارد این بار
 در خط شما لفظ میم بود شاید از و یقیناً طبع یا برگرفته اید و قافایان این درین مقام ملت و دستک و لاشه و شیر از زبان
 بیاج استحال میکنند میم هم بد نیست آخر زبان اهل خراسان است زبان توران نیست و احوال لشکر همین قدرت
 که در خط فیکه که اسمی والد شماست تحریر پذیرفته است دوباره در خط صاحب عاده آن نمودن تحصیل حاصل نیست نبود
 از همان خط دریافت خواهید کرد و این که اکثر اوقات فارسی حرف میزنید خوب میکنید فارسی روزمره عجیب و غریب است
 مردم در هند وستان استخوانها شکسته اند و کوچی مقصود را بلد نگزیده اند هنوز شما از خانه بر نیامده اید و فیکه خوبتر
 خواهید زد و فارسی یاران خواهید شنید قدر این نعمت خواهید شناخت یقین بدانید که شاعر یا منشی شدن امکان دارد
 لیکن فارسی حرف زدن خیلی مشکل است اگر نه از خط را ملا حظ خواهد کرد این عبارت که شما می نویسید و در هیچ خط
 نخواهید یافت بخدا که این الفاظ گوش زد کسی نیست زیاده خیریت اگر رسیدی علیخان برای درس گرفتن بجد
 والد شما بیایند از طرف من بعد سلام شوق باید گفت که پیشتر خطی برای سیدی حسین خان موقوف خطای
 حکیم شیخ الدین احمد خان فرستاده بودم تمایل که رسیده باشد در همان خط سلام داشت تیاق بخیریت شما بود
 و این خطی که برای استاد شما فرستادم شما همه را برای خود بدانیید و بالا لاله امرت لال بسیار در اشتهار
 راه اتفاق بر خورد افتاده روزی میگفتند که فرد من برای دستخط بحضور رفته است حالا معلوم نیست که دستخط باشد
 رفته بود روزی که سیزدهم شعبان روز یکشنبه بود خط مسرت منطوق عرض کرد که اسمی جدا میزند و نوشته بود
 بار چند چند که جدا جدا بنام دوستان بود بمطالع در آمد حالا غزلی که من طلبیده بوده ام نباید فرستاد انشاء الله
 روزیکه می آید همراه خواهد آورد لیکن یک کاغذ را تلفت نباید ساخت و بنحو اتم که نقل غزلهای عالی با سر در دست
 دیوان خط بر او شما ننویسید انیده شود تا شما در محنت نیفتید و غزلهای مشاعره عالی هم بوالا جدا جدا رسانیده
 جناب محرم در حاشیه دیوان نوشته باشند نزد شما فرستادن ضرورت نیست زیرا که اگر دیوان آنجای بود

بهضایقه نداشت حالا چه فائده این باز صحبت مشاعره از ضیق فرصت صاحب مشاعره منعقد نشد
 و بعد از آن هم نخواهد شد و من هم درین روزها آنچه میگفتم برای مشاعره می گفتم و رفتن و مشاعره بیاس
 صاحب مشاعره بود حالا اگر ذوقترین هم مشاعره بکنند اراده ندارم که بروم آنهم بر احوال دیگر بداند
 که سعادت علیخان در عتوق پیرا و پدر خود می چربند بلکه سواهی نظام الملک احدی جاہ احدی از امر
 عصر خجسته هم در شعور با نسبت نداشت لیکن حالا این یو اب خیلی عنایت سنت روزیکه بر نشست
 از بس هم بعد دو روز آن پیاده های نا که را حکم کرد که بر خیزند کس از زن مرد و بزرگ که خواهد بود و هر چه افقه
 و جنس بر و بر کسی فراموش نشده باشد و سواهی اهل معامله مردم بسیاری از قیدیان نیز را نداشتند جدا شدند
 هم خلعت کشش پارچه کار چوبی مع سپر و جعبه و مالای حر و اید یافتند و هر روز بر بار میروند و باریاب یوان
 خاص میشوند و از قرآن و آثار چنین معلوم میشود که مشایره برای وزیر صاحب امیر صاحب قاضی صاحب
 هم معین شود درین عرض مدت که هنوز یکماه نگشیده یو اب حال هزار خلعت مردم نشسته باشد و نقل
 چهار روز است یا بیشتر که بدرگاه حضرت عباس سواری جناب عالی باین جبروت رفته بود که تمام بازار را
 رنگین کرده بطور ازین بندی آجاس فافره در هر دکان پهن شده بود و چند جا در راه بالای بام نوبت
 میزدند و بر سر بام لوپهار قص میگردند و سامان سواری چه بگویم که در تقریری آید از بودج زرین جواهر گار
 و زینهای مرصع کار و دیگر چشم و خدم که چشم فلک ندیده است همراه بود و از کثرت خلق دو قدم راه طی کرد
 برابر و کرده مسافت بود مردم بسیاری در کوچه بازین غلطیدند و ضربا خوردند حاصل جناب عالی در تمام
 زرفند و دوست بر لولیان فقر اعیانداختند و بدرگاه رسید و یک اشرفی و یک نان طلا که با و بالا
 یک سیر در وزن بوده است نذر کردند بعد مراجعت هم تا شام انبوه مردم کم نبود آمد بر احوال مرزا حاجی صاحب
 ایشان علاقه که خود در سرکار بیلی صاحب داشتند خلعت آن بنشین می رسید و خودشان در حضور جناب
 می باشند جناب عالی را بر ایشان خیلی نظر عنایت است چنانچه خلعت هفت پارچه و سپر و مالای می و از
 و پاکلی جبار داران ایشان محبت شده شمارا درین عرصه دوسه بار پرسیدند و رفته که شما نوشتید این حالا ایشان
 نمودن بناسبت نیست بطور دیگر از طرف شما نوشته خوانم و بر رفته چه موقوفیست من برابر بر رفته

روزگار شما درین سرکار معرفت مرزای موصوف مرکوز خاطر دارم طبعی بایستید و نظر لطیفه بفرمایید
 رفته بود پویشیده نماند که بر پرویز که چارشنبه و پنجشنبه و جمادی الاولی بود خا نصاحب کرم تاج انگلیسین خا نصاحب
 داخل شهر شدند و بایا صی صاحب کلان در مکانی از عمارات انگلیزی نزدیک مکتبی صاحب مدبر و منسوخ آمدند
 منشی امیر حیدر بچم صاحب بهادر و ضرورت هماننداری و دیگر مهمات سبب لیکن مصرف طعام از سرکار منشی موصوف
 خواهد رسید و در روز که غره جمادی الآخره بود در عیالی و لوی حسین علی خا نصاحب با فقیر هم ملاقات شد تا بر
 گفتگو ماند طعام هم بچم خوردم شاید طعمه در پروژه از طرف مولوی صاحب باشد جدا می رشتا اراده کرده بودند که
 طعامی برخی خا نصاحب بفرستند من منع کردم برای اینکه زیاده از سه روز نهایت چار روز نکشد نمی توانست کرد
 و سواي طعام صاحب کلان از چایای دیگر هم طعام می آید در صورت ارسال طعمه بر بادی زر خود دست فائده
 طعام آنست که همان از ان لذتی بردارند اینک نصیب اعدا شود هرگاه باراده اقامت چند روزه اینجا خواهد آمد
 بمنا ایقه ندارد و سواي این میانه شما و خا نصاحب هم تکلف در کار نیست اگر از اول معمول مرسوم شده بود
 که هر وقت خا نصاحب وارد شهر شوند طعام برای ایشان باید فرستاد و حالا هم مناسب بود چون پیش ازین در محرم
 اتفاق نیفتاده بود حالا بی جهت غیر از تکلف محض صورتی نداشت نقل امروزه این سبب که از صبح باران شدید
 باریدن گرفت تمام راهها خصوصاً راه کوچه گل شد خا نصاحب همین علت و نیز از جهت رفیق بملاقات بعض
 اجنبای آرزو مند که دود و بار برای دیدن ایشان آمدند و در خانه نیافته بایوس برگشته بخانه مولوی حسین علی خا نصاحب
 نتوانستند رسید تا صاحبان خدمت برای باز دید که دیروز خا نصاحب نزد ایشان رفته بودند بخانه مولوی حسین علی خا نصاحب
 آمده سه ساعت کامل که یکپاس بند و ستانی باشد نشسته چون دیدند که خا نصاحب نمی آیند و خبر هم نخوانده بود
 مخص شدند حالا وقت عصر اگر خا نصاحب اینجا وارد شده اند مشارالیهما خا نصاحب دیده نزد میان فرین خواهند
 یا فردا صبح آمده رخصت خواهند کرد خبر و انگلی خا نصاحب فردا گرم است لیکن باید دید شش غالب است
 که فردا روانه شوند چون خا نصاحب سر پا با غنایت عطیست و جبروت بشما که درین روز نام خدا بهر ساد آید
 و کیفیت جرم شدن مردم ذی اعتبار در خمیه شما و دیگر چاک و چانه بیان کردند من هم از راه خوشامد فرمود
 که شاید در روزی بکن که پیش آید در این باب که نیم استار و کسری باشد در یک فرخنده برای شما فرستاده ام

مناسب آن نبود که در میان بفرستم چون دیدم که چو شما سوچی و گویا که برای دیوان صاحب طلبیده اند و لیکن میگوید
 بهر قدر قسم رسمی برای شما فرستاده انچه بدین پیسته گفتا کردم جلوانی سوان خوب بود لیکن باین خیال که سبادا با
 سنگینی داشته باشد از آن هم دست بردارند هم تحفه محققا گیرند اعیان قبول باید فرمود با تریاک را در تنها
 بجای خود از طرف من باید فحش بکشید که شمار را کم بیازد و آینه اسید را اضافه بایش صاحب الانا قصبه حق تحت
 لسی بر باد نغیر مایند و زبانی خان صاحب است که صاحب الاجاه و حاجه امامی را بفرج آباد طلبیده اند و در عده منشیگری
 و لژ و بنام ایشان مقرر خواهد شد تمام شد تقریر خان صاحب مالک بشنود که هر چه میشود و تعلیق بر بخت و اتفاق را از
 لحد نشد که آقای شما و جمله کچری چچیک از شما ناخوش نیستند یا فعلی که بهما آقا هم در همین ملک خشت بعد از آن
 هر چه خواهد شد خواهد شد آنچه نوشته ام در دل نگاه دارید خوب کردیم که کاران باز گذارند اشتیاق مال عاریت جا
 مازندگی نیست خدا شمار الا ان آن بکنند که دوستان که کثرتی و اسب بلکه فیل از شما بعاریت برده باشند و یکا با چرا
 مازده سوای خیریت و ضعیف و شرافت نبوده است که تحریر در آید پس فردا مشاعره است غزلهای تازه بعد از این که
 من هم از دیروز بنحاس آمده ام دیگر اینکه دیروز دید شما بگوئی نو تعمیر میرفتند در آشنای راه با خان صاحب ملاقات
 لیکن این ملاقات داخل ملاقات نیست اگر فرصت می شود خان صاحب نزد جد شما می آیند زیاد خیریت
 قه ۱۲۱ محقق نمائید که خط شما مرقوم دوازدهم صفر ۱۲۲۶ هجری رسیده مسرور ساخت روز رسیده نشسته
 بنجد هم شهر صدر بود در چند خط رفته اسمی آقا صاحبان و اگر نگذارد که اله بقم نگذرد اید این قدر تساهل بهم نیست
 جد یکدیگر و خط چیری نمینوشته باشند و بسیار خوب شد بهندوی صدر و سپهر ستا دید اینصفت موجب برکتی در
 رزق و سبب خشنودی خداست فرستادن این بهندوی در عین ضرورت اتفاق افتاد من امروزی در عین
 نده والد و عموی شما را همین جا طلبیده گرم احتلاط بودیم که هر کاره داک این خط را آورد و اینوقت که در پی نرفته
 موی شما کاغذ بهندوی گرفته بنابر ضرورت آتش دادن و دای کیما مخص شده بنحاس نرفته انجا رفته کاغذ فرزند
 عیون داده مبلغ از حاجن طلب خواهند کرد و از کسانیکه بهندوی بنام آنهاست یکیک یا و سپهره کونی یا چشمه
 روض این مغفوه خواهند گرفت این زر را که شما می فرستید همه بشاد میشوند از اینجا معلوم شد که در دنیا هر چه
 برست و پانی برده ال کسی که زر را بکمالات روی زمین اگر کسی جمع باشد در دنیا هیچ عزت ندارد و زر فرزند و پدر

محقق نمائید
 که خط شما
 مرقوم دوازدهم
 صفر ۱۲۲۶ هجری
 رسیده مسرور
 ساخت

و مادر و برادر همه شخص سخنی و صاحب مال زیاد دوست میدارند از محتاری مرزا ابو الحسن خان و پسران و بسیار خوشش
چون مرد سینه صاف و خوش همت و دوست است هر قدر که ترقی برای او صورت بندد و دلش شاد میشود و لیکن از
باعث برخاستگی خاطر خانصاحب که مفر تا جالده خجسته خان دل بر آتش غم و غصه کباب گردیده باید دید که
ایشان بر برگشته باشد یا استغفار داخل سرکار میکند بر کسوف اگر ایشان بمانند شما هم بمانید والا بنوعیکه صورت
بند و حیل پیش کرده ترک نوکری نموده اینجایا میاید خدا را توفیق است آدم سخن مردانه و اراد از دست ندید لیکن اول
بخانصاحب موصوف باید نوشت که من در ترک علاقه رفاقت جناب از دست نخواهم داد برین نوکری چه نوشت
اگر داخل خبر از تصور یا نشد یک ساعت آب در اینجا نمیخیزم گیاهانی این زمین مثل عقرب میگرد بعد از آن با ابو الحسن خان
دیوان بماند و یکمیش آورده ترک علاقه باید کرد والا آئین نگه زینی نیست که کسی بیاس خاطر کسی ترک نوکری نماید
بلکه یا خود میشود و ضرورت تحریر خط برای خانصاحب ازین بجهت است که مبادا شما در دست ایشان نوکری بگذارد
و مردم گمان برند که از بیم صاحب کلک نوکری را گذاشتند یا صاحب موصوف خودش ایشان را طفل و نارسا دانسته
جواب داد بر خید مرزا ابو الحسن خان زیاده از خانصاحب با شما بذل محبت و شفقت خواهند کرد و ترقی بهم بسجی خان
مغری الیه تصور لیکن حق احسان خانصاحب که مفر از زیاده از نیست امور دنیا اتفاق است و بران نازا نماند
همیشه تمام دران باید کرد که زبان مردم نشود از زبان مردم باید ترسید و دیگر آنکه در القاب کنایه درین خود بزرگوار
یا بجهت و شفقت پیش بیاید لفظ شفق نباید نوشت قبله نشسته منج غایت احسان میخردم آنگاه باید نوشت زیاده از
رقعه ۱۴۲ رفته شریف در لاف عرضی اسمی جناب قبله که از لشکر ظفر از مرقوم در هر پنج الاول ۱۲۲۰ هجری در آن
از منته تباریخ چهاردهم تقویمی و سیزدهم ربویتی پرورشیده که عبارت از دیر و زار باشد رسید و سه در ساختن حق تعالی
در همه اوقات درین سفر همراه با آن خط دیر و چنین شرح می نماید که هنوز دوسه ماه تشریف داشت ملازمت ایام
والا مناجات هایشان همین صلح اتفاق افتد خدا کند که در همین لیالی و ایام پوی بدست شما بیاید تا اگر یکمکه قرض
بمعرفت می آید ایمن شوید و آنچه باقی مانده اینجا بفرستید و دلما را و اندهی دست دهن درین مقام جلیل و
ندارم لیکن شما نام خدا حال اهل زبانه را خوب میدانید و در فرستادن با درچی چند چیز مانع شدگی بدست آوردن
با درچی جوان خوش ظاهر و خجسته کار در صاحت بلغ شما هم بجای خود انصاف بکنید که شخص صاحب این جامع کجا پیدا

پیش شود و اگر هم نسبت کم شود باید یا نازده کی میگذارد و دوم نصیحت بزرگان است که آدم را لازم نیست که بخواهد
یا این عظیم الشانی سوای آقا باورچی یار کار بار یا طبیب معرفت خود بسیار دایره امور را بدهد و از غلبه باورچیانه باید که
زیرا که بیشتر این گونه آدمیان متوهم و متلون الطبع و طفل مزاج واقع میشوند و رفقای شان دشمن یکدیگر گاه باشد
بعد طعنان خوردن و حتی در سجده پیدا شدن و تهنه یا میضه رودار خوردن بهمان مرتضی جان دایره چای و مرچستان
بزرگام یا مقید شدند یا بعضی تلف در اندک لیکن این اندیشه در چاهای بزرگ مثل جناب عالی داماد بزرگوار
بیطبع متوهم است صاحب الامتاعب شهادت بزرگ و دانا بود و قالیش نیز بیکه خصال اما اگر چه چاه چاه
باشد پس باید که در دنیا کسی سبب تو کسی نشود و برادر چای چه موقوف است خدمتگار چشم بپوشاند که آقا
هلاک کند همیشه دوستان برای دوستانه با ایا این قسم طویلت و فی آخر فی غیر تنه اگر چه بی سووید آنرا
داشته باشد ممکن نیست که کسی چیزی از دست کسی یا فرستد کسی جزو لیکن با این احوال این را خواهد کرد
اعظم امر که بر کشتن و مقید نمودن آدمی قادر باشد و برادر چای نهایی بر و در پی کشش خورد و نهایی نیاید
و برای همین در دعوت چنین کسان زر نقد برای مصروفه باورچیانه مقر است که بهای بخت شوند و این را باور
این میفرستیم که جوان خوش ظاهر و صاحب از کجا باید اگر باشد بهر بهت رو به الله اکبر و بهر
و سوای این طبایخی و خدمتکاری و وعده کی بزرگ و دی که در جزر و رست که بهر بخش نام و بهر
زیاده از بست و پنج نباشد و صورتش هم صورت آدمی است پیشین ابد و در توکری صاحب الامتاعب
آمده بود و من هم راضی شده بودم می خواستم که او را بهفت رو پیه خرسند ساخته بهر مستحق چون در بهار ایام
خط شامه من کوچ صاحب خالیه با هر رسید این اندیشه هم نمی طرا به یافت که مباد ایام چند نفیفته
اگر باز هم زری داده فرخص نمایند مضایقه نداد و الا سخت خرابی است اگر چه پیشه بیکه و آدم که از است
پولی یافته برگشته اند دل اجازت نداد برای اینکه مباد اینها طوطی باند و در این روزنامه که برای کاره را
زنی بستند و در قیامی کنیزندلی حرفه روانه این طرف میکند باجمله اگر چه بنویسند بخش که در این شماره بهر پیافنی و
رقعت ۱۴۴۱ مخفی نماید که تبارخ چه هم رجب خرفت نمایان سید و مطالبی قومه الفهم در آن نه نوشته بودید که
شاید جواب بعضی سوالهای من از نشانی چارتر وقت تحریر خط و خط شما نماند باشد متشکر است که بهر بکار

جواب خط شما را و چون آن خط را برای همین مسلم گذاشته بودم که آنچه استفسار نموده اید با حسن توجه خاطر نشان
 شما سازم لیکن چه بگویم که وقت تحریر جواب چنین خیال رسمید که آن خط را پاره کرده ام زیرا که معمول و معروف است
 که هر خطی که از طرف شما میسر بعد مطالعه برای منیت پاره میکنم تا زود زود بسیار از خطی که مستضمن مطالبی می باشد
 از این بعد تحریر جواب درین بلا گرفتار میسازم چنانچه این خط را هم چون مشتعل بر سوادلی چند روز نگاه داشته بودم از
 اتفاقات آن وقت چنین در دل گذشت که شاید حواله بقوت دستنی کرده ام از این سبب بعضی سوالات را جواب
 نوشته شده و بعضی را ملغی ماند بعد روانگی جواب روزی خط مذکور جاینگی گذاشته بودم آنرا بخاطر شد و آنرا
 دیده خیلی متأسف شدم من بعد قلم را برده شتم و جواب سوالات را در آن درج نموده حواله گردید که در آن کتاب که پیش
 چون رسیدن خط در آن انگلیزی انقیضا است لهذا این وقت اعاده آن نمیکنم اگر بعد ازین خط صاحب آمد
 و اشاره خط من که سوازی لغات فارسی شماست خواهد بود و تکرار آن چیز ناخواسته کرد و الا انتیست بیجا چه ضرورتی که آن
 توقع آن دارم که اگر آن خط رسیده باشد خیر و الا باز در خط خود اعاده آن سوالات نمایند زیرا که بعد تحریر این خط
 بنیط شمارا محدود و محض ساختم و تمامی سوالات را بخاطر ننانده است لیکن در آن خط هم ذکر لغات اسامی همچون که در
 زیرا که تا در لغت احوال لغات دیده نشود خاطر جمع نمیکرد و در صراح احوال لغت بکمال اختصار مینویسد و این
 در لغات دیگر لا در قافوس ازین جهت چند روز صبر کردم تا قافوس از نماند آشنائی طلبیده دیدم لفظ اشامی با
 تا به شکله باین صورت اشامی چچ چا بر نیاید و غلط محض است لفظی است که مقصد بیان ساخته اند و اسامی
 با همین بی نقطه و فتح الف بی وزن جمع الجمع اسم است لیکن در فارسی بر یک کس هم اطلاق آن جائز است
 و توقف دوسه روزه در جواب خط ازین جهت بعمل آمد که تاج الدین حسین خان صاحب را در سر قدیم غرض بود
 خط جناب مدح هم ملغی این خط است ملاحظه باید نمود این بار در خط من بندگی بمرزا حاجی صاحب
 که اگر اوقات از دست غفل شما میباشند دیگر وضع و شریف خانه بعافیت هستند من درین زیار برای دیدن شما
 چهارشنبه روز پنجشنبه بودم اگرچه شما اینک آنجا خوب در روزانه نظر را از دیدن بجز در قافوس صحت لیکن آن چه در پیشگاه شما
 ر. ق. ۱۲۴۲ لودعی المی من سلم الله تعالی بعد اشتیاق زیاده از تحریر و تقریر واضح باد که دیدم که در آن روز هم
 سببه اسیری بود و مکتوب انوار در لغت عنایت نامه عمومی والا قدر شما که مرقوم شمر نموده است و اسعد الله

خط شما را
 و چون آن خط را
 برای همین مسلم
 گذاشته بودم

غایزه طراز رخسار و صول مسرت شمول و مضربش ز تن نشین گردید روانی عبارتش بتامه کمال
 بود لیکن بعد ازین دو لفظ که در مکاشف یا راغب مستعمل است دشمن از عدم تنوع لغت مجبور از ضرورت
 یکی اینکه نوشته بودید که سرفراز نامه محمول از اخبار انجیل صاحب سخی اخبار جمع خیرست بتشدید یاد این لفظ صفت
 ذوی العقول است نه صفت غیر ذوی العقول و خبر مرکز داخل ذوی العقول بنقل شد دوم اینکه مقارن بچنین عبارت کلام
 مسلک شما ترشح نموده بود که شرف صند خشیده ریش افکار دل را آشنای مریم لطیفان گردانید این فقره لا اقل
 و آفرین است لیکر همین لفظ افکار که صفت ریش واقع شده خبرانی گرد پوشیده نماند که ریش دوم معنی دارد
 یکی زخم دوم صاحب زخم را گویند در ریش معنی دل زخم دار است دل موصوف و ریش صفت آن ریش دل
 معنی زخم دل می آید و ریش افکار هیچ معنی ندارد ظاهر است که اگر ریشی را مضایف و افکار را مضایف است
 قرار دهیم مفید معنی نمی افتد و اگر افکار را صفت ریش بیا نیم بازیم همین حال دارد این قلم اخلاص و شفا
 اکثری از فضیلتان صاحب دعوی درین مقام لغزش با همپایانند خصوصاً در لفظ اخبار اخبار که در مقام کمال
 دیده میشود که بغیر وجه دانی جانشینی فرعون و عمرو در اسرار اند لیکن چون شما ذهن خوبی دارید و مشتاق
 صحت الفاظ میباشد و بدین شما بیکی ملک تحقیق است صد و این غلط را مثل شما قنند و سنگاه
 نزول از نام اعتبار است دیگر آنکه سوای خط میان کشیر و سید محمد خان که جواب بهر دو فرستاده شد خطی
 موقوف خط صاحب نبود که جواب آن از بی طرف نرسید امیر صاحب نوشته اند که جواب خط غلام علیخان
 اخبرست تا دید خدا شایسته است که نه خط میر سعد الله خان بمن رسید و نه خط غلام علیخان شاید از سهو در خط
 نیچیده باشند بالجملة باین قصص کجاست لا سر رشته بطلب دیگر بدست می آید نیست که از او خبر کجا
 و اهل قباله این بود که از تراسی که نام دهی است برکنار هر چو کاسوای تبرائست مشهور که معجزه اگر است بلکه بگویند
 لیکن با طر حواسیم بهم موافق عرض حکیم حمدی علیخان بسج مبارک رسید که در جنگل سرشته که در فرجه
 خیام دولت شد شیر بسیار است چون خود بدولت عاشق شیر و شیر اند باید نظارت بگشتند ازین جهت در
 مراجعت قبولی موافق شد بی اغراق و غلو میگویم که دیشب شب ماه درین میدان لطیفی داشت که کیفیت
 آن امر نیست و جدانی تهریر و تقدیر ادا نمیتوان کرد جای شما پیدا تمام صحت از فرشتن خود داشت و بر و نیم

و گویا که در دنیا ای که بیشتر حال را بکلی توحید باشد چندان روزی بخاکست مست بعد از این باید دید چه خواست که برای کار اقبال
 اگر که امر عمو غواهند که لیکن بی آنکه خورد زیاد به خیریت رفته ۱۷۵ میان احمی و سلیکم البقا بعد سلام شوق واضح بگویند
 که چهارم بر پنج اول است ۱۷۶ و چون از تبار بهیتر بگویند که در راه چار کرده بکنار نه گشتی رسیدیم اینجا چه بزنه نام جانور که چک پاره کنش
 کیساعت آدم را فتنه میسازد و علائش واری پر راج سیاه نیست با این طریق که آنرا بر سر قلیان کند داشته
 قلیان را بقوت تمام بکشند تا زهر آن از بدن بیرون آید بسیار است لیکن الحجه شد که یک کس اینها را بگزیند قاعده
 ایشان سپردست که خود بخورد و نیش نیز نهد تا وقتی که زهر دست کسی نیاید خلاصه مرور در اینجا مقام است و فردا هم بقیه
 مقام در اینست میشود و در روز مزاج دشمنان جناب عالی دام اقباله قدری حرارت بهم رسانیده بود ازین جهت تمام
 از این پاک داخل سردی داشت گردیدند لیکن امروز فضل الهی است هیچ سوار شده در وازده گله تفنگ
 انداختن دوازده سلیک رچی شکار کردند پریر و حضرت صاحب عالم بهادر چند دویساره و بهر تیر باد بخان کور بسته
 و جلوی خوابانی خفته برای جناب عالی فرستاده بودند امروز پنج اشرفی نذر الموش در سواری گذرانیدند خلاصه
 صحبت بسیار خوب است اگر آسمان چشم نکند امید هست دیگر آنکه شارا و دارا جده و عوی شارا درین سفر بسیار
 میکنند فی شانکه اغراق میکنیم که این سفر سفیر نیست عجب بیست که روح را تازه میکند خدا نواب دریا ملک
 بهادر رازنده دارد که روادار از کسی نمیشوند شهنش عرض کرده بود که امروز بیدلان طوط ردان باید که در ارشاد
 اگر آنچه آب بسیار کم است طرف ثانی باز بعض رسیند که سقاخانه آبهای آنرا در ارشاد شد که من برای طلب خود
 نمیخواهم که خلق خدا متصدع شود و الله باند که این رعیت پروری که در مزاج جناب عالی یافته میشود شاید در امر
 سلف باشد والا امرای اینوقت را هیچ نسبت با ایشان نیست و نبوده و از عنایت جناب مرشد زاده چه عرض
 نمایم که ستم را سواری رتبه عنایت می شود و نه چو در گاڑی می آید برای فقیر خود چو پاله معین است و سه روز
 پیش ازین هم که خیمه بکنار آب اتفاق می افتاد جای شما خالی کیفیت داشت آنروی آب چه قلمهای خوب است بهر جا
 بود لیکن کم بود و بسیار و سوای این ما مردم را با خطاطی چه سروکار و قلم خوب است خوشنویس باید ما را خطی که
 خوانده شود سروکار است با جمله این قلمه زمین چار طرف راه است از اینجا بای بگویند پیروز بقول پاره از عوام چه بجهت هم باید
 زیرا که خطی نام منوچی بسیار از فقیر چند حاجت نفوس بخش علی باید گفت که بر سر پل خیمه که دکانها قصا بان در این است

[illegible]

بنحیاس وقت سه پسر خواهند رفت بهمین حساب در روز عرضه شما آخر روز رسید رحیم بیگ که گفته اند که با
این وقت که دو پسر هنوز نرفته اند آورد عرضه و خط آسمی خود را بطلالعه در آوردم رفتن شما بمیله بیست و شش روز شما
در خیال من بود این پسرانند همان پسرانند که میفرماید پیشتر را درس میداد و گنگارام حی در نقل طلبید
این پسر خوش احوال نام او می برند آنچه از حالات منشی نوشته بودید معلوم شد هرگاه صاحب اینجامی آید او استعفا
نوشته است فمید و میشود و بقول شما بر صورت آدمی را تابع نجات و اتفاق باید بود اصل این است که آدمی
دنیوی همه تعلق اتفاق است عقل و تدبیر و این مقام خل ندارد و لیکن عقل هم چیز نیست که آدمی بآن مطعون
یعنی دانایان باید که کاری نکنند که عقلا او را ذلیل دانند با عوام سروکار نداشته باشد بزرگوار میگویم که شما اینجا
نمی آید اگر بطریق نخست بعد چندی اتفاق افتد مضایقه نیست والا برکی و میشی علاقه نظر انداخته نباید که
همین کم و زیاده میشود و فی الواقع دانایان بنسب را هیچ دانسته اند و میدانند درین عرضه سوای این عباد
که منافع آنها تعلق از آن دارد غلطی نبود زیرا که تعلق بآن دارد و میبایست حال احسن و افضل آتی جاق
خاطر شریف جمیع باشد عند الفرصت کامیابی رسم تحریر با آقا صاحبان مخدوم هم جاری باید داشت اگر
ایشان در بند رسمیات نیستند لیکن باز به تقاضای محبت بهمین اینچوناید و گنگارام حی خود را فدای شما
می دانند آقا صاحب کلان نام خدا را الله است و دست و از پیر پیکاره گزین اند از قسم طعم و شیرینی و میوه فصل
هر چه بود است آید میخورد دیگر خیریت رفته شام دیر زده رحیم بیگ سه کمیس در نقل خط میر نصیر الدین
در دست همراه بهلبانیکه زر نقد و ما جهان از بیلی آورده بود اینجا آه من چون سر نامه بخواندم و نگاه بر خیم
کردم و دیشتم که شاید میوه صوف این ثوب را برای من فرستاده اند بخاطر این بود که همراه بهمین بهلبان است و
سازم زیرا که من غایبی این چیز را نیستیم لیکن چون خوابم طالع در آوردم معلوم شد که دو جفت کمیس که چهار عدد باشد
بزمای نامبرند که فرستاده اند آنوقت خود جای گفتگو باقی نماند چون از بهلبان پرسیدم که این خود دست راستش
گنجاست گفت بعدت محصول بر طمت که در عمل انگریز بهادر جارسیت بر کناره دریای گنگا بر جمدی گمانگش
سه روپیه بنزد کرد و برگردن ز کور رفته آنرا بهم بیارم فقیر با قاصد صاحب گفتم ملازمان آقا صاحب بزرگوار یاد او که
از و گرفتند معلوم شد که کمیسها را در روپیه نگذاشته بود که جایجاد ادا شده بنوعیکه تغییر شستن دغاوی

دور حدیث اندیشه پس همین قرینه معلوم شد که میرزا صوفی لایحه ها بمهاجرت داده باشد و آن مهاجرت در بنی خود
 گذارشته است و اینجاست که در این خدیه پیش کرد و بازاری بدست آید و الا محمول چهار کتبیست و نوشته
 حتی تواند شد خوب از ما چه میرود و با بطرف ثانی این احوال را خواهیم نوشت امروزه اینگونه استیم آمده اند هر سه
 کمین تفویض ایشان نموده شد هر وقت که کهیس چهارم می آید آن هم سپرد ایشان است و شد که در این بوطه را آورد
 تا فدا صاحب میداند که این را بگنجد و در و پیچ باقی از خانه خواهیم فرستاد و آقا صاحب نگرفتند بجان شما
 که نام هر سنگی که در و طبع غنیمت گاهی اشاره درین باب بطرف ثانی نموده بلکه این قدر بی پرواست که خط هم
 ننویسد میر صاحب از طرف خود تعلیم آید خلاصه خط میر صاحب برای ملاحظه میرسد بعد مطالع باره
 باید کرد و از خط مولوی میر علی نقل نشود در و انگشتان نوشته حواله کردم بکنید و اگر نوشته گذارشته باشد
 دوباره چنان بنویسد من باید دارم که شمار پیر و نوشته بودید **رقعه ۱۷۹** بر صغیر خورشید نظیر غنی شما
 که درین رومال که بچونجا دست می آرد هشت ورق که یکم خوراکل باشد بر از اشعار منشی محمد صادق است
 و شش ورق دیگر از اشعارات شیخ احمد علی هر دو را بخوبی نگاه باید داشت و یک بند کاغذ چهار غزل تازه
 و پنج بیت دیگر دارد همه را در دلفین و اردو حاشیه دیوان باید نوشت من اینوقت بیایم هر از حاجی میرزا
 شام که بر میگردد من خود شما میرسم این اشعار باین صورت اتفاق افتاد که پس پرورد غزل اول گفته بودم
 و پرورد غزل که بعد از غزل اول نوشته شده و غزل ردیف ندانست و پنج شعر در دلفین بسی دور
 هر دو پرورد اتفاق افتاد از باعث بعضی موانع از انجمله رفتن بخانه میان آفرین و اختلاط آن سید که فرمایش
 منسخه نموده بود این غزل تمام نشده شما همین پنج اشعار بنویسد من ابیات باقی گفته خواهم نویسم امیدوارم
 دیگر دست میدهند آن هم نوشته خواهد شد **رقعه ۱۸۰** منشی طلیق اللسان خواجہ امام الدین سمرقندی
 که رشک صفایانان در محاوره زبان اند دریافت نمایند که خطی بنام مرزا صادق خان صفایانی در لفظ خود
 که اسبی والد ماجد شماست فرستاده ام لازم که بخش علی را طلبیده بگوئید که این خط را متصل چو لی
 چایک یک پرورد غزل را طلبیده بودند رسانیده بیا بلکه نام مرزا صادق هم نشان باید داد و اگر بحسب اتفاق
 جانی رفته باشد بگوید گفت که خط را حواله سپردی که با بنام دارد و در دم در و از صاحب خانه نمی باشد

بگوید که این خط خط مرز اقبال است هرگاه آغا صاحب بیایند خواهی داد دیگر آنکه پیروز جناب عالی میفرمایند
سیرت شرف علیخان را که لباس انگیزی میپوشد برای دریافت خبر خراج بجهت حضرت صاحب عالم فرستاده بود
این ادل روز اتفاق افتاد و آخر روز مرزا شرف علی در او نغمه دیوانخانه که نائب رضا علیخان الشکاک
با دوازده گلزاری از گل گلاب و چنبیلی دود بزود و چکرها آورد و الی ماش و پنج کوزه روغن لطیف و خوشبو و پنج
سبوی رسول فرستاده بودند خلعت بشمار الیه میدادند از ترس حضور بگریخت و خلعت نسبت که امام علی
را بجا این ضلع پنج چکریه غله و پنجاه بز و بست و پنج کوزه روغن همین قدر رسول و ده گاو و پانزنج ضلع
بجسور جناب عالی آورده بود جناب عالی اینقدر اینها فرستادند لیکن دو گاو و پنج بز فروختش کرده بودم
اینهم آمده بود و همین قدر برای صاحب کلان آمده بود و در و نیم که سواری از پیش سر ادوق دولت حضرت
بر شد زاده گذشته بود آداب بدست خواص عرض کرده بودند لیکن هنوز ملاقات نشده در سکار خواهد شد
ر **قعه ۱۵۱** **خواجه امامی** صاحب سلک المهدی عالی در و نیم باس خاطر شما در مقدمه شیخ محمد حسین بن بجای معلوم
فرستاده بودم آنچه دستخط شده است را رقم را از اول همین گمان بود لیکن باس خاطر شما نوشته شد نوکری در
سکار ایشان خیلی شکل است که سانیکه این سکار را ندیده بودم و دارند و آنرا که نوکر اند در فکر یک سیر میزند لیکن
که در ترک نوکری رو سید از سبب نیامدن نخواه هست در انتظار بآید آنخواه اول نخواه دیگر جمع میشود
بجای را اینقدر پول بخانه ندارند که از نخواه دست بردارند **ر قعه ۱۵۲** **خواجه امامی** صاحب سلک المهدی عالی
افسانه ترکی را که خود بنفس نفیس تحریر فرموده اید میر نصیر الدین برای مطالعه بدید جناب مدوچ درین روز ملاقات
چار شربت را بنصح رسانیده یا و بیکرند و عبارت هم کم بطور خود مینویسند میخواهند که از تصنیف صاحب هم
حفظی بردارند لیکن اگر آدم جناب مدوچ بیاید آدم خود همراه آن آدم کرده باید فرستاد این را برای آنست که شما آدم ایشان
نویسمی شناسیده و الا اینقدر سعی صرف نداشت و این بقیه هم برای همین نوشته شد و الا اگر جناب مدوچ خود در
نشد و ببلیدند حاجت بقیه نمود زیاده خیریت **ر قعه ۱۵۳** **خواجه امام الدین** سمرقندی اصل سلک المهدی عالی
مسوده افسانه تازه رسید دل بسیار خوش شد صد آفرین بلکه هزار مر جا بخشی و کویش بخشی یاز و تنیک در بعضی مقام
پایه نامه ای نوشته است اینهم از سبب هم مواظبت است اینقدر بخاطر داشته باشی که تو هر چه بگوئی در کتاب و در

تا آن شخص بعد فقرات مستحایم روح او ذکر میکند اگر چه مطلب تقدیر نام او نیز حاصل میشود لیکن پسندیده تر است
 که چشم مردم بعد فقرات روح مذکور نمایند این چیزها داخل غلط نیست بلکه از عدم معرفت توحید و سبب سببها
 رفته هم میباید اعمی بعد سلام شوق و تمنی با کمال شاعر قریح چهاردهم شهر حال امروز که هفدهم ماه مذکور
 رسیده بسرور ساختن هیئت خط قابل تحسین و آفرین بود الا در دو لفظ غلط واقع بشده یکی قان تو قان
 بعضی خون ریختن بجای قان تو کماق هر چند در ترکی قاف و کاف یک است لیکن توفیق بعضی را نشد
 و تو کماق بعضی ریختن و دوم در مع امیر صاحب این فقره و احوال نمیکشید شست آید امیر صاحب حرکتی که
 هم که خدا خاک ایشان را بر روی رحم بر حال غریبان سرشته است واحد و متشع و اندوختن می بایست که خدا
 خاک ایشان را با آب رحم بر حال غریبان سرشته است و آنچه از کسی مرد و معلوم می شود که آید که ایشان را نشد
 به چشم من باز ده رویه برای خرج راه با داده بود شش یکبار و پنج یکبار لیکن چون شیوه فقیر و اجناس حال
 بقی آدم است حرانزاده باشد یا جلال زاده احوال او را نیز خواه راست خواه دروغ شنیده و مردم طریقت
 مردم صد اگر گفته اند هیچ یکی از اینها آشنای من نبوده است لیکن چیزی شولان ازین حسن سلوک میداند که
 فلاخی از راه دوستی با سلوک می در زدونی دانند که من آشنای صاحب غیرم در دین گرد امیثا ششم رفته
 هر دو کاغذ مزاجی صاحب توفیق ستم خان باید نمودن و ما بر سنگ بعد چاشت آنجا اقامت آخر روز شنبه
 همراه گرفته باز اینجا می آیم که کاغذی غیر از کاغذ مزاجی صاحب است آن در جزو دان شما گذارشته ام خود
 آمده دریافت میکنم رفته پوشیده همانند که میر عبد الله چهارده تباریج نسبت و هم حادوی الاله
 روز دوشنبه در جوی نوافیه عرض سل و دوق بر حمت آئی پوست از نه ماه این عارضه داشت و نیز پیوسته
 لیکن خوب کرد اگر پیوسته میگوید پیشد با اتفاق اطبا کسی ازین بیماری جان نبرده است خلاصه از دو ماه در
 نوبست پیوسته میگفت که آب و هوای اینجا بسیار با مزاج من موافقت کرده روزیکه فردا از یکپاس شب با
 سر رشته نفس گم کرده بود و فراق شروع شد یک و نیم پاس روز باقی مانده جان بجان آفرین سپرد
 پیش روی در دوازه همین جوی تکیه فقیر سه از چهل سال فقیر مذکور درین تکیه میبود سال گذشته قضا کرد
 حالا کوکب ابدال او مالک است پیوسته میباید داده آن مرحوم را بر روی قوس دیکته که در دوازه آنجا

او نظر بجوانی او همه را مخزون ساخته لیکن مادرش تا دیر بعد مردن یا او چسبیده رویش می بوسید و خود را اندر پای
که خود یک قالب ریگ شده بود طبیعت محسن هم چند روز ناساز بود و شفا یافت لیکن باندها چیزی بذر چسبید
و بیماری خود نمود و حالا فضل آبی هست معالجه تمام خانه بدست مزار فقه علی برادرزاده حکیم شفا می خواست این بود
احوال تازه که نوشته شد من هم درین طرف مدت سوای درویشان رنجا کشیدم لیکن از یک هفته صحت کلی حاصل
خوبه هم که خودم بخوبی فهمیدم از بعضی چیزها هنوز پیر میگویم مثل باد بخاک و خنبیلید و دلال اسیر و دلال مرجع انشا الله
بعد چندی این راهم بخورم حالا عمارات چاهونی هم قابل دیدنست صبح و شام اگر کسی بالای یام خانه که مشرف بر آن
عمارات باشد نگاه آتاجار بر استاده شود مرقع مانی و نگارستان چین در نظر بخورد میسرید باد و وجود عدم رضا
مردم بازار آبادی در اینجا بسیار شده است روزی حضرت صاحب عالم بهادر بایامی جناب عالی دوباره بتماشای کوی
دلکشارفته بودند من هم در رکاب بودم بعد مراجعت باشا به حضور پروردگار فقره در وصف آن تجرید را نقل
پیش و الله شاست حق تعالی شمار ابکام دل رسانیده اینجا بسیار در خانه همه ادعای جاق اندر قفسه انبیا
نوبه انشا پرورانی و عند ایش شفا رنده طرازی حفظ کلمه الله تعالی یقین کلی است که بعد آمدن فقیر باین طرف
هم مشغول فارسی بطور خود با محوی شفیق داشته باشید من هم در دوسه روز می رسم لیکن خدا کند که باران بایستد
گرد و غبار سبب است و الا در کوی چای گشوراه رفتن خیلی دشوار خواهد بود آدمی بر طلب چهار آنار یک ناشیاق و یک
دیندارانه انگور و چند تا خوبانی و قدری میست و گشمتش از حضور برای من آمده بود و چندین روز شفا فرستاده شد باید که بطور
میانه شود تا حصه کرده بگیرد و زیاده خیریت مگر آنکه بعد تمام نمودن رفته یک رکابی که یک سینه کباب دارد هم خفایسته
این هم میسر رفته ۵۹۹ خواجه امامی صاحب طال عمر کم امروز که سبت و یکم شهر حال روز شنبه سبت برتر مشهور
یکانه و گاه نا نا بگویند که درسی از منزل دیروزه رسیدیم بر روز پنجشنبه تا جمعه که زودتری آید داخل شهر می شویم اگر چه
هم بر این حال نگارش پذیرفته و سوای این مراجعت لشکر چیزی نیست که بر سر طاهر نشود لیکن بر کس از حال خود
خوشتر خبر میدهند زیاده خیریت رفته ۵۹۹ خواجه امامی صاحب الله تعالی اشتیاق سونکرا معلوم نوبسون کنیم
خواجه رحمت الله خان منی ننگ یازپ ایدی گیم ایندی فرخ آبادیانی روان بو کو و من لیکن حال نو در گیم سواری
بو قدر اگر آن در رفت یا اولن پیش آقچن منی بسیار سنگ کوی بخشی یاز غلامه مولوق ایامی خواجه صاحب

بالا که دیسی پریشان چارده روپینه محمد مت شریف خواهند رسانید انصاحب از ایشان گرفته بخواجه صاحب
 میرضوف بدیندر رسید مبلغ روز دوم حال که دیسی پریشان نمایند و حال لشکر است که در روز که نشستیم
 صف بود از فیض آباد شکر که ده این طرف رسیدیم امروز مقام است فردا داخل فیض آباد میشویم باید دید چقدر
 در اینجا میشود دیگر خیریت رفته ۱۶ شخصی این کتاب برای فروختن آورده بود لکن قیمت زیاده از حد بود
 پناه رویه میخواستند بگویند که فردا کاتب فی جزیه پیاده داد و ام حالا انصاف بدقت شماست هر چه شما بگویند
 قبول میکنم خداوند طرف ثانی چه فهمیده است که این خط از ششت را خط آقا رشید و میرعماد دانسته بخواجه
 قیمت کتاب بر زبان دارد اگر پند صاحب باشد بگنیز مضائقه ندارد میان علی حسین اموزر و آنه بنویس
 شدند سلام محمد مت شریف گفته عذر حاضر نشدن از کم فرصتیا کیده اند و روز و روز که حاضری در دست بود
 سه غزل تازه گفته شده شما همین وقت نقل آن گرفته همین کاغذ را که غزلها بر نوشته شده از رقصه برده برستم
 خواهد داد که نزد آقا صاحبان خواهد برد و من امروز از دو مالیدن فارغ شدم فردا بعدی را با بیاید و سترافتم
 رفته ۱۷ خواجه امامی صاحب ملک الله تعالی خط امی والد شما میرسد بعد مطالعه اگر حکم شود چنان لغافه را قدر
 تراش داده و بهمن بسته ملفوف عرضه خود روانه سازید و خط قاضی صاحب که امی آقا صاحبان است رستم امروز
 میرسد و اگر پیش از عصر آدم جوابشان رسانید آنرا هم ملفوف باید نمود و الا خطوط امروزه و در آنک بفرستید خط
 آقا صاحبان در خط دیگر خواهید فرستاد و در خط مردم معلوم رسیدم که بلبیر سدا که می چند خورده است چنانکه
 میراث الله فاضل صاحب خط مذکور را باین علت که غزلهای هندی نوشته بود و در آنجا بلامتله شما میرسد
 رفته ۱۸ خواجه امامی دنا صاحب ملک الله تعالی بعد استیاق مخفی نامه که از دیروز در محبت کیتانی افتاده ایم که
 هیچ میرسد امروز مقام است فردا که لیکن مقام امروزه درین ارض ذات الرمال پر منج ما که است و بنی بار
 برآه و بود و یاد داشت دیگر آنکه پیرو پیاده است چنان آدم میرسد گرفته پیش خود نگاه دارد و نگاه من معلوم نمایند
 باید داد که بچاره به صرف خود دارد رفته ۱۹ خواجه صاحب من خط محمد شفیع که امی فقیه الله بود و مرا
 مطالعه میرسد و رفته دیگر که بنام پیر اوست نیز فرستاده است بعد مطالعه خطش رفته را بستم باید داد که بخواجه
 بهمان آقا صاحبان محمد دم وقت شام آدم خود را نزد من فرستاده بود و چون من غایت ندادم که درین چیز ما

نام خود داخل گنجیم یا نوشته پیش خود بگذارم از رسیدن رفته بسیار خجالت کشیدم که این بطور خود ابیات نکرده
یا میگویم اگر یادمی آید فهو المطلوب الامام روز بطور دیگر دست میگیرم **رقعه ۱۶۴** خواجۀ الامی صاحب سلمه الله علیه
را قلم داعی تا این وقت همان مرزا حاجی صاحب بود حال آنکه ای آقا صاحبان تملط نشان رسیده چون خبر
تشریف آوری این صاحبان تا شام گریست اندام موافق وعده دیشبی امشب نمیتوانم رسید فردا بعد بیشت
تألفاق میر صاحب از بن مخدومان فرخ فرمایند **رقعه ۱۶۵** خواجۀ الامی صاحب سلمه الله علیه را گاه خط
بوالد خود بنویسد برای ملاحظه داعی هم خواسته فرستادمین یاد دارم که نقل آن تاریخ پیش شما هم بود شاید از خط
شریف رفته تحت و میر صاحب علی هم نقل آن برداشته بودند من هرگز بخاطر ندارم دیشب یک مآده بدست آمده بود
در قطعه آن نیز درست شد لیکن چون بعد و صبح بشمار آوردم ده عدد کم بود مجبور متوجه مآده دیگر شدم بعد زمانی
این مآده بدست آمد فکرم ز نقره ساخت بی شاه دین بچند وقتی در زیر اعظم سهند آن میر سپهر جلال و دبیر
خان بتیم یافتی ازین تاریخ نشان مجد و کمال و سعادت و اقبال و دیگر آنکه امروز یا فردا عالم فرصت این چهار
غزل تازه فقیر را بر کاغذی نقل کرده بدست آدم خود نزد آقا صاحبان فرستادم باین فرستاد نزد آقا صاحبان زرار حاجی
صاحب یک ملا میروم و از اینجا باز حضور می آیم زیاد خبریت **رقعه ۱۶۶** خواجۀ الامی صاحب دریافت نمائید که
تو هم نیست که دیر و یا امروز مرزا چوبیگ پهلوان دکان مرد جوگندم پیش که دقت آمدن این جاشمار ابالای با
طایفه سفارش او کرده بودم آمده بودند یا خیر و صاحب در مقدمه هر دو کس بطوریکه گفته بودم بجناب قبله
عرض کردید یا وقت مناسب نبود بهر حال اگر گفته باشی مفصل بنویسد والا بگوئید و فردا جواب بنویسد **رقعه ۱۶۷**
خواجۀ الامی صاحب سلمه الله تعالی بجزوبیه بدست رستم خان فرستاده شد یا دیگر گرفت و نزد والدۀ میان که
رفته باید گفت که مرزا قیاس بیشتر که دوستاش تحصیل در پرگانات در ملک انگریز بودند سفارش اکثر مردم تا هنا
نمی نوشت و هم بعد تقصوم خود کامیاب میشدند و رینو لا که آشنایانش بهم خبر بول شده اند سفارش میرویه
بآنها و انمیدارد و سابق هم خط نوشته بابل حاجت میداد این نیست که زر برای کسی بطایفه میرویه بار از
بهمنی دوستان را سخ این هم بچل آورده بود و گاهی که کسی همین جا داده از پیش خود داده است این قدر گفته
باز گویند که این بجزوبیه گفت شما از پیش خود بچل آن زن که فرستاده اند یا بدینند زیاد خبریت **رقعه ۱۶۸**

مخفی نماند که عرضی شما اسمی جناب خا نصاحب قبله و کعبه پرتیز که پنجم ماه مبارک بود رسید چون من اینجا بودم
 و شما هم از این غرضه خود فرستادن آن نزد من فراموش نماند و در آن زمان که از خانه آقا صاحبان اینجا آمدیم بمطالع
 در آمد تحصیل داری و هر چه غیر از این داخل شما صیغ غرض در سر کار گشتی اگر میزبان است همه او بته لطف و عنایت
 آقای عالیجناب است اگر صاحبان بود این تجویز را پس ندیدند بسم الله تحصیل داری شما از زانی والا جانند نیست
 خدا آثار سلامت دارد اگر او را پرداخت شما منظور است بطریق دیگر کامیاب خواهیم شد نزد من اینهمه در اصل از
 صحرانی اوست که بنظر او فراقی و خدمت شما باعث آن باشد در منزل آشنائی ازین پوری خطی بمن نوشته بود
 خط مذکور معرفت آقا صاحب مختار بمن رسید شخص مذکور نوشته بود که چهار غل برای پرکن ت حضور میل تجویز
 رپوٹ شما ان بفرماید یا در فترت یا نزد صاحبان بود و هر جا که باشد در دست بنظر بنده است و صاحب
 والا مقصد بنده نظر جواب چه گاه این التماس پذیر خواهد شد عمال مذکور که یکی از آن شما باشد بهر گز نخواهند شد
 تمام شده مضمون خواه آشنائی مذکور بنیچاره چنین فراموش بود اگر فضل الکی شامل حال شما شود این شخص را رفیق خود
 خواهیم کرد مسکین در اینجا حالی ندارد بعد مدتی ده روپیه که برای اسپر خود فرستاده بود بخانه او رسانیده شد و سیکه
 حسن خان خطی: برادر خود میان سندی علی نوشته بودند که تحصیل داری بنام خواجہ امامی صاحب مقر شد چون
 هندوستانیان از طریق انگلستان بکلی خبر ندارند وضع و شریف اینجا المان بودند که ازین پوری است: این
 مذکور است که در کار انگیز از بنی تجویز میشد پیش از آنکه شیخ بر کاری منصوب نموده آید با اینجا بهر شهرت میگردد و آن
 خدمت بظلالی قرار یافت بهر حال خال نیک اثری دارد و آنچه در افواه و اشتهار جا گرفته است در زمین
 بطور حری آید لیکن او عا گویان را در وقت ترقی باز باید دانسته اند زیرا بنی این نوع از این نوع کوچک که اسمی من
 خدمت بود بمطالع آرد من بعد خطی اسمی آقا صاحبان مخدوم بنده از فرستادم و در آنجا که اب میر میزد و نو گاه
 در خط و دیگر مازاد که از خواجہ فرستاده و آنچه در خط سابق نوشته بودم که دو بار در خط شما عالمی دیده شد نصیحت
 که این تحریر در عالم مجبیل تردد خاطر تغییر نیست شما هم میدانید که خواجہ حاجی خطی نوشته میشود محل بالایی بنویسند
 لیکن از سبب چهرت یا متعلق بودن خاطر کار دیگر بالکاس از قلم ما ترشح نمود انشاء الله العزیز و تفتیک بر مطلق
 میبایست و همچنین بهر میرسد آنوقت بر مان قاطع و دیگر یکد و کتاب لغت نزد صاحب فرستاده خواهد شد صاحب

من این خوشی ندارم که شما بر علی سینه بشوید و از دست بکشید من ترقی شما در دنیا میخواهم اگر خدا علم و دولت
 هر دو بدید سبحان الله که چه میخواهد و چشم بینا و اگر علم بقدر ضرورت عطا فرماید و دولت زیاده از حد لکن بعرض شما
 نه بذلت زنی طالع و خنی جنایت خداوندی این بار خطی بر روی ناهنگی نبوده چون او بذات خود مشتاق خبر فرست
 شماست و میدانید که محبت او در دل شماست از راه اختلاط کلمه بر زبان می آید که یکبار اول نیست اگر جواب خط
 نخواهید نوشت او خط صد و یکم خواهد نوشت امروز که از دیر اینجا دارد دست شما خواهد رفت خطش موقوف
 و دو کاغذ دیگر یکی جنایت نامه حاجی اسماعیل نامی دوم کاغذ غزلهای مشاعره حال رقع ۱۶۹ سلمک الله تعالی
 پوشیده نمایند که لفافه اسمی آغا صاحب قنار و خنجر پیر نور قومه نیست و یکم شهر حال بن رسید و احدی بلای طالع
 صورت حال نیست که من بریزم که نیست و سوم شهر حال بود خبر و انگلی امیر صاحب بتاریخ نیست و ششم ششیده بر
 قریب از زمان جناب محمد و پنجاس آدم و رفتن ایشان بر هجدهم حال شروع ایام ششگال روانه خواهند شد
 و دیر که نیست و چهارم در روز شنبه بود آدم آقا صاحب امجد آن لفافه را مخفی آورده استم را بیرون دروازه برد
 و با سپرده در دست استم نیز با خفای تمام من رسانید خط مرزا ابوالحسن خان دیوان هم در لاف آن بود همه بخوبی دانسته
 و کسی ندانست چون من در اینجا هستم و آغا صاحب اینجا جواب از طرف ایشان بعد از این خواهد رسید و بر جواب
 موقوف است ایشان شب و روز در یاد شما هستند تحری خط در مقام داعی شدن ضرورت احوال تازه میشوند و باقی
 همین یک خط را می برد و دست آن کفایت میکند صد آفرین بر شما که بر سر نامه نام آغا صاحب نوشته بودید و الا احتمال
 آن بود که چه بد آن و پیاد و هر کاره واک میگفتند که مرا قیاس پنجاس فیه هست و هر کاره بجز دریافت حال اینجا
 می آید اگر من تنها اینجا خط را میگرفتم باز هم قیاسی نداشت و اگر جایی میفرستم صاحبان خانه خط را گرفته از راه بی
 میخوانند لکن این احتمال من نیل ضعیف است زیرا که من وقت آمدن خود همه در چهار چوبه پیاده و پیاده
 نقد کرده بودم که هر گاه خطی بنام من آید شما آن خط و هر کاره را پیش آغا صاحب بیاورید هر گاه پنجاس یا جایی
 نخواهید فرستاد اگر خلاف این عمل آمد و دیدار کوکری بطرف خواهد شد آغا صاحب هم قنار کردند و تهدید
 در صورت آمدن خط پنجاس احتمالی نداشت لکن بسیار بد انائی کار کردید حجت خدا بر شما و روز دوشنبه
 در خطوط خانگی خطی بنام صاحب بزرگ فرستاده شد در خط مذکور چند لفظ تعزیت حادثه جاگذاشته است

[illegible]

فرموده قاضی صاحب برنجی نویسنده این رقعہ قبلہ و کتبہ بنام خلفه صاحب قلم است یہ بیستم چہ جواب می آرد بر چہ
 قرار می باید در خط فرما اگر موقوف خطوط خانگی خواهد بود نوشته خواهد شد و خانصدا صاحب ہم فرمود تر می رسند اگر
 حضور از روانگی ایشان بپرسند شما ہمین قدر عرض کنید کہ برو پنج شنبہ یا نزدہم شہر حال اہل حقین کی رولہ
 شدہ اند من بنابر احتیاط رقعہ دیگر نو باضافہ اسمی شما بن خط پیچیدہ ام ایضا اگر صاحب الاما قبا
 بہ پرسد کہ خط مرا قتل متضمن این مضمون پیش شما کیا بحث باید کہ ہمین رقعہ را بنامیدہ دیگر خیریت
 رقعہ ۱۶ خطوط مرقومہ بہت و دوم چہ حال رسیدہ و وضعہ طلب کردہ یا نہ از احوال ہمیشہ زادہ
 دیوان بود الحسن خان نوشتہ اید دریافت شد معلوم نیست کہ این روز غیر میسر باقر علی مرحوم است یا کہیر
 کس دیگر اگر میسر باقر علی است پس دوست قدیم این است پدر شش ما من مجتہد بیارہ بہت پیش
 از کہ خدا شدن در لشکر نواب نجف خان مرحوم سی و چار سال یا پنج سال پیش ازین بودن میسر مرحوم
 خیمہ سیدی مرجان اتفاق می افتاد من ہم در همان ایام از شاہ بہمان آباد دارو شکایت دوم و سیدی موصوف
 از بہمان من بود و اکثر اوقات از اوقات خود برخاستہ در اوقات او میفرم میسر باقر ہم آنجا می دیدم گاہی از
 صبح تا وقت چاشت و گاہی از شہر شام تا نصف شب با ہم اختلاف میکردیم در بہان روز ما ہفت روز
 نسخہ بدیع المیزان کہ در علم منطق است پیش من میدید چون از ثورہ کوچ پیشتر شد من بنمبر ضرورت
 با کبر آباد روانہ شام بعد از آنکہ باز بشکر رسیدم شنیدم کہ میسر نور بشاہ بہمان آباد روانہ شد خاندان
 ایشان خیلی بزرگ است ایشان در کشمیر ملقب بسادات مدنی اند میسر متضی نامی فاضل زبردست
 صاحب اجہاد در مذہب امامیہ گذارشتہ اند کہ خواجہ محمد علی بابا اینکہ کمال شاگرد ایشان بود میسر موصوف
 عموی میسر باقر علی میشوند میسر باقر مرحوم را پسری بود در کمال قواوت و اہلیت و وجاہت و تقوی در
 شا زہ سا لکی قطبی یا میبیدی میخواندہ پیراہ مدقوق شدہ زندگی را خیر باد کرد شاید برادر کلان میر چٹا
 شما باشد من نقل طرہ نقلی است کہ میسر باقر بعضی اجناس را از قسم کتاب غیرہ پیش اگر ام المہمان فرود شدہ
 چون دوسنہ بار خان موصوف بروعدہ وفا کرد میسر نور زبردست تقاضای شدہ پیغود خان موصوف گفت
 کہ خدا بیچ آدم شریف را بخالہ کشمیری نصیب کند کہ عجب فرد ہم بیجای دہن دریدہ میباشد میسر باقر گفت

که شما هم نه استیسی یعنی کسمیری تمام شد این داستان و آنچه از احوال آن کوت بر کوچی حواله قلم کرده ایم
 افتاده است و در این قدر اخفا منظور نیست سبب اینست که چون شایسته خیارین قوم باقی نمانده و
 دلان ترین خلایق بیگانه این عمل را بر عزم خود بدیدند و علاوه آن دیوانی را داخل عیش میشمارند یعنی زن
 خود را و بر دوسه خود بگمانیدن میدهند و همچنین خواهر و دختر را نیز هر چند در جنب خون که بر دست خودست خواهر
 و دختر کیستند چون زن کوت بر کوچی را دیگران می گانند او را و شایسته مشکوک است در صورت نه آن زن را و
 نه دختر را و این قدر که از آن عمل بدین میزد اگر کسی بگوید که شکوت بر کوچی میسید بر غنبت است اینست
 که در نظر مردم صاحب این عمل دلیل و حارست و هنوز ایشان درین حدیث بر تبه کمال رسیده اند و بر بند شخص
 ظاهری یعنی در بار داری تحمل ظاهری هستند اگر این قید در میان نباشد زشت زنان می پوشند در میان نه
 و این قوم چه فرق سبب ایشان هم با طبع راغب باین میباشند که لباس ناسی پوشند و چه عجب که در خلوت
 چنین عمل را میکردند باشند لیکن این مرد کوت بر کوچی نسبت به خیلی تمایق و دست جو هم دارد و تحمل حرف نام
 بنم ندارد و از همین جهت غرضش باقیست لیکن لغت خدا بر حال شعر چه توان کرد مردمان این اند که با این
 مردمان بیاید ساخت و از کیسه خود چه می رود کسی که مواضع پیش آید با و ملاقات باید داشت میر نصیر الدین
 در بنارس مولوی منیر علی در مرشد آباد اند اکثر خطای این صاحبان می آید میرو صوف در هر خط مستفسر احوال
 و تفسیر بکمی مشاوه میدهند من هم خیلی خون جگر میخورم لیکن امور اختیاری نیست اتفاق است بسبب
 بهیچ نیست میر نصیر الدین صدر و سپه از مال بد خود می یابند بر روی خود چیزی پیدا کرده اند آن ملکی بچه از بدنی
 پیش همی بود و ناگفته میخورد حالا در سرشته شده است به نیابت شخصی لوکر بچه و سپه شده است لیکن این را یاد داشته
 که این لوکر زیاد از دونه نیست چون منشی دوسه بار بگوشه که آمد خدا داد بگوشه تقریبی در دیوانخانه عیش فرود آمده
 بهمان تعارف این مرد که و بال گردن او شده بود برای رفع بدنامی این قدر عمل آورده است والا او را با شنی قطعا
 خدا و سنت بر خیزد تشیع این مرد که هم مثل عوام است بلکه مثل بازاریان تمام بزرگانش خاجی بوده اند و اندر
 از وجود آدم فهم و عقیل جای شده است والا انکاس آدم بود که باین گونه گرما حرف بزند این ملکی بچه سخت خست برادر
 کو چکش در قوف هزار بار زدی چه بد خیزت مرد که این است که بزیام آن دوست شاه پیر حاجاب میدگر و از گوش

خود که پیش مردم اظهار کند خود را بمن میکند و بزم خود میدهد آنکه من از این عای او بسند تو خوش بگویم شد و جای خود در
من میکند خط و مرسله جای بجا رسانیده شد که کار آمد و در جواب نوشته موقوف بهین حکم کرده اند و نزد آقا صاحب
هنوز نرفته اند اما آدمی بر دو جواب ایجاب این خواهد رسید **رقعه** بر چند ذریه است باحتیاطی که براس
نویسند که مقابله شخص مساوی و بزرگ و خرد در کار باشد مذکور شده لیکن آنچه خبری که فاعل بر تریه
دارد که عند التقیر التخییر بکار آید و در کتاب کور سیرایه تحریر شده و نیز در اینجا نوشته می آید و اینها را طرق و معنی آداب
که بعضی از اینها مساوی قلم و زبان فاعل بخارج نیز دارند یعنی با عنائی بدنی انسانی تحفه نماند و در مقابل شخص مساوی
خود را بنده و مقابل خود را قبله و قبله حاجات هم گفتن درست آمد صاحب قبله و قبله و کعبه نیز استاد و مرشد را
باید گفت و بپذیرن نیز مضایقه ندارد بشرطیکه آقا باشد لیکن بپذیرا نباید گفت و لفظ پیر و مرشد مساوی استاد
و مرشد دیگری نباید گفت لیکن استاد یک علم کتابی بیاد این کس پذیرا است و در فنون دیگر مثل کشتی و غیره مضایقه
کم تر به درین مقام دادن را عنایت کردن نامند و بپذیر مساوی بدیهه عنایت نباید گفت و در خطاب آجناب
باید گفت یا جناب والا یا جناب و حضرت هم مضایقه نیست لیکن مثل او را نه حضرت بجهت پدیر استعمال نباید کرد و در
عائیه پدیر والد یا فیکه گاهی باید گفت اگر چه این خاص مقابل باشد و بر روی آقا هیچ و پسر خود را در مقابل آقا
مساوی شخص مساوی غلام زاده گفتن مضایقه ندارد و بر روی شخص مساوی صاحب شخص بنده زاده و گفتن
رو بروی پدیر نام و یا پدیر و پنجین رو بروی بزرگانی که از پدیر در مرتبه زیاده باشند مثل عم بزرگ و خال بزرگ
لیکن اینجا غلام زاده گفتن نیز درست باشد چه که مساوی شخص مساوی که آنجا خود را بنده گفتن سزاوارست و پدیر خود را
بنده زاده در مقابل اینها خود را غلام فدوی باید گفت و بر پدیر و بر روی بزرگان لفظ صاحب اضافی نباید کرد
یعنی اگر کسی از بزرگان سوال کند که پدیر شما چه نام دارد باید گفت که زید یا عمر و زید صاحب و عمر صاحب نباید گفت
و بر روی این همه صاحبان پدیر و برادر کلان را استاده شده سلام باید کرد و در کلتویه یک برای بزرگی بنویسد پدیر
بر خود و از فقط یا بر خود را کسگار نباید نوشت غلام زاده زید یا عمر و یا فدوی زاده و برای آشنای همسر بنده زاده
باید نوشت ابدم بر او اب آقا آقا بر چند قسم میباشد یکی اینکه انیکس از سبب او کامیاب طلب گردیده یا اینکه
از پیش خود مناک می و رزق لیکس او را تیر قانی است مثل رساله دار یا حامل برگنه یا دیوان این پس چنین آقا پدیر

و محسن و نوکر از رفیق و یار و همدم و متخاصم و خصم و درین مقام غنایت کردن بجای دادن و پذیر خود را و بروی پیشگاه
 و قبله گاهی صاحب و اگر گفتن مضائقه ندارد و سلام بهم بر بزرگ خود باید کرد و او را قبله و کعبه و قبله حاجات بگفت
 و در عالم اختلاط خود نموده گفتن مضائقه ندارد و تعظیم دوستان بهم باید کرد و تشییع بیارید و چه میفرمایید بهم
 بیدوستان و بزرگان گفتن معیوب نیست اما برای او عرضی باید نوشت برای بعضی بی مدد برای بعضی باید و پسرا
 او را نام بکمال عزت باید برد و در بروی او تعظیم هر کی باید کرد آدم بر آقایی زی جبروت مالک الملک که در ملک است
 و گیر می کشد نباید آتش آتش آتش است که در بروی او خود را اعلام و پسرخود را حاضر داد باید گفت غلام زاده بنیاد
 و پدر خود را بنیاد غلام و برادر کلان را بنیاد باید کرد و بی افتخار نمود و با حجب و ادب و ادب او را رحمت کردن یا دادن
 باید گفت غنایت کردن بنیاد گفت و در بروی او تعظیم هیچ بزرگی نباید کرد و عند الذکر هم الفاظ بزرگ امیر و حق
 کسی بزرگان نباید آورد او را بدربار جناب عالی یا حضور باید گفت و عند الخطاب پیرو مرشد خداوند و اولادش را
 مرشد زاده و در بروی او لفظ بهادر پیروانش زاده باید کرد و آمدن آنها تشییع آوردن نباید گفت الا بزرگان
 و این را در حضور و بزرگی تمام نام باید برد و بزرگان او را تشییع پیروانش را حضرت جناب آراگاه باید گفت و پدر
 کلانش را جناب آراگاه کلان و تا خود پیوسته یعنی آغاز دنیا بیکر و اگر مطلبی ضروری آید که باشد دست جور کرده او باید
 و اگر بخواهی در رفتن بکنم تسلیم کرده باید رفت و وقت باز آمدن و او اگر درین مطلب نیز تسلیم باید کرد و وقت مقابل او
 یک سلام و بعد از آن تسلیم کرده استاده باید شد یا باید نشست و اگر در دروسه بار بلکه ده بار و بروی رفتن اتفاق
 افتد در هر مقابل سلام و تسلیم باید کرد و شایسته را پیرو مرشد نباید گفت و عند الخطاب لفظ کلمات بزرگان آورد
 عرض مطلب باید کرد و بندگان عالی و جناب عالی شایسته آنها را نباید گفت بلکه صاحب عالم اولی بود و قریب
 پوشیده نهان که طبیعت قوی است خالی از شعور که در سنگ و درخت و حیوان و آدمی امانت نهاده دست تقدیر
 بشناسد سنگ را که از پائین به بالا می اندازند مجبور است که از بالا پائین آید اگر مانعی نباشد مثل سقف یا درخت یا چیز دیگر
 پس حرکت سنگ را که از پائین به بالا رفته قسری نامند یعنی یا اختیار آدمی است یا اختیار سنگ نیست و از بالا پائین
 آمدن را حرکت طبعی نامند یعنی طبع سنگ چنین اقتضا نموده که از بالا پائین آید و این هم طبعیست هم ازین قبیل است
 و بالمیدن در خان و در شرف بزرگ نیز یک ریختن باران و وزیدن باد مراد نیز خصوصیت طبیعت و همچنین حرکت

بر آنکه که ظاهر نیست که اگر گرگ را نیز بخرابست مقابل آن بر زمین یا استاده کند از بیم خواب گرخت یا خوابیده خوابد
 پس قیود آن اگر گرگ امر به تبلی یعنی در اهل حاجت اگر گرگ میترسد پس میل نمودن اطفال شیرخوار بر آن بطرف مادران
 و زنان پرورنده و ترسیدن جوانی پیر در مکان تنها وقت شب یا در جنگ نیز امر است طبیعی پس آنچه امر میست بزرگ
 زوال پذیر نیست و ترک آن مجال وقت و گیر است که در جنگ و درخت نباشد خصوصیت حیوان آدمی دارد که آنرا نباشد
 مانند و این قوی بود که از تعلیم و فیض صحبت دیگری حاصل میشود مثل کبوتر لایبی که چون در ابتدا با کبوتران بزرگ
 شود محکم کبوتری نکند یا فیل که تا دوسه یا آردم را کشته باشد چنانچه آردی نکند یا بوزینه که کس او را بچوب یا چیز دیگر
 ازین قبیل بترساند سلام بگوید و عادت آدمی از قبیل و طایفه بسیار و عبادات و مثل زنان حرف زدن و قصه
 و خورازان و نشستن و قمار باختن و شراب خوردن بسیار باشد و این امور طبیعی نیست اگر صحبت قمار بازان بهم نرسد
 هرگز قمار بازان نخواهد شد همچنین صحبت بی میزان لکن بعضی کسان که صاحب قوت قدسیه اند حسن قبح هر چیزی را دریا
 مینمایند و صحبت اصحاب زوایات را ترک کنند و ترک عادت هم چون ترک طبیعت آب یا خشک است لیکن ممکن
 که بعد مرور ترک عادت صورت بند و بخلاف ترک طبیعت که مستعجب باشد و موجودات دو گونه بود یا آنچه بقدرت
 آتی از وقتیکه در جو گذشته بحال خودست مثال عقول و اخلاک ماه و هر دو گستره کمال یا آنکه یکی بصورت دیگری نشود
 چون آب و آتش و باد و خاک یعنی باد بصورت آتش و آتش بصورت باد و همچنین خاک آب و آب خاک نشود و یافتن
 شود بر چرخ و در خانه میوه دار و بی میوه مثل رخت آرد و سه و یا زودتر چون در شان غدا بپخته گیاهای خود و کسان
 بسیار از زمین سر بر کشند و فایده است که طبیعت چیز متغیر شود و این نیز مختص است مانند گندم شدن خود یا
 بعکس یا طایفه اندک که از زمین بیابان جوی قیاق را اما طایفه است بی سعی آدمی بقدرت آتی خود بخود گشته
 چون بعضی جانوران که کوچک که بعضی جانوران را بصورت خود سازند اگر شش کمال باطن قلب است چیزی نباید
 اگر چه دانیار آید و اندک بکشد و این عقیده خلقت خدا این است که این حرکت اگر از پیغمبری بطور آید از امور خفیه
 است اگر از علی که از اشیاء و از آنرا ساقی هر کار از کمال راست راجع گویند چون خرق یعنی در بدن است
 عادت یعنی نوعی عادت را نیز خرق عادت نامند این جهت که انیکس عادت خود را پاره کرد یعنی از عادت پیشین
 بیرون آمده این کار که به شاید عادت درین مقام بعضی عادت بشری باشد و لفظ عادت در اصل علی حدیث بوده

لیکن در فایده‌ی علم الحقه نوشته می شود در عربی علی صدره و فرق در عقل و عادت این است که این عبارت که خلافت
این همه صاحب است است که گوشت فرزندان خود در وقت ضرورت بهمان جور پند خلافت عادت باشد خلافت
که این حرکت خلاف حرکت انسانست خلاف عقل نیست یعنی ممکن است که شخصی از راه جنون پاک عقلی در عالم
فقدان لطمه فرزندان خود را گشته بهمان جور پند و خلاف عقل است که محتج باشد مثل پیچیدن آسمان در کاغذ
و طلبیدن آفتاب از آسمان زمین مثل شمس تبریز برای بختن گوشت که در عوام مشهور است این خلافت عقل با
قلب با هیبت هم ازین قبیل است **رقعه** شایسته خواجه امامی سلمه الله تعالی رقعۀ آقا صاحبان متضمن طلب امری
بجلس دعوت که فردا قرار داده اند بخیر است ملازمان مدح رفته بود معلوم شد که شما اینجا نبوده اید والا چند سطر
اسمی شما بخط من بوده است خلافت انیکه امر صاحب و محققی تخریر را آورده و سواي این فی الواقع مناسب
بود که طعنه برای این صاحبان که از سفر آمده اند از آن طرف می رسید هر گاه در عدم ارسال طعام ضیافت جلوه
تعزیت رافع اعتراض باشد آمدن بخانه ایشان نیز در همین حد است هر چند این بیچاره از تکلفات رسمی بر
محض اند لیکن چون عیال داران را ضرورت است که باید رسمیات باشند عذر امر صاحب ممنوع و محقول شد
آنکه مرا حوال شما دیروز خود در عالم بخیری و عده کرده بودند مرا در رقعۀ امر صاحب من شایسته ترشح نموده
بر حال از جناب قبله و کعبه می رسید اگر آمدن شما قاجاری نداشته باشد فردا با اتفاق مرا از محمد صاحب بیاید
و اگر از جناب الامتنع شود همین عذر از طرف صاحب من و محقول است لیکن بجز این صاحب باید گفت
که آمدن شما طفیلی نبوده است داعی خود گفته بود و سواي این از نوکران هم نیستند که در کتاب آقا حجت آید فردا
همراه آدم من بیایند رقعۀ صاحب بطرف شما بنمایند و ام در مغایرت رد دعوت معیوب است تا زیاده خیرت رقعۀ
و واضح باد که انشای دریره شما را دیدم خوب نباشته اید لیکن غرض من ازین فرمایش چیز دیگر است و آن این است
که از اول در بر اعنت استعمال مناسبات باغ و چاه و سرچ و حمام و هنر را بیان بکنید که در موم ضرورت است و در
تقریر این چیز را در جواب نصیر الدوله فخر من الملک محمد علیخان بهادر سپه دار جنگ پس چنان عالی ضرورت زیرا که بانی این
چیز را ایشانند تمام شدن این هم دیگر باید شنید که این وقت نزد جناب قبله و کعبه رفته تحقیق باید کرد که در پیش من الدوله
که قضا کرده است چند ساله عمر داشت حضرت امیر و شیشه من چون بی اجازت جناب عالی جاسی می فرستد در فرجه می آید و در

بار آورده دارند که فردا میسر علی را نزد جناب عالی بفرستند و عود و شنبه خود نزد طرف ثانی بروند و زیارت نماز که
 به روز نداشتن موزون کرده اند و دو نقطه غلط بود یکی طبع و دیگر مرج که هر دو بر وزن عقل اند به سكون حرف دوم و شمار روز
 کرم که بمن بخشش است بحکمت حرف دوم آورده اند و خود در یک مصرع طبع صحیح بسته اند مصرع مذکور هم در همین قطعه است
 اگر اینجا صحیح است آنجا نباید اگر گفته اند و لکن آنجا صحت دارد اینجا چرا غلط بقیه خیال این غلطها و ضرورت از دست
 خورده گیر باید ترسیلش این است که هر چه مسوده بگوید آنرا خوب ملا خطه نموده صاف بکند بعد صاف کردن با
 یکبار غلط را بیند که در معنی چه طور است و وزنش چیست و اندایش چه صورت دارد هر چند بداند و لفظ فارس باشد
 حقیقت آن در بریان قاطع دریافت میشود و اگر لفظ عربی باشد و شمار حقیقت آن آگاه نباشد و شعر موزون
 کند در نشر ضایقه دارد و در حاشیه مسوده بنویسد که من از حقیقت یابین لفظ آگاه نیستم ز قضا
 صفائی من سلمه الله تعالی امر و نهی باشد خالصا حسب مرسوم فردا بجهان مرزا استید و صاحب از آنجا عزم و بخت
 شما دارم بهتر این است که امروز وقتی لال بیگ بدکان کولی رفته خبر بسیار که برنی شیر کو بکجا کوچک ورق نقه بر
 پیچیده طیار است یا کمته شده از مرز افتاده اگر نوساخته باشد فردا چهار تنگ را برنی و سه فلوس را شیرینی بیضا
 و یک فلوس را لال و دو تنگ بسیار دال و دی موتی چو بسیار د خدا کند که برنی تازه بدست آید به گاه احوال برنی
 تحقیق شود فردا طلبید و منتظر من بایدد و امروز وقت سه پر بعد گشتن لال بیگ از بازار خبر برنی کانه و لال بیگ
 شیرینی بیضا و چیز دیگر اگر کمته هم باشد بسیار دایشش تنگ را همین برنی بسیار که طفلان بهم خواسته خوردن من اگر
 بسیار بخورم بکمی و بلکه کمتر خواهم خورد چاکانه را نیم سیر خواهد داد و ملاک را بسیار اگر در میز هم طیار شده باشد تا فردا
 که نه نخواهد شد بلکه بچوبی ساخته پر روز هم تا فردا از لذت نمی افتد قربان پر اگر کسی پر روز هر چه حال
 من روز بروزه الا بترست تازه اینک چون باشم آرد از هر روز و روزها مفید افتاد امروز در یک یک خریطه
 آرد و نکور کرده سر الو العباس را در آن گذاشتم چه یک پاس که به بنیت الحلال فرستم چه می بینم که ویش از بیست
 یک حصه مانده است و در شب بجای برنج یک پهلکه با شوربای چوبه مرغ خورده خواهیم و غذای روزانه
 انار و لایق می شود وزن یک پاکه مع تری سه فلوس بود و بجهت عموم صاحب کلان خود از طرف من باید گفت
 که در یک چاقو شده پر نیز خواهم شکست اول بخورم مت سماهی حاضر شده یک نان آرد و یاروه بخت مسکه بالا

آن خواهم ترخت و قد غوب طلبیده با ما است خواهیم خورد و یک بخوره کلان آب شب مانده بخلق فرو خواهیم ریخت
بیت رقع۱۸۷ آرد و در و نه بخار است شما حاضر خواهیم شد چای خواهیم خورد آب را گرم نباید کرد و لیکن کمی
نیات کالی بقدر یک پیاله کوفته باید گذاشت که من همراه خود خواهیم برد امروزی برقی دکان کولی رفته در یک
پیازه خشک داخل کردم و برای آقا صاحبان مخدوم میفرستم و این در مقدار کم بسته بعد شش چهار روز و غصه
آن بخدمت شریف خواهد رسید رقع۱۸۸ شما از احوال مزاج خود دو کلمه بنویسید یا زانی تفویض سامعه
آدم من بکشید امروزی اول صبح برای دیدن میرزا ابوطالب خان بهادر که از در کرده میقاب بودند رفته بودم از
شفقت ایشان چه بگویم که مرادیده در خونخامش کردند از در و دیدند و مولوی حسین علیخان صاحب باز بهین
عارضه گرفتار شده اند و شش بخار می کردند امروزی شاید مسلسل گرفته اند خدا جمیع بزرگان و شفیقان را
از آلام جسمانی نجات دهد و زیاده خیریت رقع۱۸۹ لال بیگ رقع را در جلی نوقیمین که از دسمه روز را
درد و بعضی دوستان بهمانجائی ششیم رسانید آن وقت شیخ امام بخش ناسخ و میر سعادت علی رفیق مرزا صاحب
و آقا صاحبان مخدوم شسته بودند و قلم و دوات هم در این حجره قدیم بود جواب نوشته نشد الحال
مینویسم که رفیق نزد شخص معلوم برجا بود بعد یکد و روز باز بروید تا برسیم مرغانی آمده بعد خوب شدند
شمار یکسونماید و بعد صاحب کلان خود از درخت من باید گفت که جلوی محرابی بکشد و باید رسانید که این
خصوصیت از دست نرود تا بل و توقف خوب نیست و از امیر صاحب پرسید که خطوط کالی را در این
بانه و در رقع مرعری آید و بورانان رقع شش شسته و لیسیمی می بارید لیکن چون خود کردم قی بخا
آن پیچاره بود زیاده خیریت رقع۱۹۰ خواجه حاجی صاحب یافت نمائید که امشب آمدن مخدوم است
شما با آدم مرغانه بنویسید اگر کسی از شما احوال پرسید بگوید یا نه میگویم هرگز اینخانه را نشان نباید داد
فرشته هم باشد باید گفت دیگر آنکه باره یعنی یک کس را بپایان دزد صاحب با تویی و الا ان افتاد است و
این آدم باید کرد و فردا شش خیریت می نویسم
درین زمان بهیئت توانان جویشیزان فصیحاً چارچوخته محبت صورت شمائی آینه ای بختان کرد و کوهی
خویشش مجبوری نظیر و حشوقه بی بدلی اعیان منشآت بلاغت آیت مراد محمد قنبل آباد اهل شهر

فایده از شش بند خاکسای طلبه معلوم عید الرحمن خان بن حاجی محمد روشن خان مغفور در شش بند
 پنج معجزه اعلی مستند الفقه الاوسا و ثنا و معارف مولوی ابی بخش بیضا الله طلاله انداس از نقاب الطبع
 و چون تاریخ وفات مصنف مرحوم که از مقطع عصره ثانیه غزل سدرج در این بستان رسید خالی از
 لطیف نبود اندازم غزل قسم نمود

غزل ریخته گلک جواهر سلک عهد شاعرین هدیه العبد العلیل مرزا محمد حسن شش بند قلیل			
مجموعه پنج توپایانی ندارد	چه در دست اینک درانی ندارد	چون روزگار که سوی بماند	کسی اینجا گریه بانی ندارد
پیدا نذر تبه خار و خیلان	سینه روزیکه دانه بی ندارد	اثر و بگریه چو سید	که لیلی چشم گریانی ندارد
زلفش کشته ناز تو چید	چه حیرت که پایانی ندارد	سوال بود شاید از تو	نیش می بیند و چاه ندارد
سلمانان سلاش گویند		قلیل کافری بانی ندارد	

قطعه تاریخ وفات آن والا صفات که ماده آتش از شایع افکار سر دفتر مورخان روزگار شاه بیت دیوان
 نکته رانی سراج بیاض بخندانی مولوی کریمت علی المهر سله الله الاکبر از مصرعه ثانیه مقطع غزل مرقوم است
 و مصراع لطافت منابع او به شش تضمین از مصرعه ثانیه مترشحه قلم جاد و رقم که تاز میدان فصاحت
 نیزه افروز سرکه بلاغت کاشف نکات خفی و جلی استادی میر ناصر علی ادم الله فضاهم

قتیل نکته پرور در افسوس	چه در دست اینک درانی ندارد	در دست با تم و حزن شمس	کسی اینجا گریه بانی ندارد
نماید و امیر جان برین چاک	سینه روزیکه دانه بی ندارد	که گوید در خشم آن قهر	که لیلی چشم گریانی ندارد
بود آینه از روی هر خلق	چه حیرت که پایانی ندارد	بفکر سال او دیدم خوابش	لش می بیند و چاه ندارد
ندوی کثرت عشق است گویا		قتیل کافری بانی ندارد	

قطعه تاریخ الطبع تراویده خاتم کار را عجیب از نگار او ستادی میر ناصر علی مصیر سله الله القلی
 شده ان الفوائد مرزا قلیل طبع
 اثر و بی انبساط دلا سال الطبع
 بشو بگوش به که معین قلیل
 قطعه دیگر از مشفق مهربان خواجه محمد حسن صانه الله عز و جل ادرین

چو مظلوم شد قتل	و دوباره درین مطبوعه بی عدیل	فشرودم تباریخ ادبای جدید
که باشد بقیسین سالش و لیل	درین فکر بودم که تا قف ز غیب	بگفتا بکاتبین مرا قتل
قطعه دیگر از اقمه عبد الرحمن خان عفی عنه		
ز بی انشاء فصاحت عنوان	طبع شد که گرم رطب حلیل	جسم از چیر خردنار خیش
بسم الله الرحمن الرحیم		

سپاس خاص از دائره مقیاس صانع را از ذکر نقصان بدر و کمال بلال ادنی صغیرت از صنایع کمال او و حمد فراوان
و منت بیکران قادری را سر ذکر در ظهور عجائب قدرتش از برآمدن بلال و گرفته شدن ماه قواعد فلاسفه و ضوابط
ایل تخم او و هنر تر و نور از اصول و تبه تبه زن پیر زال همه مخلوقات بظمتش گواه است و از تمامی مصنوعات
بوجود نیشش آینه اگر بلال است آینه بیهوشی او و عینایه و اگر بدست کلف ریب از آینه دلنمای زواید و اگر ماه
بر تهرش دال است و اگر برست اشارت بجهت و جلال و بخت همچو سرور انبیا علیه السلام تخته و نشان از صنایع
سینعه اوست و در طور معجزه شوق القم از بدائع بدایع او خرق عادات آن باعث خلق مخلوقات در تمام کائنات
مثل ماه چهارده هدی و آشکار و معجزات آن هر سپهر رسالت کالشمس شصت النبا از تهریش هر اسر
حکمت است و اقتدایش تباه هدایت و از نیجاست که هرگاه منجیر خلاف شریعتش گفتند و بدو
در دنگونی نقد اعتبار میکردند از دست دادند و حکما چون را بی از خود گفتند و سرنگون بچاه ضلالت افتاد
مومننی که یک لحظه بشریت خدش رسید و مستی نعمت جنت نفیم گردید و فرخاد صفت مردمانی که با وصف جنت
و اکتساب میاس نعمت باریکتش بخطاب آینه تیرید الله لکید حب عنکم و الرحیم ابل الکبیت و نظیر کرم کلام
سفر از گشتند و خوشحال کسانی که با وجود یگانگت و قربت و اتباع کما حق و اوست صحبت بخلعت
اصحابی کالجورم با هم اقتداییم و اشدیم معزز و ممتاز و علما و فقها که باین مایانین مصاحبان سید ختم سلیمان
اتباع و اقتدا کردند و پیشوایان طریقت و ایمانعت گردیدند و رهبر و راه راست بر آورده ایشان را خطری نیست
و حافظ ضوابط منضبطه ایشان را خونی نه و آنچه قواعد ایل تخم را پس پشت انداخته است بایرانی ماه پرویت بلال
مبنی گردانیدند و دران غفلت را از قصد مخصوصیت و هزاران نزاع و از ایندند شکار و تعالی نشانه که این خوره مستقر

سراسر خط و تقصیر متوقع در حجت رب تعالی علیه الرحمین دل حاجی محمد روشن همان بهر وزیر قزاقین
 مستند به فقها از یقینیات می شمارد ۴ و احکام حکما و نجین مخالفه شریعت را که به اندر اربابین اطمینان می سپردند
 چه بهر چه از اصول ایشان حکیت آن با فقه می آید از آنکه شریعت قطع نظر جزئیت آن بهم نمی برآید بگرد حکما این ضابطه
 دریافت روز سابع که از ۱۲۴۹ یک هزار و دو صد و نسیل و نه هجری تا حال ۱۲۶۵ یک هزار و دو صد و شصت و پنج هجری است
 برگاه مراعاتش نموده شده فضا می نماید + اندک اگر برین ضابطه حکم با کثرت نموده شود زیان است و همین جهت این
 ضابطه را ضابطه گفتن رد المیکن مستخرجین را باید که بر حکم خارج این ضابطه اگر چه بهر باره اما به افت یقین نیاز
 بلکه در صورت تطابق از حکم احکام الحاکمین بدارند که قادر مطلق بر غایت عادت هم تواناست در آنچه مطابق عادت
 باشد قدرت بران بطریق اولی + تفصیل این اجمال آنکه مثلا ازین ضابطه ۱۱ بار دریافت شد که در نسخ تاریخ نیستیم
 است اگر تاریخ نسخی گردید استبدادی ندارد و همچنین بالعکس در این عادت نیست بلخصه چون
 در صورت مراعات غلظت بنا بر علیه این ضابطه را بنا بر تفریح ناظرین عبارت صاف و سبک تحریر کرده و به ضابطه
 موسوم گردانیده مقدمه این ضابطه جابجایی یافت اعداد بعضی حروفی می افتد اندک اولاد را اعداد آن ضرورت و آن نیز هیچ

آحاد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط
عشر	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
سات	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۸۰۰	۹۰۰
الف	۱۰۰۰	۲۰۰۰	۳۰۰۰	۴۰۰۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰	۸۰۰۰	۹۰۰۰

متممیت چنانکه در نسخهای این مراعات بطه که مرقوم میشود بداند و در حروف سال اربع اعداد آن نیز می افتد و این

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
یکم	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	دهم
یکم	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	دهم
یکم	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	هشتم	نهم	دهم

اگر قابل طرح باشد یعنی اگر از هفت زیاد باشد و آن مجموع تا نازده خواهد رسید نه زائد از آن چون از این نیز بهنگام
 طرح ستار مذکور عدد باقی خواهد بود حاصل آنکه بعد طرح در باقی نظر کنند اگر یک باشد بر آن بلال روز یکشنبه خواهد بود
 و اگر دو باشد روز دوشنبه و اگر سه باشد روز سه شنبه و اگر چهار باشد روز چهارشنبه و اگر پنج باشد روز پنجشنبه و اگر شش باشد
 روز جمعه و اگر هفت باشد روز شنبه شمس چون اینهم که روز طلوع بلال محرم ۱۲۹۵ هجری است پس در یافتن ماهیم
 هفت را که عدد حرف معین ماه محرم است یعنی سزا با یک که عدد حرف معین ۱۲۹۵ هجری است یعنی اجمع کنیم
 یک عدد دیگر از جانب خود بر آن نیز اجماع نمودیم که در این هنگام لازم از آن طرح دهیم و از باقی ماندن دو حکم کنیم که
 اگر خواسته اند دست بر روز دوشنبه بر روی بلال ماه محرم ۱۲۹۵ هجری تا ستم داران جهانجامه سال عیاد علیهم السلام
 و انشا الهی تعالی بفرست خواهد فرمود و همچنین اگر کسی که در اینهم که روز طلوع بلال صفر باشد که در ماه روست
 باید که دور که عدد حرف شهر صفت است یعنی **ب** با یک که عدد حرف ۱۲۹۵ هجری است یعنی اجمع کنیم و
 حاصل جمع یک عدد از جانب خود بگیریم مجموع چهار شد و آن قابل طرح نیست گویا همین چهار باقی ماند
 پس از باقی ماندن چهار حکم کنیم که اگر شصت خالق لیل و نهار و دوازده روز چهارشنبه بروز بلال صفر خالی
 از خون و خطر خواهد بود و بر همین قیاس است استخراج حکم طلوع بلال با همین امیده و گذشته فائز بر کاف
 که روز شنبه ۱۲۹۷ هجری دریافت کنند باید که سه را که عدد حرف شهر ۱۲۹۷ هجری است یعنی **ج** با چهار که عدد
 حرف ۱۲۹۷ هجری است یعنی **ه** جمع کنند و بر سزا مل اجمع یک عدد از جانب خود بگیریم اینده و از باقی ماندن
 شش بهنگام طرح دهند و از باقی ماندن یک حکم کنند که طلوع بلال ۱۲۹۷ هجری بروز یکشنبه باشد و چون
 برگاه بدریافت روز بر زید آن بلال ماه مبارک رمضان ۱۲۹۷ هجری قصد کنند باید که پنج را که عدد حرف شهر
 مودود است یعنی **ا** با چهار که عدد حرف ۱۲۹۷ هجری است یعنی **ه** جمع کنند و بر سزا مل اجمع یک
 دیگر بگیریم از مجموع که ده حاصل شدند بهنگام طرح دهند و از باقی ماندن سه حکم کنند که بروز سه شنبه بلال
 ماه مبارک رمضان بطریق براعت استعمال بشمارت فتح ابواب بنان کلید صبر صامان اشارت فرمود
 و بر این قیاس است تا آنکه محسوس است این قدر بعد الیقین و اما در خاطر دارند که طبع صنایع صنایع چون حسب
 قواعد استخراج عقول ماضی ناقص عقول لازم نیست بلکه اگر حکم ضایع مشهوره سلطان بطلوع بلال بقدرت

891554
CALL No { ق ۳۴۲۱ ACC NO ۳۶۰۷
AUTHOR تہیل، میرزا
TITLE رفعات، میرزا قہیل

--	--	--	--

MAULANA AZAD LIBRARY
ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

